

ZBIERKA

**STANOVÍSK NAJVYŠŠIEHO SÚDU
A ROZHODNUTÍ SÚDOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

2/2015

OBSAH

Stanoviská vo veciach trestných

- 10. Zjednotenie výkladu a aplikácie ustanovenia § 394 ods. 1 Tr. por. o obnove konania v súvislosti s nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky z 28. novembra 2012, sp. zn. PL. ÚS 106/2011, pokiaľ sa týka § 41b ods. 1 zákona č. 38/1993 Z.z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov vo vzťahu k ustanoveniu § 35 ods. 2 vety prvej za bodkočiarkou Tr. zák. v znení zákona č. 171/2003 Z.z. účinnom od 1. septembra 2003 do 31. decembra 2005 - Rovnaké právne účinky, aké v zmysle § 41b ods. 1 zákona č. 38/1993 Z.z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len dotknuté ustanovenie) vyvoláva vyhlásenie nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky z 28. novembra 2012, sp. zn. PL. ÚS 106/2011, v Zbierke zákonov Slovenskej republiky 21. decembra 2012 vo vzťahu k § 41 ods. 2 Tr. zák., je potrebné pri použití extenzívnej interpretácie dotknutého ustanovenia vyvodit' aj vo vzťahu k ustanoveniu § 35 ods. 2, časť vety za bodkočiarkou Tr. zák. v znení účinnom od 1. septembra 2003 do 31. decembra 2005.....5**
- 11. Zjednotenie výkladu a aplikácie ustanovenia § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a/ alebo písm. b/ Tr. zák. a súbehu trestného činu krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. s prečinom porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. - I. Trestný čin porušovania domovej slobody v ustanovení § 194 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. predpokladá taký spôsob prekonania prekážky, ktorej účelom je zabránenie vniknutiu do obydlija, ktorý nenapĺňa znaky vlámania podľa § 122 ods. 4 Tr. zák. Ak forma prekonania prekážky, ktorá bráni vniknutiu do obydlija, je subsumovateľná pod pojem „vlámanie“ podľa § 122 ods. 4 Tr. zák., ide o trestný čin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák., t.j. spáchanie činu závažnejším spôsobom konania (vlámanie - § 138 písm. e/ Tr. zák.).**
II. Jednočinný súbeh trestných činov krádeže podľa § 212 Tr. zák. a porušovania domovej slobody podľa § 194 Tr. zák. je možný vzhľadom na rôznosť chránených objektov týchto trestných činov. Ak bol čin spáchaný vlámaním a tento znak je jednak zákonným znakom (znakom základnej skutkovej podstaty) jedného zo zbíhajúcich sa trestných činov a jednak okolnosťou, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby u druhého z týchto trestných činov, použije sa dotknutá skutočnosť (vlámanie) len raz, a to v rámci právnej kvalifikácie, ktorá so znakom vlámania spája použitie prísnejšej trestnej sadzby. Prísnejšia trestná sadzba je v tomto prípade determinantom vzťahu špeciality a teda výberu právnej kvalifikácie činu buď ako jednočinného súbehu trestných činov, alebo použitia kvalifikovanej skutkovej podstaty trestného činu.
Ak je znak vlámania okolnosťou, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby pri právnej kvalifikácii oboch jednočinne sa zbíhajúcich trestných činov, použije sa rovnako len raz, a to ako súčasť právnej kvalifikácie, ktorá so znakom vlámania spája prísnejšiu trestnosť činu (vzťah špeciality ako hmotnoprávny prejav zásady „ne bis in idem“).....9
- 12. Zjednotenie výkladu a aplikácie pojmu „väčšie množstvo“ pri prečíne nepovolenej výroby liehu podľa § 253 ods. 1 Tr. zák. - I. Logickým, jazykovo – gramatickým, systematickým a teleologickým výkladom pojmu „rozsah činu“ uvedeným v poslednej vete § 125 ods. 1 Tr. zák. sa kritériá (stupnica) určovania výšky škody použijú aj pre určenie množstva liehu bez povolenia vyrobeného, prechovávaného alebo uvádzaného do obehu podľa § 253 ods. 1 Tr. zák.**
II. Hľadiskom na určenie množstva liehu bez povolenia vyrobeného, prechovávaného alebo uvádzaného do obehu podľa § 253 ods. 1 Tr. zák. je cena, za ktorú sa vec v mieste a čase činu obvykle predáva (§ 126 ods. 1 Tr. zák.). Ak cenu takto zistiť nemožno, postupuje sa primerane podľa § 126 ods. 3 Tr. zák.....13
- 13. Zjednotenie výkladu a aplikácie osobitného kvalifikačného pojmu spáchania trestného činu závažnejším spôsobom konania podľa § 138 písm. j/ Tr. zák. „na viacerých osobách“ pri trestných činoch proti majetku - Objektom trestných činov proti majetku je ochrana majetku a majetkových práv ustanoveniami uvedenými v štvrtej hlave osobitnej časti Trestného zákona (§ 212 až 249 Tr. zák.).**
Individuálnym objektom trestného činu krádeže podľa § 212 Tr. zák. je ochrana vlastníckeho vzťahu k určitým veciam, legálnej držby veci a faktickej dispozície s vecou. Predmetom útoku je vec patriaca nositeľovi týchto vzťahov dotknutých protiprávnym zásahom páchatel'a, vo vzťahu ku ktorému sú hmotné predmety útoku cudzou vecou. Ak je taký čin spáchaný na ujmu viacerých osôb, napr. formou pokračovania v trestnej činnosti, je naplnený znak spáchania činu závažnejším spôsobom konania podľa § 138 písm. j/ Tr. zák., teda spáchanie činu na viacerých osobách.....15

Rozhodnutia vo veciach trestných

- 14. Porušenie práva na obhajobu v zmysle ust. § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.; hodnotenie dôkazov a dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. (tzv. extrémny nesúlad zisteného skutku s vykonanými dôkazmi) - I.** Znemožnenie uplatnenia práva na obhajobu, ktoré zákon priznáva podozrivej osobe, je subsumovateľné pod porušenie práva na obhajobu ako dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. len za predpokladu, že taký postup orgánov činných v trestnom konaní negatívne ovplyvnil vykonávanie procesných úkonov po začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia.
- II.** Za porušenie práva na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Tr. por., resp. pri uplatnení oprávnenia podľa § 2 ods. 11 Tr. por.
- III.** Ani dovolaateľom tvrdený extrémny nesúlad právoplatne zisteného skutku s vykonanými dôkazmi nenapĺňa dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Pochybenia skutkovej povahy v podstatných okolnostiach sú uplatniteľné len v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 3 Tr. por.19
- 15. Spáchanie trestného činu „na chránenej osobe“ a „na viacerých osobách“. Použiteľnosť priznania obvineného mimo konania o dohode o vine a treste. Poľahčujúca okolnosť priznania sa páchatel'a - I.** Pri trestnom čine podľa § 172 Tr. zák. je čin spáchaný na osobe, ak páchatel' omamnú látku, psychotropnú látku, jed alebo prekurzor zabezpečil niektorým zo spôsobov uvedených v odseku 1 písm. a/ až c/ tohto ustanovenia (napr. dovezol, kúpil, zadovážil alebo predal) od inej osoby alebo inej osobe, na jej vlastné použitie alebo na ďalšiu distribúciu a ktorá teda nie je poškodeným. Od tohto sa potom odvíja posúdenie znaku „na chránenej osobe“ v zmysle § 139 ods. 1, a § 172 ods. 2 písm. d/ Tr. zák. a „na viacerých osobách“ v zmysle § 138 ods. 1 písm. j/ a § 172 ods. 2 písm. c/ Tr. zák.
- II.** Priznanie obvineného je podmienkou začatia konania o dohode o vine a treste (§ 232 ods. 1 Tr. por.); priznaniu však musí v zmysle označeného ustanovenia zodpovedať aj celková dôkazná situácia. V tomto konaní je teda predbežný záver o vine len východiskom pre uzavretie dohody o vine a treste. Ak ku konaniu o dohode o vine a treste nedôjde alebo ak v jeho rámci nedôjde k uzavretiu dohody o vine a treste (§ 232 ods. 9 Tr. por.), pôvodné priznanie obvineného je použiteľné ako podklad pre rozhodovanie prokurátora a súdu. Dôkazná nepoužiteľnosť priznania obvineného učiného v konaní o dohode o vine a treste (§ 331 ods. 1 písm. b/, ods. 4, § 333 ods. 4 Tr. por.) sa netýka procesne relevantného priznania, ku ktorému došlo mimo dohodovacieho konania.
- III.** Na priznanie sa páchatel'a k spáchaniu trestného činu ako na poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. l/ Tr. zák. môže súd prihliadnuť, ak sa priznanie týka všetkých skutkových okolností, ktoré sú kvalifikačným momentom súdom použitej právnej kvalifikácie, vrátane okolností, ktoré podmieňujú použitie vyššej trestnej sadzby.23
- 16. Viazanosť obmedzení obvineného vo výkone trestu odňatia slobody na ustanovenia o väzbe - Ustanovenie § 84 Tr. por. o obmedzeniach obvineného vo výkone trestu odňatia slobody, upravujúce špecifické dôsledky existencie niektorého z väzobných dôvodov v zmysle § 71 ods. 1 písm. a/, b/, c/ Tr. por. na osobu obvineného počas výkonu trestu odňatia slobody, je svojou povahou blízke režimu zákonnej úpravy väzby obvineného, čo je v odseku 3 uvedeného ustanovenia zvýraznené odkazom na ustanovenia § 76 až 78 Tr. zák. upravujúce trvanie väzby. Vzhľadom na dopad „väzobných účinkov“ konkrétnymi obmedzeniami obvineného počas výkonu trestu odňatia slobody, treba – s použitím analógie – takéto rozhodnutie považovať za väzobné rozhodnutie sui generis s viazanosťou aj na základnú zákonnú sedem mesačnú dobu trvania obmedzení (ktorá však môže byť rozhodnutím, podľa § 84 ods. 1 Tr. por. určená aj na kratšiu dobu), aj na možnosť podania sťažnosti proti takému uzneseniu.28**
- 17. Príkaz na prehliadku a dobrovoľné vydanie veci - Príkazy súdu a prokurátora sa v trestnom konaní vydajú len v prípade zákonného dôvodu na zásah do základných alebo iných práv a slobôd dotknutých osôb. Domovú prehliadku alebo prehliadku iných priestorov alebo pozemku na účel zabezpečenia veci dôležitej pre trestné konanie nie je potrebné nariadiť, ak je zrejma dobrovoľná súčinnosť osoby, ktorá je vlastníkom alebo oprávneným užívateľom nehnuteľnosti, v (na) ktorej sa má vec nachádzať. V takom prípade sa použije inštitút vydania alebo odňatia veci (§ 91 Tr. por.) po prípadnom predchádzajúcom, resp. súčasnom vykonaní obhliadky (§ 154 Tr. por.) bez nariadenia prehliadky uvedenej v § 99 ods. 1 alebo ods. 2 Tr. por. Aj v prípade nariadenia domovej prehliadky alebo prehliadky iných priestorov alebo pozemku sa od výkonu prehliadky upustí alebo sa prehliadka ukončí, ak sa dobrovoľné vydanie individuálne určenej veci dosiahlo predchádzajúcou výzvou pri splnení podmienok uvedených v § 104 ods. 1 a ods. 2 Tr. por.31**

- 18. Zhodnotenie poľahčujúcich okolností a príťažujúcich okolností na poklade dovolania obvineného –**
I. Otázka zisťovania resp. zhodnotenia (ne)existencie poľahčujúcich okolností a príťažujúcich okolností je otázkou skutkovou, ktorá je vylúčená z preskúmania dovolacieho súdu v prípade, že tento koná na podklade dovolania obvineného podľa § 371 ods. 1 Tr. por.
II. Ak ale súd vo výroku napadnutého rozhodnutia konštatuje danosť niektorej takejto okolnosti, či už poľahčujúcej alebo príťažujúcej, ale v rozpore s tým ju nezoberie do úvahy pri ukladaní trestu – pri úprave trestnej sadzby - tak, ako to ustanovuje § 38 ods. 2 až 4 Tr. zák., ide o skutočnosť, ktorá za splnenia podmienky uvedenej v § 371 ods. 5 Tr. por. môže znamenať naplnenie dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. (nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia).....34
- 19. Vzťah trestného činu vydierania a trestného činu podvodu -** I. Ak páchatel' použije hrozbu násilia alebo hrozbu inej ťažkej ujmy na donucovanie iného k majetkovému plneniu, pričom páchatel' možnosť spôsobenia ujmy, ktorou hrozí alebo odhodlanie na jej spôsobenie len predstiera, čím poškodeného uvedie do omylu a obohatí tak seba alebo iného na škodu cudzieho majetku, ide o spáchanie trestného činu vydierania podľa § 189 Tr. zák. (pri aplikácii základnej alebo kvalifikovanej skutkovej podstaty uvedenej v tomto ustanovení) a nie o trestný čin podvodu podľa § 221 Tr. zák. V takom prípade je ustanovenie § 189 Tr. zák. v pomere špeciality k ustanoveniu § 221 Tr. zák., v dôsledku čoho je jednočinný súbeh trestných činov vydierania a podvodu vylúčený.
II. V prípade, že konanie páchatel'a nesmeruje k núteniu iného na konanie, opomenutie alebo strpenie niečoho, avšak svojím predstieraným vyhrázaním sa inou ťažkou ujmou môže páchatel' u iného vzbudiť dôvodnú obavu, prichádza do úvahy posúdenie takého konania ako trestného činu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 Tr. zák.....40
- 20. Príslušnosť prokuratúry a súdu ako vykonávajúcich justičných orgánov v konaní podľa zákona o európskom zatýkacom rozkaze -** I. Zákon č. 154/2010 Z.z. o európskom zatýkacom rozkaze v znení zákona č. 344/2012 Z.z. (ďalej len „zákon o EZR“) stanovuje jednak príslušnosť prokuratúry a jednak príslušnosť súdu ako vykonávajúcich justičných orgánov. Miestnu príslušnosť krajskej prokuratúry na vykonávanie predbežného vyšetrovania upravuje § 11 ods. 1, ods. 2 zákona o EZR, miestnu príslušnosť krajského súdu upravuje tento zákon vo viacerých ustanoveniach, a to v závislosti od navrhovaného postupu (na postup podľa § 15 ods. 3, § 22 ods. 2, § 17 ods. 3 zákona o EZR).
II. Miestna príslušnosť krajského súdu na konanie podľa § 17 ods. 1 zákona o EZR je v treťom odseku tohto ustanovenia upravená samostatne – nezávisle od miestnej príslušnosti prokurátora, ktorá týmto ustanovením nie je dotknutá – tak, že relevantným pre určenie príslušnosti krajského súdu je aktuálne miesto výkonu väzby alebo výkonu trestu odňatia slobody.....44
- 21. Prijímanie úplatku. Povinnosť zachovávať mlčanlivosť obhajcu -** I. Trestný čin prijímania úplatku podľa § 329 Tr. zák., spočívajúci v prijatí, požadovaní alebo prijatí sľubu úplatku v súvislosti s obstarávaním vecí všeobecného záujmu nemusí byť spojený s porušením povinnosti páchatel'a, ktorá vyplýva z jeho zamestnania, povolania, postavenia alebo funkcie, ako je tomu pri trestnom čine prijímania úplatku podľa § 328 Tr. zák.
II. Súvislosť s obstarávaním vecí všeobecného záujmu v zmysle § 329 ods. 1 Tr. zák. je daná vždy vtedy, ak páchatel' bez právneho titulu prijme, žiada alebo si dá sľúbiť materiálnu alebo inú protislužbu za svoje predchádzajúce, prebiehajúce alebo nasledujúce konanie pri obstarávaní určitej veci (vecí) všeobecného záujmu. Také obstarávanie totiž nie je spojené so vznikom akéhokoľvek nároku na plnenie peňažnej alebo nepeňažnej povahy (úplatok v zmysle § 131 ods. 3 Tr. zák.), mimo právneho režimu odmeňovania toho, kto obstarávanie dotknutých vecí všeobecného záujmu z dôvodu svojho zamestnania, povolania, postavenia alebo funkcie vykonáva.
III. Povinnosť zachovávať mlčanlivosť v zmysle § 23 ods. 3 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o advokácii“) vyvoláva tie isté právne účinky, teda zákaz výsluchu svedka v trestnom konaní, ktoré § 129 ods. 2 Tr. por. spája s povinnosťou mlčanlivosti v prípade neoslobodenia povinnej osoby od zachovávania povinnosti mlčanlivosti príslušným orgánom alebo tým, v ktorého záujme má túto povinnosť.
IV. Okolnosť, či pozbavenie povinnosti mlčanlivosti je v neprospech klienta, predpokladanú ustanovením § 23 ods. 3 zákona o advokácii, ponecháva tento zákon formuláciou „ak usúdi“ na úvahu advokáta, ktorá nie je preskúmateľná orgánmi činnými v trestnom konaní alebo súdom.....47
- 22. Právnická osoba a jej omyl. Skutková veta a právna veta -** I. Právnickú osobu možno uviesť do omylu len uvedením do omylu fyzickej osoby, ktorá je oprávnená tvoriť vôľu právnickej osoby a prejavovať ju

navonok, teda rozhoduje a koná v jej mene (môže ísť aj o osobu, ktorá je členom štatutárneho alebo iného orgánu právnickej osoby). Rovnako platí, že využiť omyl právnickej osoby možno len využitím omylu vyššie charakterizovanej fyzickej osoby.

II. Spôsobiť škodu na cudzom majetku možno pri trestnom čine podvodu podľa § 221 Tr. zák. aj uvedením niekoho do omylu alebo využitím niečieho omylu, ak taká (mýliaca sa) fyzická osoba nie je poškodeným ani nereprezentuje poškodenú právnickú osobu.

III. Skutková veta (popis skutku) nie je totožná s právnou vetou a spravidla nepoužíva terminológiu právnej vety (teda terminológiu dotknutého zákonného ustanovenia), aj keď sa niekedy použité výrazy a formulácie skutkovej a právnej vety nevyhnutne prekrývajú (zhodujú). Skutková veta však musí s dostatočnou obsahovou určitosťou vyjadrovať všetky skutkové okolnosti, ktoré sú kvalifikačným momentom použitej právnej kvalifikácie.....54

10.

STANOVISKO

trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 9. decembra 2014, sp. zn. Tpj 36/2014, na zjednotenie výkladu a aplikácie ustanovenia § 394 ods. 1 Tr. por. o obnove konania v súvislosti s nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky z 28. novembra 2012, sp. zn. PL. ÚS 106/2011, pokiaľ sa týka § 41b ods. 1 zákona č. 38/1993 Z.z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov vo vzťahu k ustanoveniu § 35 ods. 2 vety prvej za bodkočiarkou Tr. zák. v znení zákona č. 171/2003 Z.z. účinnom od 1. septembra 2003 do 31. decembra 2005:

Rovnaké právne účinky, aké v zmysle § 41b ods. 1 zákona č. 38/1993 Z.z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len dotknuté ustanovenie) vyvoláva vyhlásenie nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky z 28. novembra 2012, sp. zn. PL. ÚS 106/2011 v Zbierke zákonov Slovenskej republiky 21. decembra 2012 vo vzťahu k § 41 ods. 2 Trestného zákon, je potrebné pri použití extenzívnej interpretácie dotknutého ustanovenia vyvodit' aj vo vzťahu k ustanoveniu § 35 ods. 2, časť vety za bodkočiarkou Tr. zák. v znení účinnom od 1. septembra 2003 do 31. decembra 2005.

Predseda trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej „NS SR“) v rámci činnosti podľa § 23 ods. 1 písm. b/ zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zistil nejednotný postup súdov nižšieho stupňa v prípade návrhu na obnovu konania podaného v súvislosti s nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky z 28. novembra 2012, sp. zn. PL. ÚS 106/2011, pokiaľ sa týka aplikácie ustanovenia § 41b ods. 1 zákona č. 38/1993 Z.z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej „zákon č. 38/1993 Z.z.“) vo vzťahu k právoplatným, ale nevykonaným rozsudkom všeobecných súdov, v ktorých bolo pri výroku o treste použité ustanovenie § 35 ods. 2 vety prvej za bodkočiarkou Tr. zák. v znení zákona č. 171/2003 Z.z. účinného od 1. septembra 2003 do 31. decembra 2005.

A/ Krajský súd v Žiline na neverejnom zasadnutí uznesením z 30. júla 2013, sp. zn. 1Tos/71/2013, podľa § 194 ods. 1 písm. b/ Tr. por. zrušil uznesenie Okresného súdu Dolný Kubín a okresnému súdu uložil, aby znovu konal a rozhodol vo veci, v ktorej uznesením sp. zn. 9Nt/15/2012 z 28. mája 2013, podľa § 399 ods. 2 Tr. por. zamietol návrh odsúdeného R.T. na povolenie obnovy konania vedeného pôvodne na Okresnom súde Dolný Kubín pod sp. zn. 2T/174/2006.

Z odôvodnenia vyššie uvedeného uznesenia Krajského súdu v Žiline relevantného z hľadiska riešenej problematiky vyplýva, že Okresný súd Dolný Kubín zamietol návrh odsúdeného R. T. na povolenie obnovy konania, lebo nezistil žiadne nové skutočnosti, ktoré by mohli viesť k novému rozhodnutiu o vine, a rovnako nezistil existenciu dôvodu na povolenie obnovy konania v uvedenej veci z dôvodu čiastočnej neúčinnosti ustanovenia § 41 ods. 2 Tr. zák. Tento právny názor odôvodnil nasledovne: „V zmysle § 41b ods. 1 zákona č. 38/1993 Z.z. v platnom znení platí, že ak súd vydal v trestnom konaní právoplatný rozsudok na základe právneho predpisu, ktorý neskôr stratil účinnosť a rozsudok ešte nebol vykonaný, strata účinnosti takého právneho predpisu alebo jeho časti je dôvodom obnovy konania podľa ustanovení Tr. por. Ústavný súd SR nálezom č. PL.ÚS 106/2011 zo dňa 28.11.2012 konštatoval, že ustanovenie § 41 ods. 2 prvá veta časť za bodkočiarkou Tr. zák. nie je v súlade s čl. 1 ods. 1 Ústavy SR. V danom prípade bol odsúdenému uložený trest odňatia slobody v zmysle § 35 ods. 2 zákona č. 140/1961 Zb. v znení platnom do 31.12.2005. Na toto ustanovenie sa však predmetný nález Ústavného súdu SR nevzťahuje, keďže sa naň nevzťahoval ani podaný návrh, ktorým bolo konanie pred Ústavným súdom SR iniciované. Vzhľadom na uvedené skutočnosti okresný súd konštatuje, že nález Ústavného súdu SR č. PL. ÚS 106/2011 zo dňa 28.11.2012 nie je spôsobilý privodiť zmenu právoplatného odsudzujúceho rozsudku sp. zn. 2T/174/2006, a preto návrh odsúdeného zamietol.“

Krajský súd v Žiline sa nestotožnil s názorom okresného súdu pokiaľ konštatoval, že, na ustanovenie § 35 ods. 2 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v znení platnom do 31.12.2005, podľa ktorého bol odsúdenému uložený trest odňatia slobody, sa nevzťahuje nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 106/2011 zo dňa 28.11.2012, v ktorom Ústavný súd Slovenskej republiky konštatuje, že ustanovenie § 41 ods. 2 prvá veta, časť za bodkočiarkou Tr. zák. nie je v súlade s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky,

keďže sa naň nevzťahoval ani podaný návrh, ktorým bolo konanie pred Ústavným súdom Slovenskej republiky iniciované.

Citovaný názor okresného súdu považuje krajský súd za formalistickú interpretáciu nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky. S odkazom na odôvodnenie nálezu Ústavného súdu SR č. PL. ÚS 106/2011, najmä pokiaľ sa týka úpravy relevantných ustanovení Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v znení zákona č. 171/2003 Z.z. a Tr. zák. č. 300/2005 Z.z. účinného od 1. januára 2006 konštatoval, že ich porovnaním možno zistiť, že sporné ustanovenia (§ 35 ods. 2, § 41 ods. 2) sú systematicky zaradené do časti zákonov, ktorými sa upravujú zásady pre ukládanie trestov (sankcií). Sporný text ustanovenia § 35 ods. 2, veta prvá za bodkočiarkou v zákone č. 140/1961 Zb. v znení účinnom k 31.12.2005 je obsahovo úplne totožný s textom ustanovenia § 41 ods. 2, veta prvá za bodkočiarkou zákona č. 300/2005 Z.z., ktoré zákonné ustanovenie Ústavný súd Slovenskej republiky nálezom sp. zn. PL. ÚS 106/2011 zo dňa 28.11.2012 označil za nesúladne s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Vzhľadom na uvedené krajský súd je toho názoru, že nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 106/2011, zo dňa 28. novembra 2012, je aplikovateľný aj vo vzťahu k rozsudkom všeobecných súdov, v ktorých pri ukladaní trestu bolo použité ustanovenie § 35 ods. 2, vety prevej za bodkočiarkou Tr. zák. v znení účinnom do 31. decembra 2005.

B/ Krajský súd v Trenčíne na verejnom zasadnutí 25. februára 2014, uznesením sp. zn. 23Ntok/2/2013, podľa § 399 ods. 2 Tr. por. návrh odsúdeného J.L. na obnovu konania proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn. 1T5/2005, zo 4. novembra 2005, v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. januára 2006, sp. zn. 3 To 147/2005, zamietol, pretože nezistil podmienky obnovy konania podľa § 394 Tr. por. V odôvodnení uznesenia inter alia uviedol, že všeobecný súd nie je oprávnený robiť rozširujúci výklad nálezu ústavného súdu, a to ani v prípade, ak by sa takýto rozširujúci výklad mohol v konečnom dôsledku javiť ako výklad spravodlivý. Argumentoval, že zo stanoviska trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR č. Tpj 44/2013 z 26. novembra 2013 – konkrétne z druhej (II.) právnej vety stanoviska vyplýva, že už priamo v ustanovení § 41b ods. 1 zákona č. 38/1993 Z.z. o organizácii Ústavného súdu SR, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov je konštatované splnenie podmienok obnovy konania, avšak len v prípade, ak v preskúvanom súdnom rozhodnutí bolo použité s ústavou nesúladne ustanovenie. V ustanovení § 41b ods. 1 vyššie citovaného zákona je výslovný odkaz len na právny predpis (jeho niektoré ustanovenie), na základe ktorého súd v trestnom konaní vydal rozsudok.

V preskúvanom prípade teda neprichádzalo do úvahy skúmanie podmienok na obnovu konania podľa § 394 ods. 1 Tr. por. a neprichádzalo ani do úvahy použitie § 41b ods. 1 zák. č. 38/1993 Z.z. v znení neskorších predpisov, pretože v danom prípade bola v rozsudku síce použitá asperačná zásada avšak v ustanovení, ktorého sa nález ústavného súdu nedotýkal. Okrem toho z odôvodnenia nálezu ústavného súdu č. PL. ÚS 106/2011 vyplýva – podľa názoru senátu krajského súdu - že „protiústavnosť“ časti asperačnej zásady (v § 41 ods. 2 Tr. zák., veta za bodkočiarkou), bola Ústavným súdom SR skúmaná len vo vzťahu k Tr. zák. účinnému od 01.01.2006, vrátane skúmania trestných sadzieb trestu odňatia slobody uvedených v osobitnej časti tohto zákona. V súvislosti s tým poukázal na zásadný rozdiel v aplikovaní asperačnej zásady podľa § 35 ods. 2 Tr. zák., účinného do 31.12.2005 a podľa § 41 ods. 2 Tr. zák. Tento zásadný rozdiel (aj z pohľadu testu proporcionality), vyplýva z veľkej rozdielnosti trestných sadzieb, ktoré môžu byť na základe asperačnej zásady zvyšované. Podľa § 39 ods. 1 Tr. zák., účinného do 31.12.2005, trest odňatia slobody sa mohol ukladať najviac na 15 rokov a to bola aj maximálna horná hranica trestu odňatia slobody uvádzaná v osobitnej časti Trestného zákona.

Naproti tomu podľa § 46 Tr. zák., trest odňatia slobody možno uložiť ako trest určitý na dobu najviac 25 rokov. Horná hranica 25 rokov odňatia slobody sa pritom nachádza aj v sadzbách odňatia slobody uvedených v osobitnej časti Trestného zákona. Z tohto pohľadu potom bolo možné pri používaní asperačnej zásady dokonca hovoriť až o neprimeranom prepínaní trestnej represie. Vo vzťahu k prechádzajúcemu Trestnému zákonu o takéto neprimerané prepínanie trestnej represie nešlo.

Na odstránenie rozdielného výkladu uvedených ustanovení zákona predseda trestnoprávneho kolégia podľa § 21 ods. 4 písm. b/ zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a podľa príslušných ustanovení Rozvrhu práce NS SR na rok 2014 a Rokovacieho poriadku NS SR navrhol trestnoprávnemu kolégiu, aby zaujalo stanovisko na zabezpečenie jednotného výkladu a aplikácie ustanovenia § 41b zákona č. 38/1993 Z.z. vo vzťahu k právoplatným, ale nevykonaným rozsudkom všeobecných súdov, v ktorých bolo pri výroku o treste použité

ustanovenie § 35 ods. 2 vety prvej za bodkočiarkou Tr. zák. v znení zákona č. 171/2003 Z.z. účinného od 1. septembra 2003 do 31. decembra 2005.

Za účelom riešenia vyššie uvedeného právneho problému predseda trestnoprávneho kolégia podľa článku 15 ods. 3 Rokovacieho poriadku NS SR požiadal tiež o písomné vyjadrenie k posudzovaným otázkam všetky krajské sudy, Špecializovaný trestný súd, Ústavný súd SR, Ministerstvo vnútra SR, Ministerstvo spravodlivosti SR, Akadémiu policajného zboru v Bratislave, Slovenskú advokátsku komoru, Právnickú fakultu UK v Bratislave, UMB v Banskej Bystrici, ÚPJŠ v Košiciach, Paneurópsku vysokú školu v Bratislave, aj katedru trestného práva Trnavskej univerzity v Trnave.

Z písomných pripomienok Krajského súdu v Nitre, Žiline, Košiciach, Bratislave a v Prešove, Ministerstva spravodlivosti SR, Fakulty práva Paneurópskej vysokej školy v Bratislave a najmä z rozpravy na rokovaní trestnoprávneho kolégia NS SR vyplynulo:

Trestný zákon č. 140/1961 Zb. účinný od 1. januára 1962 vo vzťahu k trestaniu súbehu nerátal s využitím asperačnej zásady v súvislosti s hornou hranicou trestnej sadzby úhrnného trestu, len ustanovil, že ak súd odsudzuje páchatel'a za dva alebo viac trestných činov, uloží mu úhrnný trest podľa toho zákonného ustanovenia, ktoré sa vzťahuje na trestný čin z nich najprísnejšie trestný. Prvky asperačnej zásady boli využité len v rámci právnej úpravy ukladania trestu odňatia slobody obzvlášť nebezpečnému recidivistovi.

Prelom v uplatňovaní asperačnej zásady pri trestaní súbehu priniesol zákon č. 171/2003 Z.z. (ďalej len „zákon č. 171/2003 Z.z.“), ktorým sa s účinnosťou od 1. septembra 2003 novelizoval Trestný zákon č. 140/1961 Zb. Touto novelou sa do § 35 ods. 2 tohto Trestného zákona zaviedlo pravidlo, v zmysle ktorého platilo, že ak súd ukladá úhrnný trest odňatia slobody za dva alebo viac úmyselných trestných činov spáchaných dvoma alebo viacerými skutkami, zvyšuje sa horná hranica trestnej sadzby trestu odňatia slobody trestného činu z nich najprísnejšie trestného o jednu tretinu, pričom súd uloží páchatel'ovi trest v hornej polovici takto určenej trestnej sadzby trestu odňatia slobody. Po prvýkrát sa tak súčasťou asperačnej zásady stáva nielen zvýšenie hornej hranice trestnej sadzby, ale aj určenie (obmedzenie) ďalšieho postupu súdu pri rozhodovaní o konkrétnej výške trestu.

Prístup k trestaniu viacčinného súbehu zavedený zákonom č. 171/2003 Z.z. bol následne prevzatý i do Tr. zák. č. 300/2005 Z.z., ktorý len v súvislosti so zavedením bipartície trestných činov v § 41 ods. 2 spresnil, že z dvoch alebo viacerých zbiehajúcich sa úmyselných trestných činov musí byť aspoň jeden zločinom. Za splnenia tejto podmienky sa zvyšuje horná hranica trestnej sadzby odňatia slobody trestného činu z nich najprísnejšie trestného o jednu tretinu, pričom súd obligatórne musí uložiť páchatel'ovi trest nad jednu polovicu takto určenej trestnej sadzby odňatia slobody. V porovnaní s pôvodnou úpravou zavedenou zákonom č. 171/2003 Z.z. je teda asperačnú zásadu možné aplikovať v menšom rozsahu, keďže v prípadoch, keď súd bude páchatel'ovi ukladať trest za dva alebo viac úmyselných prečinov spáchaných dvoma alebo viacerými skutkami, nebude použitie tejto zásady prichádzať do úvahy.

Porovnaním zákona č. 140/1961 Zb. a zákona č. 300/2005 Z.z. možno zistiť, že sporné ustanovenia (§ 35 ods. 2, § 41 ods. 2) sú systematicky zaradené do časti zákonov, ktorými sa upravujú zásady pre ukladanie trestov (sankcií). Sporný text ustanovenia § 35 ods. 2, veta prvá za bodkočiarkou v zákone č. 140/1961 Zb. v znení činnom od 1. 9.2003 do 31.12.2005 je obsahovo úplne totožný s textom ustanovenia § 41 ods. 2, veta prvá za bodkočiarkou zákona č. 300/2005 Z.z., ktoré zákonné ustanovenie Ústavný súd Slovenskej republiky nálezom sp. zn. PL. ÚS 106/2011 zo dňa 28.11.2012 označil za nesúladne s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (a s čím je spojená strata účinnosti a následne aj platnosti tohto ustanovenia v zmysle Čl. 125 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky).

Ústava Slovenskej republiky prijatá ústavným zákonom č. 406/1992 Zb. je platná od 1.10.1992 a jej text v čl. 1 ods. 1 je k dnešnému dňu nezmenený.

Ide teda o ustanovenia obsahovo rovnorodé, ktoré navyše spája uloženie trestu v hornej polovici zvýšenej trestnej sadzby so spáchaním akýchkoľvek viacčinnne sa zbiehajúcich úmyselných trestných činov, teda nepožaduje, aby aspoň jeden z nich bol trestným činom kategorizovaný ako zločin (§ 41 ods. 2, § 11 Tr. zák. v znení účinnom od 1. januára 2006). Dotknutý nález nemohol ustanovenie § 35 ods. 2 Tr. zák. v znení účinnom do 31. decembra 2005 zasiahnuť spôsobom uvedeným v čl. 125 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, resp. v § 41a ods. 1 zák. č. 38/1993 Z. z. v znení neskorších predpisov, keďže ide o ustanovenie v čase rozhodovania ústavného súdu už zrušeného zákona (zrušeného ustanovením § 439 zák. č. 300/2005 Z. z.). Také ustanovenie, resp. jeho časť teda nemôže stratiť účinnosť dňom vyhlásenia

nálezu Ústavného súdu v zbierke zákonov, ako to predpokladá skôr uvedené ústavné aj zákonné ustanovenie – ak by tomu tak bolo, ústavný súd mohol vysloviť nesúlad právnych predpisov aj vo vzťahu k ustanoveniu, neuvedenému v návrhu na začatie príslušného konania (§ 40 zákona o organizácii ústavného súdu).

V nastalej situácii je potom potrebné použiť osobitnú formu rozširujúceho výkladu ustanovenia § 41a ods. 1 zák. č. 38/1993 Z. z. v znení neskorších predpisov a takto dotvoriť resp. vyplniť medzeru v zákone. Ide o typický prípad, v ktorom sa v záujme racionálneho a principiálne spravodlivého riešenia môže a má použiť tzv. sudcovská tvorba práva (a to i formou tzv. precedensu – ako prameňa práva).

Vo vyššie popísanej situácii sa v obnovenom konaní použije na uloženie trestu ustanovenie § 35 ods. 2 Tr. zák. v znení použitom na posúdenie trestnosti činu, prispôsobenom obsahu nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky z 28. novembra 2012 sp. zn. PL ÚS 106/2011, teda v znení bez časti prvej vety za bodkočiarkou (ak ide o znenie účinné od 1. septembra 2003 do 31. decembra 2005). Použitie naposledy označeného ustanovenia v znení účinnom od 21. decembra 2012 (t.j. od vyhlásenia nálezu Ústavného súdu SR v zbierke zákonov) nie je možné, keďže, ako už bolo uvedené, zákon č. 140/1961 Zb. Tr. zák. v znení neskorších predpisov bol zrušený ustanovením § 439 zákona č. 300/2005 Z. z. Tr. zák. s účinnosťou od 1. januára 2006.

Právny názor vyslovený v tomto stanovisku podporujú aj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky

- zo 7. mája 2014, sp. zn. PL. ÚS 2/2014, podľa ktorého „bod II. stanoviska trestnoprávneho kolégia NS SR, sp. zn. Tpj 44/2013 z 26. novembra 2013, ktoré súvisí s aplikáciou nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. PL. ÚS 106/2011 z 28. novembra 2011 (nález o asperačnej zásade vyhlásený v Zbierke zákonov Slovenskej republiky 21. decembra 2012) zabezpečuje dotknutým fyzickým osobám plnohodnotnú ochranu ich základných práv a slobôd, a preto je v plnom rozsahu aplikovateľné nielen v konaní pred všeobecnými súdmi, ale aj v konaniach pred Ústavným súdom SR, aj

- nález z 13. augusta 2014, sp. zn. I. ÚS 285/2014, v odôvodnení ktorého, najmä v bodoch 23 a 29 sa uvádza:

23) v prípadoch, ak pri uplatnení štandardných metód výkladu prichádzajú do úvahy rôzne výklady súvisiacich právnych noriem, má byť uprednostnený ten, ktorý zabezpečí plnohodnotnú, resp. plnohodnotnejšiu realizáciu ústavou garantovaných práv fyzických osôb alebo právnických osôb. Inak povedané, všetky orgány verejnej moci sú povinné v pochybnostiach vykladať právne normy v prospech realizácie ústavou (a tiež medzinárodnými zmluvami) garantovaných základných práv a slobôd;

29) Ústavný súd konštatuje, že oba sudy v pôvodom konaní uložili sťažovateľovi trest odňatia slobody s použitím náveta časti asperačnej zásady týkajúcej sa ukladania úhrnného trestu podľa § 35 ods. 2 starého Trestného zákona, pričom nemožno bez akýchkoľvek pochybností vylúčiť, že v prípade nepostupovania podľa § 35 ods. 2 starého Tr. zák. (ekvivalentne k podmienkam nového Trestného zákona podľa § 41 ods. 2 textu za bodkočiarkou) by všeobecné sudy uložili iný, pre sťažovateľa priaznivejší trest. Keďže krajský súd v napadnutom rozhodnutí (pozn. zamietnutím sťažnosti, ktorú sťažovateľ podal proti zamietnutiu jeho návrhu na obnovu konania okresným súdom) už uvedené skutočnosti nezohľadnil, porušil sťažovateľove práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

11.

STANOVISKO

trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež „NS SR“) z 9. decembra 2014, sp. zn. Tpj 53/2013, na zjednotenie výkladu a aplikácie ustanovenia § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a/ alebo písm. b/ Tr. zák. a súbehu trestného činu krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. s prečinom porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 Tr. zák.

I. Trestný čin porušovania domovej slobody v ustanovení § 194 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. predpokladá taký spôsob prekonania prekážky, ktorej účelom je zabránenie vniknutiu do obydlija, ktorý nenapĺňa znaky vlámania podľa § 122 ods. 4 Tr. zák. Ak forma prekonania prekážky, ktorá bráni vniknutiu do obydlija, je subsumovateľná pod pojem „vlámanie“ podľa § 122 ods. 4 Tr. zák., ide o trestný čin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák., t.j. spáchanie činu závažnejším spôsobom konania (vlámanie - § 138 písm. e/ Tr. zák.).

II. Jednočinný súbeh trestných činov krádeže podľa § 212 Tr. zák. a porušovania domovej slobody podľa § 194 Tr. zák. je možný vzhľadom na rôznosť chránených objektov týchto trestných činov. Ak bol čin spáchaný vlámaním a tento znak je jednak zákonným znakom (znakom základnej skutkovej podstaty) jedného zo zbiehajúcich sa trestných činov a jednak okolnosťou, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby u druhého z týchto trestných činov, použije sa dotknutá skutočnosť (vlámanie) len raz, a to v rámci právnej kvalifikácie, ktorá so znakom vlámania spája použitie prísnejšej trestnej sadzby. Prísnejšia sadzba je v tomto prípade determinantom vzťahu špeciality a teda výberu právnej kvalifikácie činu buď ako jednočinného súbehu trestných činov, alebo použitia kvalifikovanej skutkovej podstaty trestného činu.

Ak je znak vlámania okolnosťou, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby pri právnej kvalifikácii oboch jednočinne sa zbiehajúcich trestných činov, použije sa rovnako len raz, a to ako súčasť právnej kvalifikácie, ktorá so znakom vlámania spája prísnejšiu trestnosť činu (vzťah špeciality ako hmotnoprávny prejav zásady „ne bis in idem“).

Predseda trestnoprávneho kolégia NS SR na podnet Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky v rámci činnosti podľa § 21 ods. 3 písm. b/ zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zistil nejednotnosť rozhodovacej činnosti súdov nižšieho stupňa pri súbehu prečinu krádeže vlámaním podľa § 212 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. s prečinom porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 Tr. zák.

A/ Okresný súd Rožňava rozsudkom z 5. júna 2013, sp. zn. 1T/29/2013, uznal obžalovaného R.H. za vinného z prečinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. – s poukazom na § 138 písm. e/ Tr. zák. – na tom skutkovom základe, že sa vlámal do rodinného domu majiteľky I.Č.G. tak, že preliezol cez oplotenie dvora rodinného domu, kde k zadnej časti domu pristavil rebrík do výšky cca 4 m, vylištoval časť sklenenej výplne balkóna a cez vytvorený otvor vošiel do priestorov domu a odcudzil rôzne veci (alkohol, cestoviny, cukor, papriku, posteľnú bielizeň, kazetový magnetofón a iné) v celkovej hodnote 249,10 €. V odôvodnení rozsudku okresný súd citoval právne vety zo stanoviska trestnoprávneho kolégia NS SR z 12. decembra 2011, sp. zn. Tpj 78/2011, poukázal na ustanovenia § 194 ods. 2 písm. a/, aj na ustanovenie § 138 písm. e/ Tr. zák. o vlámaní, ako závažnejšom spôsobe konania, so záverom, že z vyššie uvedeného je zrejmé, že tá istá okolnosť „vlámanie“ je okolnosťou, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby v rámci kvalifikovanej skutkovej podstaty trestného činu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. a zároveň je zákonným znakom ako súčasť základnej skutkovej podstaty iného trestného činu, v danom prípade krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. a preto v takomto prípade, môže byť tá istá okolnosť použitá kvalifikačné len raz. Posúdil preto konanie len ako trestný čin, resp. prečin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. a nekvalifikoval konanie obžalovaného aj ako krádež vlámaním podľa § 212 ods. 2 písm. a/ Tr. zák.

Krajský súd v Košiciach uznesením z 11. júla 2013, sp. zn. 5To/41/2013, podľa § 319 Tr. por. odvolanie obžalovaného, aj okresného prokurátora proti rozsudku súdu prvého stupňa z 5. júna 2013, sp. zn. 1T/29/2013, zamietol, nakoľko rozhodnutie súdu prvého stupňa považoval za vecne správne.

Rovnaký právny názor vyslovil Krajský súd v Košiciach aj v uznesení zo 6. júna 2013, sp. zn. 6To/42/2013, vo vzťahu k rozsudku Okresného súdu Rožňava zo 16. januára 2013, sp. zn. 2T/1/2013.

B/ Okresný súd Brezno rozsudkom z 24. januára 2013, sp. zn. 3T/151/2012 uznal obžalovaných ml. T.F. a J.H. za vinných z pokračovacieho prečinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 Tr. zák. spolupáchateľstvom podľa § 20 Tr. zák. v jednočinnom súbahu s pokračovacím prečinom krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. spolupáchateľstvom, v podstate na základe skutkového zistenia, že po vzájomnej dohode sa vlámali do dvoch rodinných domov a odcudzili veci spolu v hodnote 206.22 € a spôsobili škodu na zariadení spolu za 121, 87 €.

Obdobne vyznieva aj rozsudok Okresného súdu Bratislava II z 2. júla 2012, sp. zn. 46T/71/2012.

C/ Okresný súd Košice II rozsudkom z 19. júla 2013, sp. zn. 5T/58/2013, uznal obžalovaného J.B. za vinného, že po predchádzajúcej dohode s ml. L.D. v Košiciach, po prekonaní uzamykacieho mechanizmu zámkov na vchodových dverách a rozbití sklenenej výplne sa vlámali do kuchyne a odcudzili finančnú hotovosť a tri fľaše s alkoholom spolu za 520 € v neprospech poškodenej V.D. a spôsobili aj škodu na zariadení v sume 250 €, čím spáchal prečin porušovania domovej slobody spolupáchateľstvom podľa § 20, § 194 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. a prečin krádeže spolupáchateľstvom podľa § 20, § 212 ods. 2 písm. a/ Tr. zák.

Rovnako rozhodol Okresný súd Košice II aj vo veci sp. zn. 5T/87/2013 rozsudkom zo 14. augusta 2013.

Vyššie uvedené rozsudky súdov prvého stupňa boli vyhotovené v zmysle § 172 ods. 2 Tr. por. ako zjednodušené, preto v nich absentujú právne úvahy. Z odôvodnenia odvolaní prokurátora proti rozsudkom uvedeným v bode A tohto stanoviska však možno dedukovať, že vo veciach uvedených v bode B vychádzali súdy v podstate z názoru, že pri právnom posudzovaní konania páchatel'a, ktorý v úmysle prisvojiť si cudziu vec nachádzajúcu sa v obydlí iného, vnikne do tohto obydlia prekonaním uzamknutia alebo prekonaním inej zabezpečovacej prekážky, treba vychádzať z úmyslu páchatel'a, ktorý v tomto prípade smeruje k zmocneniu sa cudzej veci a za tým účelom prekonáva zabezpečovaciu prekážku, čo má prvotný význam pri vyhodnotení subjektívnej stránky trestného činu. Uvedené násilie aj keď nim páchatel' naruší domovú slobodu iného, je možné ako okolnosť podmieňujúca použitie kvalifikovanej skutkovej podstaty posudzovať iba vo vzťahu k trestnému činu krádeže podľa § 212 Tr. zák. Preto vyššie popísané konanie páchatel'a treba právne posúdiť ako trestný čin krádeže vlámaním podľa § 212 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. v jednočinnom súbahu s trestným činom porušovania domovej slobody podľa § 194 iba v ods. 1 Tr. zák.

Na odstránenie rozdielného výkladu uvedených ustanovení zákona predseda trestnoprávneho kolégia podľa § 21 ods. 4 písm. b/ zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a podľa príslušných ustanovení Rozvrhu práce NS SR na rok 2014 a Rokovacieho poriadku NS SR navrhol trestnoprávnemu kolégiu, aby zaujalo stanovisko na zabezpečenie jednotného výkladu a aplikácie ustanovenia § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a/ alebo b/ Tr. zák. a súbahu trestného činu krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. s prečinom porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 Tr. zák.

Za účelom riešenia vyššie uvedeného právneho problému predseda trestnoprávneho kolégia NS SR podľa článku 15 ods. 3 Rokovacieho poriadku NS SR požiadal tiež o písomné vyjadrenie k posudzovaným otázkam všetky krajské súdy, Špecializovaný trestný súd, Ústavný súd SR, Ministerstvo vnútra SR, Ministerstvo spravodlivosti SR, Akadémiu policajného zboru v Bratislave, Slovenskú advokátsku komoru, Právnickú fakultu UK v Bratislave, UMB v Banskej Bystrici, ÚPJŠ v Košiciach, Paneurópsku vysokú školu v Bratislave, aj katedru trestného práva Trnavskej univerzity v Trnave.

Z písomných pripomienok Krajského súdu v Nitre, Žiline, Banskej Bystrici, Bratislave a v Prešove, Ministerstva spravodlivosti SR, Fakulty práva Paneurópskej vysokej školy v Bratislave, Generálnej prokuratúry SR a Ministerstva vnútra SR a z rozpravy na rokovaní trestnoprávneho kolégia NS SR vyplynulo:

Podľa § 194 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. sa páchatel' potrestá, keď neoprávnene vnikne do obydlia iného alebo tam neoprávnene zotrvá a tento čin spácha závažnejším spôsobom konania.

Podľa § 138 písm. e/ Tr. zák. závažnejším spôsobom konania sa rozumie spáchanie trestného činu vlámaním.

Z toho vyplýva, že znak „vlámaním" je totožný so znakmi skutkovej podstaty prečinu podľa § 194 ods. 2 písm. a/ Tr. zák., aj ustanovenia § 212 ods. 2 písm. a/ Tr. zák., podľa ktorého sa postihuje páchatel',

ktorý si prisvojil cudziu vec tým, že sa jej zmocní a tento čin spácha vlámaním, činom však nespôsobí ani malú škodu (§ 125 ods. 1 Tr. zák.).

Podľa stanoviska trestnoprávneho kolégia NS SR 116/2012 z 12. decembra 2011, (sp. zn. Tpj 78/2011):

I. Ustanovenie § 38 ods. 1 Tr. zák. treba vykladať tak, že prikazuje prednostnú kvalifikáciu určitej okolnosti ako zákonného znaku trestného činu. Ak je konkrétna okolnosť okolnosťou podmieňujúcou použitie vyššej trestnej sadzby, vytvára kvalifikovanú skutkovú podstatu so základnou skutkovou podstatou, ktorá túto okolnosť neobsahuje, napriek tomu, že je aj zákonným znakom uvedeným v inej základnej skutkovej podstate trestného činu, ak kvalifikovaná skutková podstata pokrýva väčší počet zákonných znakov trestného činu. To platí aj vtedy, ak jedno ustanovenie osobitnej časti Trestného zákona obsahuje dve (alebo viac) samostatných základných skutkových podstát trestného činu*.

II. Ak si páchatel prisvojí cudziu vec tým, že sa jej zmocní, spôsobí tak malú škodu a spácha čin vlámaním, naplní zákonné znaky zločinu krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 4 písm. b/ Tr. zák., pri použití § 138 písm. e/ Tr. zák. Takéto posúdenie činu jeho podradením pod kvalifikovanú skutkovú podstatu je v pomere špeciality ku kvalifikácii skutku podľa § 212 ods. 2 písm. a/ Tr. zák., ktorá sa použije len vtedy, ak páchatel krádežou vlámaním nespôsobí ani malú škodu (§ 125 ods. 1 Tr. zák.).

III. Ak je jednočinný súbeh dvoch alebo viacerých trestných činov podľa znakov ich základných skutkových podstát možný, avšak tá istá okolnosť podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby duplicitne, bude táto okolnosť v rámci súbežnej kvalifikácie činu použitá ako okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby len pri aplikácii toho ustanovenia osobitnej časti Trestného zákona, ktorého kvalifikovanej skutkovej podstate zodpovedá vyššia trestná sadzba oproti inej konkurujúcej sadzbe, resp. ustanoveniu. Keďže ide o ten istý čin (skutok) a tú istú skutkovú okolnosť, výška trestnej sadzby bude určujúcim kritériom vzťahu špeciality, ktorý determinuje výber právnej kvalifikácie trestného činu.

* obdobne R 82/2003 Zbierky stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov SR.

K právnej vete I. citovaného stanoviska je potrebné dodať, že ak je počet zákonných znakov oboch konkurujúcich si kvalifikácií rovnaký, resp. jedna z nich nie je rozvinutejšia (ako špecifická), determinantom vzťahu špeciality pre použitie dotknutej okolnosti (ako zákonného znaku – teda znaku základnej skutkovej podstaty, alternatívne ako okolnosti, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby) bude, rovnako ako v prípade právnej vety III., prísnejšia trestná sadzba (jej vyššia horná hranica).

Z ustanovenia § 8 Tr. zák. vyplýva, že každý skutok má byť posúdený podľa všetkých ustanovení osobitnej časti Trestného zákona, pod ktoré možno skutok podradiť. Výnimky z tejto zásady sú prípustné v prípadoch, keď jednočinne sa zbiehajúce trestné činy sú navzájom v pomere subsidiarity a špeciality. O taký prípad však v predmetnej veci nejde, lebo ustanovenie § 194 Tr. zák. o porušovaní domovej slobody a ustanovenie § 212 Tr. zák. o krádeži chránia rôzne spoločenské záujmy (domovú slobodu a nedotknuteľnosť majetku). Jednočinný súbeh trestných činov možno výnimočne vylúčiť aj v prípadoch tzv. faktickej konzumpcie. Ide o prípady, kedy porušenie alebo ohrozenie záujmu chráneného jedným ustanovením osobitnej časti Trestného zákona je v konkrétnom prípade len bezvýznamným prostriedkom alebo podradným vedľajším produktom hlavnej (závažnejšej) trestnej činnosti, porušujúcej alebo ohrozujúcej spoločenský záujem chránený iným ustanovením osobitnej časti Trestného zákona. Predpokladaný charakter (bezvýznamnosť, podradnosť) následku, ktorý je znakom trestného činu porušovania domovej slobody by musela byť posúdená pre konkrétny prípad, pričom pri pokračovacej trestnej činnosti spáchanej vlámaním do obydľia spravidla nepôjde o faktickú konzumpciu tohto trestného činu trestným činom krádeže.

Pokiaľ ide o kvalifikačnú duplicitu znaku vlámania, môže ku nej dôjsť v dvoch prípadoch:

-znak vlámania je zákonným znakom (znakom základnej skutkovej podstaty) pri trestnom čine krádeže (§ 212 ods. 2 písm. a) Tr. zák.) a zároveň je okolnosťou, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby pri trestnom čine porušovania domovej slobody (§ 194 ods. 2 písm. a) Tr. zák. - ako závažnejší spôsob konania),

-znak vlámania je okolnosťou, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby pri oboch jednočinne sa zbiehajúcich trestných činoch (§ 212 ods. 4 písm. b) Tr. zák. - ako závažnejší spôsob konania, rovnako § 194 ods. 1 písm. a) Tr. zák.).

V popísaných prípadoch sa uplatní jednak I. a II. právna veta, a jednak III. právna veta stanoviska trestnoprávneho kolégia 116 /2012, ako sú tieto vety citované a komentované vyššie. Predmetnú problematiku teda zásadne rieši dotknuté stanovisko trestnoprávneho kolégia.

Vzhľadom však na rozsah a rôznosť rozhodovania nižších súdov v riešených otázkach v záujme zjednotenia výkladovej a aplikačnej praxe súdov Slovenskej republiky bolo predmetné (aktuálne) stanovisko prijaté a z neho vyplýva:

1. Ak je spáchaný trestný čin krádeže vlámaním (§ 122 ods. 4 Tr. zák.) a zmocnením sa cudzej veci je spôsobená malá škoda, ide o naplnenie zákonných znakov trestného činu krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 4 písm. b/ Tr. zák. Jednočinný súbeh s trestným činom porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 Tr. zák. je možný, je však vylúčená možnosť posúdenia predmetného skutku aj podľa odseku 2 písm. a/ tohto ustanovenia, lebo spáchanie činu vlámaním je už obsiahnuté v posúdení skutku (trestného činu) podľa ods. 4 písm. b/ § 212 Tr. zák. (uplatní sa pravidlo špeciality a zásada ne bis in idem).

2. Ak ide o prisvojenie si cudzej veci, čin je spáchaný vlámaním a páchatel' zmocnením sa cudzej veci nespôsobí ani malú škodu, ide o naplnenie zákonných znakov trestného činu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. Kvalifikácia skutku podľa § 212 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. je vylúčená, lebo znak vlámania (bez ktorého ju nemožno použiť) je už obsiahnutý v ods. 2 písm. a/ § 194 ods. 1 Tr. zák. (pravidlo špeciality a zásada ne bis in idem).

3. Ak ide vo vyššie uvedených súvislostiach o prekonanie prekážky, ktorej účelom je zabrániť vniknutiu, ktoré nie je možné kvalifikovať ako vlámanie, je potrebné použiť znak uvedený v § 194 ods. 2 písm. b) Tr. zák. a nie je možné použiť znak vlámania uvedený v § 212 ods. 2 písm. a) Tr. zák. (a teda ani túto právnu kvalifikáciu), alebo uvedený v § 212 ods. 4 písm. b) Tr. zák. (ako závažnejší spôsob konania). Kvalifikácia trestného činu krádeže podľa § 212 ods. 1 Tr. zák. v jednočinnom súbehu je potom závislá od výšky spôsobenej škody (musí ísť aspoň o malú škodu).

O naposledy uvedenú situáciu prekonania prekážky, ktorej účelom je zabrániť vniknutiu, a to bez vlámania, teda bez použitia sily alebo ľstí, môže ísť napríklad pri preskočení alebo prelezení plotu s ochrannou (nielen okrasnou) funkciou.

Použitie sily pri vlámaní (§ 122 ods. 4 Tr. zák.) musí smerovať proti zabezpečovacej prekážke (jej fyzickej integrite), nejde o silu ako púhu fyzikálnu veličinu, ktorú ľudské telo vynakladá pri svojom pohybe (napríklad pri prelezení plotu).

12.

STANOVISKO

trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež len „NS SR“) z 9. decembra 2014, sp. zn. Tpj 54/2013, na zjednotenie výkladu a aplikácie pojmu „väčšie množstvo“ pri prečine nepovolenej výroby liehu podľa § 253 ods. 1 Tr. zák.

I. Logickým, jazykovo – gramatickým, systematickým a teleologickým výkladom pojmu „rozsah činu“ uvedeným v poslednej vete § 125 ods. 1 Tr. zák. sa kritériá (stupnica) určovania výšky škody použijú aj pre určenie množstva liehu bez povolenia vyrobeného, prechovávaného alebo uvádzaného do obehu podľa § 253 ods. 1 Tr. zák.

II. Hľadiskom na určenie množstva liehu bez povolenia vyrobeného, prechovávaného alebo uvádzaného do obehu podľa § 253 ods. 1 Tr. zák. je cena, za ktorú sa vec v mieste a čase činu obvykle predáva (§ 126 ods. 1 Tr. zák.). Ak cenu takto zistiť nemožno, postupuje sa primerane podľa § 126 ods. 3 Tr. zák.

Predseda trestnoprávneho kolégia NS SR na podnet Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky v rámci činnosti podľa § 21 ods. 3 písm. b/ zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zistil nejednotnosť rozhodovacej činnosti súdov nižšieho stupňa pri výklade a aplikácii pojmu „väčšie množstvo“ pri prečine nepovolenej výroby liehu podľa § 253 ods. 1 Tr. zák.

A/ Okresný súd Prievidza po schválení dohody o vine a treste rozsudkom zo 14. decembra 2009, sp. zn. 1T/300/2009, uznal obvineného J.B. za vinného, že od presne nezistenej doby letných mesiacov roku 2008 do 30. júna 2009 v drevenej hospodárskej budove na pozemku prislúchajúcemu k rodinnému domu neoprávnene svojpomocne vyhotovil a prechovával zariadenia na výrobu liehu, na ktorých bez povolenia vo väčšom množstve vyrábala lieh, najmenej v množstve 420,57 litrov ovocného destilátu s objemovým percentom etylalkoholu od 47,2% do 66,8%, ktoré prechovával vo svojom rodinnom dome, čím spáchal prečin nepovolenej výroby liehu podľa § 253 ods. 1 Tr. zák. a prečin nepovolenej výroby liehu podľa § 253 ods. 2 Tr. zák.

Pokiaľ ide o právnu kvalifikáciu skutku, rovnako rozhodol aj okresný súd Nové Mesto nad Váhom rozsudkom z 13. júna 2008, sp. zn. 1T/84//2008, aj Okresný súd Partizánske zo 14. decembra 2009, sp. zn. 1T/145/2009.

B/ Okresný súd Levice, po schválení dohody o vine a treste, rozsudkom zo 14. januára 2011, sp. zn. 2T/253/2010, uznal obvinených Ing. P.D. a A.D. za vinných, že od presne nezisteného dňa leta roku 2009 do 7. decembra 2009, v komore rodinného domu spoločne prechovávali v rôznych nádobách lieh v celkovom množstve 780,6 litrov v hodnote 3 059,60 € a v prístrešku pred komorou prechovávali svojpomocne vyrobené technologické zariadenie na výrobu liehu bez príslušného povolenia colného úradu, čím spáchali prečin nepovolenej výroby liehu spolupáchateľstvom podľa § 20, § 253 ods. 1 Tr. zák. v súbehu s prečinom nepovolenej výroby liehu spolupáchateľstvom podľa § 20, § 253 ods. 2 Tr. zák.

Obdobne – pokiaľ ide o konštrukciu skutku – rozhodol aj Okresný súd Spišská Nová Ves (hodnota, resp. množstvo liehu vyčísleného na 147 183 Sk (4 885,60 €) a Okresný súd Piešťany (množstvo liehu vyčíslené v hodnote najmenej 5 357,06 €) - ako trhovú hodnotu liehu uvedenú v rozsudku sp. zn. 1T/100/2011 z 23. júna 2011.

V prípadoch uvedených v bodoch A, B je odôvodnenie rozsudkov vyhotovené v zmysle § 168 ods. 2 Tr. por., preto neobsahujú právne úvahy, pokiaľ sa týka kvalifikácie skutkov ako prečinov nepovolenej výroby liehu podľa § 253 Tr. zák.

Na odstránenie rozdielneho výkladu uvedených ustanovení zákona predseda trestnoprávneho kolégia podľa § 21 ods. 4 písm. b/ zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a podľa príslušných ustanovení Rozvrhu práce NS SR na rok 2014 a Rokovacieho poriadku NS SR navrhol trestnoprávnemu kolégiu, aby zaujalo stanovisko na

zabezpečenie jednotného výkladu a aplikácie pojmu „väčšie množstvo“ pri prečine nepovolenej výroby liehu podľa § 253 ods. 1 Tr. zák.

Za účelom riešenia vyššie uvedeného právneho problému predseda trestnoprávneho kolégia NS SR podľa článku 15 ods. 3 Rokovacieho poriadku NS SR požiadal tiež o písomné vyjadrenie k posudzovaným otázkam všetky krajské sudy, Špecializovaný trestný súd, Ústavný súd SR, Ministerstvo vnútra SR, Ministerstvo spravodlivosti SR, Akadémiu policajného zboru v Bratislave, Slovenskú advokátsku komoru, Právnickú fakultu UK v Bratislave, UMB v Banskej Bystrici, ÚPJŠ v Košiciach, Paneurópsku vysokú školu v Bratislave, aj katedru trestného práva Trnavskej univerzity v Trnave.

Z písomných pripomienok Krajského súdu v Nitre, Žiline, Košiciach, Bratislave, Prešove a v Banskej Bystrici, Ministerstva spravodlivosti SR, Fakulty práva Paneurópskej vysokej školy v Bratislave, Generálnej prokuratúry SR a Ministerstva vnútra SR a z rozpravy na rokovaní trestnoprávneho kolégia NS SR vyplynulo:

Pokiaľ Trestný zákon v osobitnej časti používa pojmy „prospech“, „hodnota vecí“ a „rozsah činu“ na určenie ich výšky sa používa stupnica uvedená v § 125 ods. 1 vety prvej Tr. zák. Vyplýva to z druhej vety tohto ustanovenia, ktorá však postráda konkretizáciu na pojem „množstvo“.

Podľa Slovníka slovenského jazyka (Veda, Bratislava, 1977, str. 613) slovo „rozsah“ znamená tiež veľkosť, množstvo, mieru, objem niečoho. Z toho je evidentné, že pojem „väčšie množstvo“ možno priradiť k pojmu „rozsah“ a na výpočet množstva použit' – podľa vety poslednej § 125 ods. 1 Tr. zák. stupnicu uvedenú v § 125 ods. 1 vete prvej až štvrtej.

Preto za „väčšie množstvo“ liehu vyrobeného bez povolenia prechovávaného alebo uvádzaného do obehu treba považovať množstvo, ktoré vo finančnom vyjadrení dosahuje najmenej desaťnásobok sumy, prevyšujúcej 266 €, t.j. sumu 2 660 €. Primárnym hľadiskom na určenie množstva liehu vyrobeného, prechovávaného alebo uvádzaného do obehu je hľadisko ceny, za ktorú sa vec v dobe a mieste činu obvykle predáva. Ak cenu takto zistiť nemožno, vychádza sa z účelne vynaložených nákladov na obstaranie rovnakej alebo obdobnej veci. Ak nemožno vyčíslit' „množstvo“ ani jedným z uvedených spôsobov alebo ak sú vážne pochybnosti o správnosti zisteného množstva, určí sa na podklade odborného vyjadrenia alebo potvrdenia právnickej osoby, ktorej pôsobnosť alebo predmet činnosti poskytuje záruku objektívnosti určenia množstva liehu vo finančnom vyjadrení. Inak sa množstvo liehu v jej finančnom vyjadrení určí na poklade znaleckého posudku.

13.

STANOVISKO

trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež „NS SR“) z 9. decembra 2014, sp. zn. Tpj 69/2014, na zjednotenie výkladu a aplikácie osobitného kvalifikačného pojmu spáchania trestného činu závažnejším spôsobom konania podľa § 138 písm. j/ Tr. zák. „na viacerých osobách“ pri trestných činoch proti majetku.

Objektom trestných činov proti majetku je ochrana majetku a majetkových práv ustanoveniami uvedenými v štvrtej hlave osobitnej časti Trestného zákona (§ 212 až 249 Tr. zák.).

Individuálnym objektom trestného činu krádeže podľa § 212 Tr. zák. je ochrana vlastníckeho vzťahu k určitým veciam, legálnej držby veci a faktickej dispozície s vecou. Predmetom útoku je vec patriaca nositeľovi týchto vzťahov dotknutých protiprávnym zásahom páchatel'a, vo vzťahu ku ktorému sú hmotné predmety útoku cudzou vecou. Ak je taký čin spáchaný na ujmu viacerých osôb, napr. formou pokračovania v trestnej činnosti, je naplnený znak spáchania činu závažnejším spôsobom konania podľa § 138 písm. j/ Tr. zák., teda spáchanie činu na viacerých osobách.

Predseda trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR na podnet Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej tiež len „GP SR“) z 28. apríla 2014 v rámci činnosti podľa § 21 ods. 3 písm. a/ zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zistil nejednotnosť rozhodovacej činnosti krajských súdov a senátov Najvyššieho súdu SR pri aplikácii osobitného kvalifikačného znaku spáchania trestného činu závažnejším spôsobom konania podľa § 138 písm. j/ Tr. zák. „na viacerých osobách“.

A/ Krajský súd v Žiline uznesením zo 16. decembra 2009, sp. zn. 2To/131/2009, podľa § 319 Tr. por. ako nedôvodné zamietol odvolanie obžalovaného A.B. proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo 7. septembra 2009, sp. zn. 2T/81/2009, ktorým bol obžalovaný A.B. uznaný za vinného zo spáchania pokračovacieho zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. c/ (so zreteľom na § 138 písm. j) Tr. zák. na skutkovom základe uvedenom v bodoch 1/ až 7/ výrokovej časti prvostupňového rozsudku, t. j. že hoci vedel, že tak neurobí vylákal rôzne peňažné sumy – spolu 1 600 € - s tým, že niečo dodá, vybaví alebo zabezpečí. Takto získané peniaze však minul na svoje osobné potreby.

Obvinený A.B. podal prostredníctvom svojho obhajcu dovolanie proti citovanému uzneseniu Krajského súdu v Žiline a to aj z dôvodu uvedeného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. s podstatným argumentom, že čin nebol spáchaný na „viacerých osobách“.

Najvyšší súd SR uznesením zo 7. októbra 2010, sp. zn. 6 Tdo 36/2010, podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie A.B. odmietol na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por. V odôvodnení rozhodnutia – pokiaľ sa týka nastolenej problematiky - najmä uviedol, že sa nestotožňuje s názorom dovolateľa, že samotné posúdenie konania, ako pokračovacieho trestného činu vylučuje možnosť aplikovať kvalifikovanú skutkovú podstatu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. c/ (§ 138 písm. j/ Tr. zák.), keďže samotnou podstatou pokračovacieho trestného činu, ako činu spáchaného viacerými skutkami, je mnohosť napadnutých alebo ohrozených objektov, resp. predmetov útoku. Je teda zrejmé, že dovolacie námietky obvineného, poukazujúce na nesprávnu právnu kvalifikáciu predmetného skutku, sú neopodstatnené a z pohľadu naplnenia vyššie uvedeného dovolacieho dôvodu teda irelevantné.

B/ Krajský súd v Trenčíne uznesením z 30. augusta 2012, sp. zn. 3To/93/2012, podľa § 319 Tr. por. zamietol ako nedôvodné odvolanie obžalovaného D.B. proti rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom z 21. novembra 2011, sp. zn. 1T/207/2008, ktorým bol obvinený uznaný za vinného z pokračovacieho zločinu krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a/, ods. 4 písm. b/ (sčasti v štádiu pokusu) s odkazom na § 138 písm. j/ Tr. zák. a pokračovacieho prečinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 Tr. zák. – na skutkovom základe uvedenom v rozsudku súdu prvého stupňa v bodoch 1 až 23.

Proti rozhodnutiu krajského súdu podal obvinený prostredníctvom svojho obhajcu dovolanie aj z dôvodov § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Najvyšší súd SR rozsudkom z 22. mája 2013, sp. zn. 3 Tdo 75/2012, vyslovil podľa § 386 ods. 1 Tr. por., že napadnutým uznesením krajského súdu a konaním, ktoré mu predchádzalo, z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. bol porušený zákon v ustanovení §138 písm. j/ Tr. zák. a § 319 Tr. por.

v neprospech obvineného D.B. Podľa § 386 ods. 2 Tr. por. zrušil napadnuté uznesenie krajského súdu, rozsudok okresného súdu aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením stratili podklad. Podľa § 388 ods. 1 Tr. por. Okresnému súdu Nové Mesto nad Váhom prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

V odôvodnení rozsudku najvyšší súd inter alia uviedol, že z obsahu podaného dovolania jednoznačne vyplýva, že obvinený namietal aj nesprávne právne posúdenie a nesprávne použitie hmotnoprávneho ustanovenia v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. zistil, že prvostupňový súd uznal obvineného D.B. za vinného zo spáchania pokračovacieho zločinu krádeže, podľa § 212 ods. 2 písm. a/, ods. 4 písm. b/ (sčasti v štádiu pokusu) Tr. zák. za aplikácie osobitného kvalifikačného pojmu uvedeného v ustanovení § 138 písm. j/ Tr. zák. – spáchanie činu na viacerých osobách. Vzhľadom na to, že konaním obvineného došlo k poškodeniu viac ako troch osôb (konkrétne najmenej 24 osôb), naplnil tak podľa súdu prvého stupňa definíciu závažnejšieho spôsobu konania, teda trestného činu spáchaného na viacerých osobách.

S uvedeným právnym názorom sa najvyšší súd nestotožnil. Uviedol, že zo skutkovej podstaty trestného činu krádeže podľa § 212 ods. 1 Tr. zák. vyplýva, že tohto trestného činu sa dopustí ten, kto si prisvojí cudziu vec tým, že sa jej zmocní a spôsobí tak malú škodu.

Rozhodujúcim je posúdenie nielen objektu trestného činu, ale aj predmetu útoku, na ktorý páchatel' bezprostredne útočí. V prípade trestného činu krádeže je objektom ochrana majetkových práv, pričom predmetom útoku je cudzia vec. Z uvedeného možno jednoznačne vyvodit', že predmetom útoku nie je osoba, a teda nejde o trestný čin spáchaný na osobe. V uvedenom prípade nie je potom možné aplikovať osobitný kvalifikačný pojem podľa § 138 písm. j/ Tr. zák., t.j., že čin bol páchaný „na viacerých osobách“.

Na odstránenie rozdielneho výkladu uvedených ustanovení zákona predseda trestnoprávneho kolégia podľa § 21 ods. 4 písm. b/ zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a podľa príslušných ustanovení Rozvrhu práce NS SR na rok 2014 a Rokovacieho poriadku NS SR navrhol trestnoprávnemu kolégiu, aby zaujalo stanovisko na zabezpečenie jednotného výkladu a aplikácie osobitného kvalifikačného pojmu – páchanie trestného činu závažnejším spôsobom konania podľa § 138 písm. j/ Tr. zák. „na viacerých osobách“ - pri trestných činoch proti majetku.

Za účelom riešenia vyššie uvedeného právneho problému predseda trestnoprávneho kolégia podľa článku 15 ods. 3 Rokovacieho poriadku NS SR požiadal tiež o písomné vyjadrenie k posudzovaným otázkam všetky krajské súdy, Špecializovaný trestný súd, Ústavný súd SR, Ministerstvo vnútra SR, Ministerstvo spravodlivosti SR, Akadémiu policajného zboru v Bratislave, Slovenskú advokátsku komoru, Právnickú fakultu UK v Bratislave, UMB v Banskej Bystrici, ÚPJŠ v Košiciach, Paneurópsku vysokú školu v Bratislave, aj katedru trestného práva Trnavskej univerzity v Trnave.

Z písomných pripomienok Krajského súdu v Nitre, Bratislave a v Prešove, Ministerstva spravodlivosti SR, Generálnej prokuratúry SR, Ministerstva vnútra SR, Fakulty práva Paneurópskej vysokej školy v Bratislave a najmä z rozpravy na rokovaní trestnoprávneho kolégia NS SR vyplynulo:

Trestný čin je protiprávny čin, ktorého znaky sú uvedené v Trestnom zákone, ak tento zákon neustanovuje inak (§ 8 Tr. zák.). V zásade platí, že čin, ktorý vykazuje znaky uvedené v osobitnej časti Trestného zákona, je aj protiprávny, pričom tento zákon ustanovuje inak napr. pri krajnej núdzi, nutnej obrane, súhlasu poškodeného a ďalšie.

Objektom trestného činu je (celospoločenský) záujem chránený Trestným zákonom.

Každá skutková podstata trestného činu má individuálny objekt t.j. vzťah alebo úsek vzťahov na ochranu ktorých je určené konkrétne ustanovenie (ustanovenia) osobitnej časti Trestného zákona.

Individuálnym objektom trestného činu, ktorý je nevyhnutým znakom každej skutkovej podstaty, je teda konkrétny chránený vzťah proti ktorému trestný čin smeruje (napr. vlastnícky vzťah k určitej veci pri trestnom čine krádeže podľa § 212 Tr. zák., život konkrétneho človeka pri trestnom čine vraždy podľa § 145 Tr. zák.).

Trestné činy majú okrem svojho objektu aj hmotný predmet útoku, voči ktorému konanie páchatel'a fakticky smeruje a na ktorom vyvoláva fyzický účinok. Predmetom útoku takto môže byť ľudské telo pri ublížení na zdraví - § 155 a nasl. Tr. zák., alebo veci - vec zasiahnutá trestným činom poškodzovania cudzej veci podľa §245 Tr. zák., odcudzená vec pri trestnom čine krádeže podľa § 212 Tr. zák. Na predmet páchatel' trestného činu bezprostredne útočí, a tým zasahuje aj objekt trestného činu.

Predmet útoku má úzky vzťah k objektu trestného činu. Avšak predmet útoku nie je podstatným znakom objektu trestného činu, necharakterizuje tento objekt, nedáva vždy možnosť poznať a rozlíšiť vzťahy, ktoré sú objektom rôznych trestných činov. Napr. násilné konanie proti človeku môže smerovať proti rôznym chráneným vzťahom – proti zdraviu človeka – §155 a nasl. Tr. zák., ale aj proti slobodnému rozhodovaniu človeka – vydieranie § 189 Tr. zák. V naposledy uvedenom prípade nie je objekt priamo určiteľný hmotným predmetom útoku, rovnako pri trestnom čine porušovania domovej slobody podľa § 194 Tr. zák.

Preto predmet útoku nie je znakom skutkovej podstaty trestného činu charakterizujúcim objekt trestného činu, ale je znakom konkretizujúcim objektívnu stránku skutkovej podstaty trestného činu, t. j. predovšetkým konanie páchatel'a. Na predmete sa prejaví účinok, na objekte sa prejaví následok, aj keď medzi následkom a účinkom môže byť daný vzťah bezprostredného prepojenia, popísaný nižšie a obdobný vzťahu objektu a predmetu.

Presné rozlíšenie objektu činu a predmetu útoku je nevyhnutné pre správnu kvalifikáciu trestného činu. Z uvedeného vyplýva:

V ustanovení § 138 Tr. zák. je upravený osobitný kvalifikačný pojem, konkrétne: spáchanie trestného činu závažnejším spôsobom konania, pričom podľa § 138 písm. j/ Tr. zák. sa za závažnejší spôsob konania považuje spáchanie trestného činu na viacerých osobách. Viacerými osobami na účely Trestného zákona sa rozumejú najmenej tri osoby (§ 127 ods. 12 Tr. zák.).

Z vyššie uvedeného vyplýva, že základnou otázkou pre posúdenie aplikácie ustanovenia § 138 písm. j/ Tr. zák. je, či je trestný čin - v prípade trestných činov proti majetku, medzi ktoré patrí aj trestný čin krádeže - spáchaný na osobe, a to z hľadiska objektu tohto trestného činu.

Podľa § 212 ods. 1 Tr. zák. spácha trestný čin krádeže páchatel', ktorý si prisvojí cudziu vec tým, že sa jej zmocní a spôsobí tak malú škodu – prisvojenie si cudzej veci jej zmocnením sa je uvedené aj v návete odseku 2 tohto ustanovenia (odsek 2 je v tomto prípade rovnako základnou skutkovou podstatou).

Je nesporné, že objektom tohto trestného činu je ochrana vlastníckych práv k veci a predmetom útoku je cudzia vec, pričom cudzou vecou sa rozumie hnuiteľná vec, ktorá nepatrí páchatel'ovi vôbec alebo mu nepatrí výlučne a ktorú páchatel' pred útokom nemá vo svojej dispozícii. Z hľadiska dikcie § 212 Tr. zák. vec má konkrétneho vlastníka (poškodeného). Chráneným objektom je teda „niečí“ (niekým vlastnený) majetok - majetok fyzickej alebo právnickej osoby. Samotná vec je potom predmetom takto zákonom chráneného vlastníckeho práva určitého vlastníka, resp. vlastníkov, pričom toto právo je objektom trestného činu. Objektom trestnoprávnej ochrany nie je vec sama osebe (jej hmotná podstata).

Prisvojením si veci sa rozumie získanie možnosti trvalej dispozície s vecou, teda vylúčenie doterajšieho vlastníka alebo oprávneného držiteľa tejto veci z držby, užívania a nakladania s prisvojenou (odcudzenou)vecou a tým spôsobenie škody vlastníkovi veci. Zmocnenie sa veci z hľadiska dikcie ustanovení § 212 ods. 1 a ods. 2 Tr. zák. totiž predpokladá cieľnú protiprávnu aktivitu nie vo vzťahu k akejkoľvek veci, ale vo vzťahu k „cudzej“ veci, teda veci, ktorá je vo vlastníctve inej (odlišnej od páchatel'a) fyzickej alebo právnickej osoby.

Naposledy uvedená osoba je poškodeným v zmysle § 46 ods. 1 Tr. por., teda tým, koho vlastníckeho právo bolo trestným činom porušené (následok na objekte), čím mu zároveň bola spôsobená majetková škoda (účinkom na predmete). Ak je poškodených viacero (aspoň traja), bol čin spáchaný na viacerých osobách.

Trestný čin je teda spáchaný aj „na veci“, ale z hľadiska účinku, nie z hľadiska následku. Účinok je vyvolaný na hmotnom predmete útoku – na odcudzenej veci, ktorej majetková hodnota vyjadruje spôsobenú škodu (a teda konkrétne kvantifikovaný následok). Účinok je v tomto prípade zákonným kvalifikačným momentom /§ 212 ods. 1, ods. 3 písm. a), ods. 4 písm. a), ods. 5 písm. a) Tr. zák./ a takým vyjadrením súvzťažnosti k následku (kvantifikácie následku).

Naposledy uvedené však neplatí vo všetkých prípadoch - napríklad zásah do osobnej slobody (slobody rozhodovania osoby) pri trestnom čine vydierania (§ 189 Tr. zák.) nie je kvantifikovaný mierou a faktickým dôsledkom použitého násillia, táto okolnosť však môže byť okolnosťou, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby – napr. ods. 3 písm. b) tohto ustanovenia (ide o kvantifikáciu následku na kumulovanom objekte – cudzom majetku). Inokedy bude účinok na hmotnom predmete útoku (jeho určitá intenzita) dôvodom

kvalifikácie jednočinného súbehu trestných činov, pri ktorom bude predstavovať kvantifikáciu následku zbiehajúceho sa trestného činu (objekt - osobná sloboda a objekt - majetkové práva poškodeného, pri kvalifikácii podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. a zároveň aj podľa § 245 ods. 1 Tr. zák., ak bola pri vniknutí do obydľia spôsobená prekonaním zabezpečovacej prekážky aspoň malá škoda).

Okolnosť, že (na rozdiel od Tr. zák. v znení účinnom do 31. decembra 2005) je spáchanie činu na viacerých osobách okolnosťou, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby (jednou z „paušalizovaných“ - ako závažnejší spôsob konania) a takto významne zvyšujúcou represivitu mnohých ustanovení osobitnej časti Trestného zákona, ktorých je súčasťou, je zrejmá. Túto okolnosť však nemožno v konkrétnom prípade (napr. keď je pri majetkovom trestnom čine kvalifikačným momentom popri výške škody), nekvalifikovať (na základe dôvodu, aký pre taký postup poskytovalo ustanovenie § 88 zákona číslo 140/1961 Zb. - materiálny korektív).

14.

ROZHODNUTIE

I. Znemožnenie uplatnenia práva na obhajobu, ktoré zákon priznáva podozrivej osobe, je subsumovateľné pod porušenie práva na obhajobu ako dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. len za predpokladu, že taký postup orgánov činných v trestnom konaní negatívne ovplyvnil vykonávanie procesných úkonov po začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia.

II. Za porušenie práva na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Tr. por., resp. pri uplatnení oprávnenia podľa § 2 ods. 11 Tr. por.

III. Ani dovolateľom tvrdený extrémny nesúlad právoplatne zisteného skutku s vykonanými dôkazmi nenapĺňa dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Pochybenia skutkovej povahy v podstatných okolnostiach sú uplatniteľné len v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 3 Tr. por.

(Uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 2 Tdo 34/2014 z 12. augusta 2014).

Najvyšší súd SR vyššie uvedeným uznesením podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvinenej J.H. proti rozsudku Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 1To/30/2011 z 3. mája 2011, odmietol na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu Žilina z 11. januára 2011, sp. zn. 34T/104/2010 bola obvinená J.H. uznaná za vinnú z obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa § 145 ods. 1 Tr. zák. spolupáchatelstvom podľa § 20 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

23. októbra 2009 v čase od 15,50 hod. do 19,00 hod. v izbe bytu č. X. na J. ulici č. X. v L.M., časť P., pod vplyvom alkoholu v úmysle usmrtiť prineseným nožom s dĺžkou čepele 12 cm spoločne s odsúdeným J.O. striedavo 25-krát bodli najmä do oblasti krku a hrudníka spredu aj zozadu M.M., čím jej spôsobili mnohopočetné bodné poranenia krku a hrudníka s poškodením veľkých ciev krku, krčných orgánov, ľavých a pravých pľúc, pohrudnice a osrdcovnice, s vykrvácaním do pohrudničných dutín a navonok, na následky traumaticko-hemoragického šoku na mieste zomrela.

Za to bola odsúdená podľa § 145 ods. 1 Tr. zák., § 38 ods. 3 Tr. zák., § 36 písm. j/ Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 15 (pätnásť) rokov.

Podľa § 48 ods. 4 Tr. por. bola pre výkon uloženého trestu zaradená do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom strázenia.

Podľa § 76 ods. 1, § 78 ods. 1 Tr. zák. bol obvinenej uložený ochranný dohľad na 2 (dva) roky.

Podľa § 77 ods. 1 písm. b/ Tr. zák. bola obvinenej uložená povinnosť po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody jedenkrát mesačne sa osobne hlásiť u probačného a mediačného úradníka v obvode miesta svojho pobytu.

Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. bola poškodená T.M. s nárokom na náhradu škody odkázaná na občianske súdne konanie.

Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie obvinená J.H.

Na jeho podklade Krajský súd v Žiline ako súd odvolací rozsudkom z 3. mája 2011, sp. zn. 1To/30/2011 podľa § 321 ods. 1 písm. d/, ods. 3 Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o spôsobe výkonu trestu odňatia slobody a podľa § 322 ods. 3 Tr. por. rozhodol tak, že obvinenú J.H. podľa § 48 ods. 4 Tr. zák. zaradil na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom strázenia.

Proti citovanému rozsudku Krajského súdu v Žiline podala obvinená J.H. dovolanie, v ktorom uplatnila dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c/, g/ a i/ Tr. por., z ktorých prvý predpokladá porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom, ďalší, že rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom, a ostatný, že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

V súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. obvinená poukázala na zásadu prezumpcie nevinu a z nej vyplývajúce pravidlo „in dubio pro reo“, ktoré podľa nej nebolo súdmi nižších stupňov rešpektované. Rozhodnutie o jej vine nebolo možné založiť aj na jej priznaní, keďže bolo preukázané, že je mentálne retardovanou osobou, pričom sa vôbec neskúmalo, či je vôbec spôsobilá ku skutku vypovedať. Rovnako tak nebolo možné výroky o vine oprieť o výpoveď spoluobvineného J.O. najmä preto, že jeho tvrdenia odporujú objektívnym zisteniam – absencia krvných stôp na jej odevných zvrškoch, ktoré by podľa vyjadrenia znalca MUDr. Š., PhD. museli byť prítomné, ak by sa zúčastnila útoku. Navyše odsúdený O. na záver konfrontácie s ňou jednoznačne uviedol, že s ním v čase skutku v byte nebola. Ani s týmto dôkazom svedčiacim o jej nevine sa sudy vôbec nevysporiadali. Pri hodnotení výpovedí odsúdeného O. došlo k deformácii tohto dôkazu tým, že prvostupňový súd z jeho výpovede vybral len skutočnosti podporujúce obžalobu a na strane druhej z rovnakej výpovede odignoroval okolnosti, ktoré jej vinu spochybňujú. Osvojenie si skutočností odlišných od odborného znaleckého skúmania a síce, že ani krvácanie tela obeť nemuselo nevyhnutne zanechať biologické stopy na oblečení obvinenej, ako to uviedol v odôvodnení odvolací súd, predstavuje nevysvetliteľné popretie akejkolvek dôkaznej sily odborného znaleckého posudku a v tom spočíva porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom. Toto spočíva aj v odmietnutí vykonania dôkazu výsluchom jej švagra, ktorý mal potvrdiť, že kritického dňa v čase medzi 15,30 a 16,15 hod. sa obvinená nachádzala doma, ďalej v nezákonnej prítomnosti vyšetrovateľky pri pitve poškodenej a v okolnostiach zadržania obvinenej, ku ktorému došlo skôr ako je uvedená oficiálna doba. Napokon boli odignorované všetky znalecké posudky svedčiace o jej nevine a tiež výpovede svedkov A. M., I.L. a J.F., ktorí potvrdzovali, že boli s obvinenou v čase útoku celkom na inom mieste (v bare J.). Rozsudky súdov oboch stupňov preto vykazujú znaky arbitrárnosti.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. je naplnený tým, že rozhodnutie o vine sa opiera o výpoveď odsúdeného O. z 28. októbra 2009, z ktorej je zrejmé, že otázky krajskej prokurátorky a sudcu pre prípravné konanie neboli protokolované, takže sa nedá zistiť, čo bolo obsahom týchto otázok.

Obvinená J.H. naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. vidí v extrémnom nesúlade medzi právnymi závermi a vykonanými skutkovými zisteniami, resp. v zjavnom rozpore medzi skutkovými zisteniami a vykonanými dôkazmi. Dovolateľka v tejto spojitosti poukazuje aj na rozhodovaciu prax Ústavného súdu Českej republiky a Najvyššieho súdu Českej republiky. Celkom na záver obvinená vyslovila názor, že v súlade so zásadou in dubio pro reo mala byť oslobodená spod obžaloby.

Z uvedených dôvodov obvinená navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 386 Tr. por. rozsudok Krajského súdu v Žiline z 3. mája 2011, sp. zn. 1To/30/2011 zrušil (a podľa okolností prípadu aj jemu predchádzajúci rozsudok Okresného súdu Žilina z 11. januára 2011, sp. zn. 34T/104/2010) a aby podľa § 388 Tr. por. prikázal odvolaciemu súdu (podľa okolností prípadu súdu prvého stupňa), aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Prokurátor Krajskej prokuratúry v Žiline vo vyjadrení k dovolaniu obvinenej J.H. uviedol, že toto sa z podstatnej časti len formálne opiera o ustanovenie § 371 ods. 1 písm. c/ a i/ Tr. por., lebo v rámci neho sa v skutočnosti uplatňujú tvrdenia smerujúce k revízii skutkových zistení, ktoré ale nemôžu byť predmetom prieskumu dovolacím súdom. V žiadnom prípade nemožno hovoriť o extrémnom nesúlade medzi vykonanými dôkazmi a skutkovými zisteniami súdov oboch stupňov. Čo sa týka namietanej nezákonnosti vykonanej pitvy za prítomnosti vyšetrovateľky, ktorá mala prevziať od znalcov vzorky DNA, o čom neboli upovedomení obhajcovia, nešlo o úkon vyšetrovateľky, ale o znalecký úkon, a preto vyšetrovateľ nemohol obhajcov upovedomiť o úkone, ktorý nevykonával. Okolnosti prvotného obmedzenia osobnej slobody obvinenej nemôžu mať vplyv na zákonnosť meritórneho rozhodnutia súdov v riadnom konaní. Napokon pokiaľ ide o námietku nezákonného použitia výpovede obvineného O., táto nie je namieste, pretože z namietanej výpovede je úplne zrejmé, čo menovaný vypovedal spontánne a čo na otázky prítomných osôb.

Z uvedených dôvodov prokurátor Krajskej prokuratúry v Žiline navrhol dovolanie obvinenej J.H. podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) zistil, že dovolanie bolo podané v zákonnej lehote, oprávnenou osobou podľa § 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por. prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.) po tom, ako využila svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok (v danom prípade odvolanie), o ktorom bolo rozhodnuté, s obsahovými náležitosťami podľa § 374 ods. 1, 2 Tr. por., ale súčasne aj to, že dovolanie obvinenej je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí podľa § 382 písm. c/ Tr. por., lebo je zrejmé, že nie sú splnené ňou uplatnené dovolacie dôvody, ktorými je dovolací súd viazaný (§ 385 ods. 1 Tr. por.).

Podľa § 371 ods. 4 Tr. por. dôvody podľa odseku 1 písm. a/ až g/ nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva odvolanie, známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom; to neplatí, ak podáva dovolanie minister spravodlivosti.

S poukazom na vyššie uvedenú zákonnú úpravu a skutočnosť, že dovolateľom je v posudzovanom prípade obvinená (ako oprávnená osoba podľa § 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), nebolo možné z jej strany použiť ako dôvod dovolania tvrdenú nezákonnú výpoveď pôvodného spoluobvineného J.O. z 28. októbra 2009 a nezákonne vykonanú pitvu poškodenej (v prípade zistenia nezákonnosti pri vykonávaní označených dôkazov by išlo len o naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por.), pretože dovolateľke v dôsledku preštudovania spisu aj za prítomnosti jej vtedajšieho obhajcu boli spomenuté namietané skutočnosti známe už v pôvodnom konaní, kde ich ale neuplatnila. Toto zistenie vylučuje ich použitie v dovolacom konaní a možnosť ich prieskumu dovolacím súdom.

Tvrdené zadržanie obvinenej zhruba o deň skôr ako je toto deklarované v trestnom spise pri znemožnení obhajovacích práv, ktoré zákon priznáva aj podozrivej osobe, by bolo subsumovateľné pod porušenie práva na obhajobu a eventuálne aj dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. za predpokladu preukázania, že sa tak skutočne stalo a že postup orgánov činných v trestnom konaní negatívne ovplyvnil vykonávanie procesných úkonov po začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia, teda neskoršie výpovede osoby v procesnom postavení obvineného.

V posudzovanej veci z vykonanej prieskumnej činnosti nemožno uzavrieť, že vyššie uvedený stav nastal a teda že je z tohto dôvodu naplnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

Dovolací súd však podotýka, že cez inú optiku prieskumnej povinnosti by bolo nutné pristupovať pokiaľ by bolo podané dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 ods. 3 Tr. por. ministrom spravodlivosti.

Právo na obhajobu obvinenej nebolo porušené tým, že súd prvého stupňa odmietol vykonať dôkaz výsluchom švagra obvinenej, keď neodôvodnenie tohto postupu dostatočne a vecne správne nahradil v dôvodoch svojho rozsudku odvolací súd.

Za porušenie práva na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. totiž nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Tr. por., resp. pri uplatnení oprávnenia podľa § 2 ods. 11 Tr. por.

Ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učinilý v zmysle § 2 ods. 12 Tr. por. o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., ktoré vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania pri uplatnení tohto dovolacieho dôvodu je posudzovanie právnych otázok a nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu (bližšie k tomu pozri uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 2 Tdo 45/2009 uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 7/2011).

Ostatné námietky dovolateľky subsumované či už pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ alebo písm. i/ Tr. por. sú zjavne skutkovej povahy, lebo ich podstata spočíva v nestotožnení sa so zisteným skutkovým stavom, hodnotením vykonaných dôkazov a s rozsahom vykonaného dokazovania. Námietky tejto povahy sú však uplatniteľné len v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 3 Tr. por., kedy je oprávnenou osobou na podanie dovolania len minister spravodlivosti. Z toho plynie, že vecne (obsahovo) nezodpovedajú uplatneným dovolacím dôvodom, a preto sa nimi dovolací súd nezaoberal.

Pre úplnosť treba dodať, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. pripúšťa výlučne namietanie právnych chýb, konkrétne vo vzťahu k zistenému skutku nesprávnosť jeho právnej kvalifikácie. Zistený skutok obvinenej J.H. bol právne kvalifikovaný v súlade so zákonom, tejto otázky sa však jej dovolanie vôbec nedotýka, ale výslovne akcentuje skutkové pochybenia so záverom, že nie je páchatelkou činu, z ktorého bola uznaná za vinnú, a preto mala byť oslobodená spod obžaloby.

Preskúvanie vecí z naznačených hľadísk je v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. vylúčené.

Pokiaľ dovolateľka uvádza, že z tohto zákazu existuje výnimka v prípade zistenia, že medzi vykonanými dôkazmi a skutkovými zisteniami existuje extrémny nesúlad, jej názor je nesprávny. Evidentne je inšpirovaný zákonnou úpravou v Českej republike, ktorá je ale od slovenskej odlišná (neobsahuje pri dovolacom dôvode obsahovo totožnom s dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. výslovný zákaz skúmať správnosť a úplnosť zisteného skutku) a rozhodovacou praxou Ústavného a Najvyššieho súdu Českej republiky.

Vyhovenie návrhu dovolateľky by znamenalo, že v naznačenej situácii (extrémny nesúlad zisteného skutku s vykonanými dôkazmi) by si dovolací súd atrahoval prieskum v rozsahu, ktorý mu zákon nezveruje a porušil by tak ústavný princíp konania štátneho orgánu len v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon (čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky), ktorý je základným atribútom právneho štátu.

Tvrdené pochybenia skutkovej povahy v podstatných okolnostiach sú, ako už bolo spomenuté, uplatniteľné len v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 3 Tr. por.

15.

ROZHODNUTIE

I. Pri trestnom čine podľa § 172 Tr. zák. je čin spáchaný na osobe, ak páchatel' omamnú látku, psychotropnú látku, jed alebo prekursor zabezpečil niektorým zo spôsobov uvedených v odseku 1 písm. a/ až c/ tohto ustanovenia (napr. doviezol, kúpil, zadovážil alebo predal) od inej osoby alebo inej osobe, na jej vlastné použitie alebo na ďalšiu distribúciu a ktorá teda nie je poškodeným. Od tohto sa potom odvíja posúdenie znaku „na chránenej osobe“ v zmysle § 139 ods. 1, a § 172 ods. 2 písm. d/ Tr. zák. a „na viacerých osobách“ v zmysle § 138 ods. 1 písm. j/ a § 172 ods. 2 písm. c/ Tr. zák.

II. Priznanie obvineného je podmienkou začatia konania o dohode o vine a treste (§ 232 ods. 1 Tr. por.); priznaniu však musí v zmysle označeného ustanovenia zodpovedať aj celková dôkazná situácia. V tomto konaní je teda predbežný záver o vine len východiskom pre uzavretie dohody o vine a treste. Ak ku konaniu o dohode o vine a treste nedôjde alebo ak v jeho rámci nedôjde k uzavretiu dohody o vine a treste (§ 232 ods. 9 Tr. por.), pôvodné priznanie obvineného je použiteľné ako podklad pre rozhodovanie prokurátora a súdu. Dôkazná nepoužiteľnosť priznania obvineného učeného v konaní o dohode o vine a treste (§ 331 ods. 1 písm. b/, ods. 4, § 333 ods. 4 Tr. por.) sa netýka procesne relevantného priznania, ku ktorému došlo mimo dohodovacieho konania.

III. Na priznanie sa páchatel'a k spáchaniu trestného činu ako na poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. l/ Tr. zák. môže súd prihliadnuť, ak sa priznanie týka všetkých skutkových okolností, ktoré sú kvalifikačným momentom súdom použitej právnej kvalifikácie, vrátane okolností, ktoré podmieňujú použitie vyššej trestnej sadzby.

(Uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 2 Tdo 35/2014 z 8. júla 2014).

Vyššie uvedeným uznesením najvyšší súd dovolania obvinených J.M. a J.S. proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 31.12.2013, sp. zn. 1 To 124/2013, podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania.

Z o d ô v o d n e n i a

Napadnutým uznesením Krajský súd v Žiline (ďalej len krajský súd) podľa § 319 Tr. por. zamietol odvolania obžalovaných J.P., J.S. a prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Dolný Kubín (ďalej len okresný súd) zo 17. októbra 2013, sp. zn. 9T/36/2013.

Rozsudkom okresného súdu boli obžalovaní J.P. a J.S. uznaní za vinných zo spáchania obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekursorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c/, d/, ods. 2 písm. c/ Tr. zák., s poukazom na § 138 písm. b/, j/ Tr. zák. na tom skutkovom základe, že:

obžalovaný J.P.

v období od jari 2012 do 11.12.2012 si zaobstarával neznámym spôsobom pervitín, ktorý následne na rôznych miestach v okrese Dolný Kubín predával iným osobám, uschovával ho dočasne na rôznych miestach, odovzdával ho iným osobám za účelom dočasnej úschovy alebo za účelom jeho predaja konečnému užívateľovi,

obžalovaný J.S.

v období od leta 2012 do 11.12.2012 zabezpečoval marihuanu a pervitín pre seba aj pre iných konečných užívateľov, ktorým marihuanu a pervitín opakovane predával,

pričom v zmysle zákona č. 139/1998 Z.z. v platnom znení je rastlina rodu Cannabis (konopa) zaradená do I. skupiny omamných látok, THC zaradený do I. skupiny psychotropných látok, metamfetamín zaradený do II. skupiny psychotropných látok.

Za to okresný súd obžalovanému J.P. podľa § 172 ods. 2 Tr. zák., v spojení s § 38 ods. 2 Tr. zák. uložil trest odňatia slobody vo výmere 11 rokov, na výkon ktorého obžalovaného podľa § 48 ods. 4 Tr. zák. zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia. Podľa § 76 ods. 1 Tr. zák. obžalovanému uložil ochranný dohľad vo výmere 2 roky.

Obžalovanému J.S. za tento obzvlášť závažný zločin podľa § 172 ods. 2 Tr. zák., v spojení s § 38 ods. 3 Tr. zák., § 36 písm. n/ Tr. zák. uložil trest odňatia slobody vo výmere 11 rokov, na výkon ktorého obžalovaného podľa § 48 ods. 4 Tr. zák. zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia. Podľa § 76 ods. 1 Tr. zák. obžalovanému uložil ochranný dohľad vo výmere 2 roky.

Proti uzneseniu krajského súdu podal dovolanie obvinený J.P. písomným podaním obhajcu, doručeným okresnému súdu 13. februára 2014 a matka obvineného J.S. s jeho výslovným písomným súhlasom (§ 369 ods. 5 Tr. por.), a to písomným podaním obhajcu, doručeným okresnému súdu 24. apríla 2014.

Ako právny dôvod dovolania označil obvinený P. dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. i/ a písm. h/ Tr. por. (nesprávna právna kvalifikácia a uloženie trestu mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby). Obvinený S. uplatnil okrem tých istých dôvodov aj dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. (porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom).

Vecne (§ 374 ods. 1 Tr. por.) namietajú obvinení okolnosti, obsahovo popísané v nasledujúcej časti tohto odôvodnenia, ktorá sa aj s uplatnenými námietkami vysporiada.

Prokurátor navrhol obe dovolania zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len najvyšší súd) vec preskúmal a zistil, že nie je dôvod na odmietnutie dovolania z formálnych dôvodov (§ 371 ods. 1 písm. a/, b/, alebo d/ až f/ Tr. por.). Zároveň však zistil, že je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 (ods. 1) Tr. por., a to u žiadneho z oboch podaných dovolaní.

Konkrétne zistil nasledovné:

A/ dovolanie obvineného J.P.

- ku kvalifikačnému znaku spáchania činu na viacerých osobách v zmysle § 172 ods. 2 písm. c/, § 138 písm. j/, § 127 ods. 12 Tr. zák. (ako okolnosti, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby) – dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Obvinený namietá, že taká okolnosť nebola z vykonaných dôkazov dostatočne preukázaná, čo v konečnom dôsledku odôvodňuje iný právny záver, než ku ktorému dospel súd. To dopĺňa dôkaznohodnotiacim rozborom svedeckých výpovedí.

Ako je v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. výslovne ustanovené, správnosť a úplnosť zisteného skutku dovolací súd nemôže skúmať a meniť. Chybu právnej kvalifikácie teda nemožno pri dovolaní konštatovať na základe odlišných skutkových zistení, ku ktorým dovolateľ dospieva hodnotením dôkazov, ktoré odporuje hodnoteniu dôkazov súdom prvého stupňa, resp. odvolacím súdom.

Práve o taký prípad ide a obvinený nespochybňuje právnu kvalifikáciu zodpovedajúcu skutku uvedenému v rozsudku okresného súdu, ale tvrdí nedokázanie skutkových okolností, podmieňujúcich kvalifikáciu činu (aj) ako činu spáchaného na viacerých osobách, teda kvalifikáciu aj v zmysle odseku 2 písm. c/ § 172 Tr. zák.

Skutok uvedený v odsudzujúcom rozsudku spáchaniu činu na viacerých osobách zodpovedá. Troma (teda viacerými) osobami sú obžalovaní S., J. Ch. a L. R., ktorým obvinený odovzdal drogu, aby ju dočasne prechovávali na účel ďalšej distribúcie alebo im ju predal na účel konečnej spotreby.

K tomu je potrebné uviesť nasledovné:

Pri trestnom čine podľa § 172 Tr. zák. je čin spáchaný na osobe, ak páchatel' omamnú látku, psychotropnú látku, jed alebo prekurzor zabezpečil niektorým zo spôsobov uvedených v odseku 1 písm. a/ až c/ tohto ustanovenia (napr. doviezol, kúpil, zadovážil alebo predal) od dotknutej osoby alebo dotknutej osobe, na jej vlastné použitie alebo na ďalšiu distribúciu, a ktorá teda nie je poškodeným (to neplatí, ak ide o spolupáchatel'a trestného činu). Od toho sa potom odvíja posúdenie znaku „na chránenej osobe“ v zmysle §§ 127 ods. 12, 138 písm. j/, 172 ods. 2 písm. c/ Tr. zák. a „na chránenej osobe“ v zmysle § 172 ods. 2 písm. d/ Tr. zák.

- ku kvalifikačnému znaku páchania činu po dlhší čas v zmysle § 172 ods. 2 písm. c/, § 138 písm. b/ Tr. zák. (ako okolnosti, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby) – dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.)

Obvinený namieta, že z rozsudku okresného súdu vyplýva, že on sám bol konzumentom drogy a že teda v zmysle rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 19. novembra 2009 sp. zn. 23To/121/2009 sa v takom prípade obdobie na posúdenie páchania trestného činu po dlhší čas (§ 138 písm. b/ Tr. zák.) chápe minimálne ako obdobie jedného roka (teda ako uvádza toto rozhodnutie: doba páchania trestného činu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 2 písm. c/ Tr. zák. obvineným, ktorý je sám závislým užívateľom drogy, nepresahujúca jeden rok, spravidla nemôže byť považovaná za závažnejší spôsob konania v dôsledku páchania trestného činu po dlhší čas v zmysle § 138 písm. b/ Tr. zák., pretože neprekračuje obvyklú dobu páchania takéhoto činu závislou osobou).

Doba páchania činu je v rozsudku vymedzená obdobím od jari 2012 do 11. decembra 2012 (dovolaateľ namieta aj dôkazný podklad takého vymedzenia, ako však už bolo uvedené, správnosť a úplnosť zisteného skutku nemôže dovolací súd skúmať a meniť).

Námietka je rovnako nedôvodná.

Rozhodnutie, na ktoré obvinený poukazuje (publikované aj v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 13/2012 – čiastka 1/2012) vo vyššie citovanej právnej vete používa pri určení minimálnej doby jedného roka, zodpovedajúcej znaku „po dlhší čas“, slovo „spravidla“.

Toto rozhodnutie kvalifikovalo ním dotknutý čin podľa § 172 ods. 1 písm. a/, písm. d/ Tr. zák. Išlo o situáciu, keď si páchatel drogu pre vlastnú potrebu vyrobil a prechovával v množstve, ktoré presahuje množstvo zodpovedajúce prechovávaniu drogy pre vlastnú potrebu v zmysle § 135 ods. 2 Tr. zák.

Uvedené časové kritérium teda neplatí pre aktuálne posudzovaný prípad predaja pervitínu rôznym osobám, a to bez ohľadu na okolnosť, či obvinený popri činnosti „dealera“ drogu aj sám užíval (čo je u tejto kategórie osôb bežné).

Obdobie vymedzené vo výroku rozsudku okresného súdu za popísaných okolností zodpovedá pojmovému znaku „po dlhší čas“ v zmysle § 138 písm. b/ Tr. zák. a je teda závažnejším spôsobom konania. V podrobnostiach možno odkázať na odôvodnenie rozhodnutí okresného a krajského súdu.

- okolnosť, že súd pri rozhodovaní o vine poukázal aj na priznanie J.P. v prípravnom konaní – dôvod dovolania nie je priamo označený, v záverečnej časti textu dovolania sú uvedené dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. i/, h/ Tr. por.

Námietka vychádza z premisy, že obvinený sa priznal, aby svojím priznaním vytvoril len možnosť pre následné konanie o dohode o vine a treste, nakoľko priznanie sa obvineného je podmienkou takého konania v zmysle § 232 ods. 1 Tr. por.

Ďalej dovolateľ poukazuje na znenie ustanovenia § 333 ods. 4 Tr. por., podľa ktorého ak súd dohodu o vine a treste odmietne podľa § 331 ods. 4 a po podaní obžaloby sa koná hlavné pojednávanie, priznanie spáchania skutku obvineným v konaní o dohode o vine a treste nemožno na hlavnom pojednávaní použiť ako dôkaz.

K tomu obvinený ďalej uvádza:

„Vzhľadom na to, že samotný zákon umožňuje začatie tohto konania aj na podnet obvineného, potom bez priznania spáchania skutku ešte pred samotným konaním s úmyslom dospieť k dohode s prokurátorom by bolo zo strany obvineného nemožné a neuskutočniteľné. Kvôli tomu nie je možné tak striktno oddeľovať štádium pred samotným začatím konania o dohode o vine a treste so samotným konaním o dohode o vine a treste. Okrem toho, ani zo strany prokurátora bez predchádzajúceho priznania obvineného ku skutku kladeného mu za vinu, respektíve bez vyjadrenia súhlasu s takýmto konaním, by prokurátor nezačal toto konanie. Pritom podstata konania pred začiatkom je každému obvinenému viac menej známa, že v prípade ak dôjde aj v samotnom konaní

o dohode a o vine a treste k priznaniu ku skutku (a nie len pred ním) bude mať šancu na uloženie miernejšieho trestu. Čiže tieto dve štádia sa navzájom dopĺňajú a nie je ich možné tak striktno oddeľovať ako to spravil Krajský súd v Žiline. V opačnom prípade, by obvinený nemal možnosť, aby s ním prokurátor uzavrel dohodu o vine a treste a teda samotné priznanie ku spáchanému skutku za účelom dosiahnutia dohody o vine nemôže byť pre obvineného príťažou.“

Odôvodnenie rozsudku okresného súdu reflektuje na dotknutú okolnosť v konštatlačnej časti dvakrát, a to nasledovne:

„Obžalovaný P. na hlavnom pojednávaní (č.l. 1258) vypovedal zhodne ako v prípravnom konaní (č.l. 186, 1152, 1187 a na č.l. 16 spisu č. 0Tp/11/2012), s výnimkou výpovede zo dňa 09.04.2013, kedy sa k spáchaniu vyšetrovaného skutku v celom rozsahu priznal a jeho spáchanie oľutoval (č.l. 1112).“

„Dňa 14.03.2013 obžalovaný P. odmietol vypovedať (č.l. 191).

Vzápätí, dňa 09.04.2013 obžalovaný v prítomnosti svojho obhajcu uviedol, že vzhľadom k dôkaznej situácii vyhlasuje, že to, čo mu je kladené za vinu, je pravda a ľutuje svoje konanie. Doterajší pobyt vo väzbe je pre neho dostatočným ponaučením, aby sa v budúcnosti už vyhýbal páchaniu trestnej činnosti (č.l. 1112).

Po oznámení prísnejšej právnej kvalifikácie jeho konania (č.l. 1136) však už obžalovaný tvrdil, že svoje predchádzajúce vyhlásenie o priznaní a ľutosti stíhaného skutku urobil s nádejou, že prokurátor bude konať o dohode o vine a treste pri pôvodnej právnej kvalifikácii (§ 172 ods. 1 Tr. zák.). Keďže sa mu však už kladie za vinu spáchanie zločinu v zmysle § 172 ods. 2 Tr. zák., tak z tohto sa on cíti byť nevinný, pretože nikoho k ničomu násilím nenútil, tento čin nespáchal na viacerých osobách a túto činnosť nevykonával vo väčšom rozsahu (č.l. 1152).“

Pri hodnotení dôkazov potom okresný súd uvádza:

„Napokon nemožno prehliadať samotné priznanie sa obžalovaného P., ktorý po skončení vyšetrovania pri preštudovaní spisu priznal spáchanie trestnej činnosti, ktorá mu bola v tom čase kladená za vinu a ktorá bola právne kvalifikovaná „len“ podľa § 172 ods. 1 Tr. zák. a svoje konanie ľutoval (č.l. 1112). Po oznámení prísnejšej právnej kvalifikácie obžalovaný toto svoje priznanie „odvolal“ tvrdiac, že tak učinil v snahe dosiahnuť svoje prepustenie z väzby na slobodu. Tu súd poznamenáva, že každý obžalovaný má právo brániť sa spôsobom, ktorý uzná za vhodný, vrátane lživých vyjadrení. Je však vysoko nepravdepodobné, aby sa osoba, ktorá je nevinná, priznala k spáchaniu zločinu, za ktorý jej v tom čase hrozil trest odňatia slobody v rozpätí 4 – 10 rokov, len preto, aby dosiahla svoje prepustenie z väzby. Okrem toho súd poukazuje na skutočnosť, že obžalovaný P. neodvolal svoje priznanie v celom rozsahu, ale len ohľadom naplnenia znakov prísnejšej právnej kvalifikácie (č.l. 1151).“

Krajský súd vo svojom uznesení k predmetnej okolnosti uvádza:

„Pokiaľ ide o odvoláciu námietku obžalovaného J. P., že jeho priznanie nemôže byť v danom prípade použité, pretože bolo učené len v úmysle dosiahnuť dohodu o vine a treste a okresný súd v tomto smere porušil ustanovenie § 333 ods. 4 Tr. por., krajský súd len stručne uvádza, že uvedené tvrdenie obžalovaného z obsahu spisu nevyplýva. Ako bolo uvedené vyššie, obžalovaný J.P. sa k spáchanému skutku priznal pri preštudovaní spisu (č.l. 1112), a teda nešlo o situáciu predpokladanú v § 333 ods. 4 Tr. por., t.j. že sa priznal v konaní o dohode o vine a treste.“

Rozhodnutia teda pri skutkovom posúdení viny z priznania obvineného sčasti vychádzajú (rozhodnutie je na ňom sčasti založené), uplatnená námietka však nie je dôvodná.

Súdy oboch stupňov mohli brať pri rozhodovaní do úvahy ako dôkazný podklad aj priznanie sa obvineného, ku ktorému nedošlo v rámci konania o dohode o vine a treste.

Priznanie obvineného je podmienkou začatia konania o dohode o vine a treste (§ 232 ods. 1 Tr. por.), priznaniu však musí v zmysle naposledy označeného ustanovenia zodpovedať aj celková dôkazná situácia.

V dohodovacom konaní sa teda predbežný záver o vine len potvrdí ako východisko pre súčasné uzavretie dohody o treste.

Ak k dohodovaciemu konaniu nedôjde, alebo ak v jeho rámci nedôjde k uzavretiu dohody o vine a treste (§ 232 ods. 9 Tr. por.), pôvodné priznanie obvineného je použiteľné ako podklad pre rozhodovanie prokurátora a súdu.

Dôkazná nepoužiteľnosť priznania obvineného učeného v konaní o dohode o vine a treste (§ 333 ods. 4 Tr. por.) sa netýka procesne relevantného priznania, ku ktorému došlo mimo dohodovacieho konania.

Dotknutá dovolacia námietka by mohla byť v prípade jej vecnej dôvodnosti uplatnená podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. (použitie ako podkladu pre rozhodovanie dôkazu, ktorý v zmysle zákona na taký účel nemôže byť použitý). Ako však už bolo uvedené, námietka dôvodná nie je.

B/ Dovolanie obvineného J.S.

V tejto časti odôvodnenia uznesenia sa najvyšší súd vyrovnal s odvolacími námietkami obvineného, pokiaľ sa týkajú okolnosti v zmysle § 371 ods. 1 písm. c, písm. i/ Tr. por. konkrétne s domovou prehliadkou, obmedzením jeho osobnej slobody, výpoveďou svedka Ch., kvalifikáciou skutku aj s výrokom o treste.

V súvislosti s tvrdením tohto obvineného, že súdy neprihliadli na poľahčujúce okolnosti napomáhania pri objasňovaní trestnej činnosti a tiež priznania sa obvineného ku spáchaniu činu v rozsahu podľa § 171 Tr. zák. najvyšší súd uviedol:

Súd prihliadol na poľahčujúcu okolnosť napomáhania pri objasňovaní trestnej činnosti (§ 36 písm. n/ Tr. zák.) a na základe uvedeného upravil trestnú sadzbu znížením jej hornej hranice o jednu tretinu podľa § 38 ods. 3 Tr. zák. Okolnosťou zohľadnenia priznania sa obvineného (§ 36 písm. l/ Tr. zák.) sa teda z hľadiska uplatneného dovolacieho dôvodu nemá význam ďalej zaoberať. Skôr uvedená úprava sadzby v prospech obvineného (páchateľa) bola vykonaná a pričítanie v jeho prospech ďalšej poľahčujúcej okolnosti by teda jeho postavenie zásadne neovplyvnilo (dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. nemožno v dôsledku toho použiť, a to v zmysle § 371 ods. 5 Tr. por.).

K priznaniu musí navyše podľa § 36 písm. l/ Tr. zák. kumulatívne pristúpiť aj úprimné oľutovanie spáchania činu.

Navyše, nestačí priznanie k spáchaniu činu „v rozsahu podľa § 171 Tr. zák.“, ako uvádza dovolateľ (teda vo vzťahu k podobe skutku, ktorá by vyvolávala miernejšiu právnu kvalifikáciu).

Na priznanie sa páchatel'a k spáchaniu trestného činu ako na poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. l/ Tr. zák. môže súd prihliadnuť, ak sa priznanie týka všetkých skutkových okolností, ktoré sú kvalifikačným momentom súdom použitej právnej kvalifikácie, vrátane okolností, ktoré podmieňujú použitie vyššej trestnej sadzby.

16.

ROZHODNUTIE

Ustanovenie § 84 Tr. por. o obmedzeniach obvineného vo výkone trestu odňatia slobody, upravujúce špecifické dôsledky existencie niektorého z väzobných dôvodov v zmysle § 71 ods. 1 písm. a/, b/, c/ Tr. por. na osobu obvineného počas výkonu trestu odňatia slobody, je svojou povahou blízke režimu zákonnej úpravy väzby obvineného, čo je v odseku 3 uvedeného ustanovenia zvýraznené odkazom na ustanovenia § 76 až 78 Tr. zák. upravujúce trvanie väzby. Vzhľadom na dopad „väzobných účinkov“ konkrétnymi obmedzeniami obvineného počas výkonu trestu odňatia slobody, treba – s použitím analógie – takéto rozhodnutie považovať za väzobné rozhodnutie sui generis s viazanosťou aj na základnú zákonnú sedem mesačnú dobu trvania obmedzení (ktorá však môže byť rozhodnutím, podľa § 84 ods. 1 Tr. por. určená aj na kratšiu dobu), aj na možnosť podania sťažnosti proti takému uzneseniu.

(Uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 2 Tost 29/2014 z 2. septembra 2014).

Najvyšší súd uznesením z 2. septembra 2014, vyššie uvedenej spisovej značky, na sťažnosť obvineného M.T. a prokurátora proti uzneseniu súdu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu – pracovisko Banská Bystrica – z 22. júla 2014, sp. zn. Tp 58/2014, tak rozhodol, že:

I. Podľa § 194 ods. 1 písm. a/ Tr. por. napadnuté uznesenie sa z r u š u j e.

Podľa § 84 ods. 1, ods. 3 Tr. por. súd ukladá obvinenému M.T. nar. 1985, trvale bytom B., ktorý vystupuje pod prezývkou „B.“, t.č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Dubnica nad Váhom, z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a/, písm. b/, písm. c/ Tr. por. obmedzenia vo výkone trestu odňatia slobody spočívajúce:

- v obmedzení nezaraďovať obvineného na pracoviská mimo ÚVTOS,
- v obmedzení pohybu obvineného v priestore ÚVTOS,
- v zamedzení styku s ostatnými odsúdenými v ÚVTOS,
- v kontrole korešpondencie orgánmi činnými v trestnom konaní, ktoré rozhodnú o tom, či bude korešpondencia prepustená,
- v obmedzení návštev len s predchádzajúcim súhlasom orgánov činných v trestnom konaní
- v prípade povolenia návštevy obvinenému, táto sa uskutoční len za prítomnosti orgánov činných v trestnom konaní,
- telefonovanie len so súhlasom orgánov činných v trestnom konaní a za ich účasti.

II. Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sťažnosť obvineného M.T. sa z a m i e t a.

O d ô v o d n e n i e

Súdca pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica, uznesením z 22. júla 2014 sp. zn. Tp 58/2014 podľa § 84 ods. 1 Tr. por. uložil obvinenému M.T., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Dubnica nad Váhom (v inej veci) z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a/, písm. b/, písm. c/ Tr. por. obmedzenie vo výkone trestu odňatia slobody spočívajúce

- v obmedzení nezaraďovať obvineného na pracoviská mimo ÚVTOS,
 - v obmedzení pohybu obvineného v priestore ÚVTOS,
 - v zamedzení styku s ostatnými odsúdenými v ÚVTOS,
 - v kontrole korešpondencie orgánmi činnými v trestnom konaní, ktoré rozhodnú o tom, či bude korešpondencia prepustená,
 - v obmedzení návštev len s predchádzajúcim súhlasom orgánov činných v trestnom konaní
 - v prípade povolenia návštevy obvinenému, táto sa uskutoční len za prítomnosti orgánov činných v trestnom konaní,
 - telefonovanie len so súhlasom orgánov činných v trestnom konaní a za ich účasti,
- a to na dobu troch mesiacov počnúc dňom 22. júla 2014.

Proti tomuto uzneseniu podal do zápisnice o výsluchu obvineného sudcom pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica (ďalej len ŠTS) dňa 22. júla 2014 sťažnosť prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej

republiky (ďalej len prokurátor) s požiadavkou, aby lehota trvania obmedzení bola určená na sedem mesiacov podľa návrhu.

Obvinený M.T. podal sťažnosť písomným podaním z 25. júla 2014 a prostredníctvom obhajcu písomným podaním doručeným ŠTS 12. augusta 2014. V sťažnostiach označil výpoveď svedka M.P., na základe ktorej založil ŠTS svoje rozhodnutie, za účelovú v snahe zbaviť sa vlastnej trestnej zodpovednosti a dosiahnuť znížený trest. Podpálenie motorového vozidla brata svedka M.P., nemôže byť spájaná s osobou obvineného len na základe tvrdenia svedka P., ktorý pravdepodobne chcel sám zastrašiť svedka P. Tvrdenie svedka P. o objednaní si likvidácie svedkov obvineným a o plánovanom útoku obvineného považuje sťažovateľ za výmysel svedka bez reálneho základu. V zadržaných listoch sa podľa M.T. nachádzali jeho úvahy o možnom spôsobe obhajoby, nemalo sa však jednať o ovplyvňovanie svedkov alebo spoluobvinených. Vyjadril presvedčenie o nedôvodnosti a predčasnosti rozhodnutia ŠTS a žiadal, aby bolo predmetné uznesenie v celom rozsahu zrušené.

Najvyšší súd pri rozhodovaní o sťažnostiach preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému sťažovatelia podali sťažnosti a konanie predchádzajúce tomuto výroku napadnutého uznesenia a zistil, že sťažnosť prokurátora je dôvodná, sťažnosť obvineného dôvodná nie je.

Rozhodovanie o obmedzení obvineného vo výkone trestu odňatia slobody je rozhodovaním sui generis (svojho druhu) o dôsledkoch väzby pre obvineného počas výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený za iný trestný čin, než je predmetom uplatňovaného obmedzenia. Platí preň báza podmienok väzby, teda z materiálnej stránky

- existencia skutkových okolností vzatia do väzby, či doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, či existujú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený, a

- existencia niektorého z dôvodov väzby, ak z konania obvineného alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava pre tzv. útekovú väzbu (§ 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por.), kolúznú väzbu (§ 71 ods. 1 písm. b/ Tr. por.) alebo preventívnu väzbu (§ 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por.). Obe zložky materiálnych podmienok väzby musia byť splnené súčasne, a to v čase, keď majú byť uplatňované obmedzením osobnej slobody obvineného väzbou (vzatím do väzby, pretrvávaním väzby), alebo náhradou väzby obmedzením počas výkonu trestu odňatia slobody obvineného. Musia vždy zodpovedať aktuálnemu stavu dokazovania v štádiu trestného konania, kedy sa uplatňujú.

Pre splnenie prvej z materiálnych podmienok väzby obvineného M.T., resp. jej náhrady obmedzením obvineného vo výkone trestu odňatia slobody je rozhodná existencia vzneseného obvinenia M.T. a spol. pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. a/, písm. b/, písm. c/, písm. d/, ods. 2 písm. c/ Tr. zák. s poukazom na ustanovenie § 138 písm. i/ Tr. zák. a pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Tr. zák. na skutkových základoch uvedených v odôvodnení napadnutého uznesenia ŠTS, ako aj aktuálna dôvodnosť tohto trestného stíhania obvineného M.T. podložená doposiaľ vykonaným dokazovaním.

Pre splnenie druhej z podmienok materiálnej podmienky väzby, resp. jej dôsledkov na obvineného jeho obmedzením vo výkone trestu odňatia slobody, je aktuálna existencia niektorého z dôvodov väzby. Preto skutočnosť, že obvinený M.T. bol v tejto trestnej veci vo väzbe tak nie je rozhodujúci stav jeho pôvodného väzobného trestného stíhania predtým, než bol prepustený z väzby uznesením prokurátorky Krajskej prokuratúry Bratislava z 18. júla 2013 sp. zn. 2 Kv 16/13 (dovtedajšia väzba z dôvodu ustanovenia § 71 ods. 1 písm. b/, c/ Tr. por.) s nástupom výkonu trestu odňatia slobody tri roky so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Bratislava V z 13. mája 2013 sp. zn. 1 T 1/2013, ale aktuálna dôvodnosť jeho trestného stíhania niektorým z väzobných dôvodov, uplatňovaných v podobe uloženého obmedzenia obvineného vo výkone trestu odňatia slobody.

Dôvody (inak) aktuálnej väzby obvineného M.T. podľa ustanovenia § 71 ods. 1 písm. a/ (úteková väzba), písm. b/ (kolúzna väzba), písm. c/ (preventívna väzba) Tr. por. sú podrobne rozobraté a vyargumentované v odôvodnení napadnutého uznesenia ŠTS a sťažnostný súd plne sa s nimi stotožniac, na ne poukazuje. Výpovede svedkov M.P. a M.P. sú aj podľa najvyššieho súdu reálnym podkladom pre väzobné dôvody v zmysle ustanovenia § 71 ods. 1 písm. a/, b/, c/ Tr. por. trestného stíhania obvineného M.T. I keď obvinený namieta vierohodnosť výpovedí týchto svedkov, do kontextu obsahu ich výpovedí logicky zapadajú

listy od obvineného, obsah ktorých jednoznačne napovedá snahám obvineného o útek, ovplyvňovanie dokazovania a nositeľov dôkazov i hrozba obvineného pokračovať v páchaní trestných činov. Argumentácia obvineného, že ide o prípravu jeho obhajoby, je i pre sťažnostný súd neprijateľná. Mimo obsahu listov, ktorý nezodpovedá príprave obhajoby obvineným v tejto trestnej veci, je nelogické, aby listy neboli adresované obhajovi priamo (poštou), ale boli zasielané konšpiratívnym spôsobom, navyše pri zachovaní osobnej komunikácie obvineného vo väzbe, resp. vo výkone trestu s jeho obhajcom bez prítomnosti tretej osoby zaručuje aj možnosť okamžitej reakcie oboch na nastolené problémy v súvislosti s obhajobou obvineného, nielen jednostranné inštrukcie, navyše rôznym osobám, prostredníctvom vydaných listov.

Ustanovenie § 84 Tr. por. o obmedzeniach obvineného vo výkone trestu odňatia slobody upravujúce špecifické dôsledky dopadu inak väzobných dôvodov obvineného na jeho osobu počas výkonu trestu odňatia slobody je tak svojou povahou blízke režimu zákonnej úpravy väzby obvineného, čo okrem úpravy špecifikácie obmedzení, ktoré nesmú byť závažnejšie ako tie, ktorým by bol inak obvinený podrobený vo väzbe (odsek 2), je v odseku 3 zvýraznené odkazom na ustanovenia § 76 až § 78 Tr. por., upravujúce trvanie väzby. Pre režim obmedzenia obvineného vo výkone trestu odňatia slobody tak z ustanovenia § 78 Tr. por. vyplýva zákonná sedemmesačná lehota, ktorú tak kontra legem nemožno modifikovať na inú dobu, ako to učinil súd prvého stupňa vo svojom rozhodnutí, keď stanovil dobu trvania obmedzenia na tri mesiace. To viedlo sťažnostný súd pri už uvedenej existencii dôvodnosti obmedzenia obvineného M.T. vo výkone trestu odňatia slobody v rozsahu práv a povinností uvedených vo výrokovej časti tohto uznesenia, k zrušeniu napadnutého uznesenia podľa § 194 ods. 1 písm. a/ Tr. por. a uložení primeraných obmedzení zodpovedajúcich väzobným dôvodom ustanovenia § 71 ods. 1 písm. a/, písm. b/, písm. c/ Tr. por., avšak bez stanovenia lehoty, ktorá je, ako už bolo uvedené, stanovená zákonom. Pri režime obdobnom väzobnému trestnému stíhaniu obvineného je tak vecou, pri zmene (zániku) niektorého z väzobných dôvodov, resp. špecifikácie obmedzení, prokurátora, resp. súdu, rozhodnúť o návrhu (v prípade prokurátora i ex offio) o zmene, resp. ukončení (prepustení z výkonu) týmto uznesením stanovených obmedzení aj v priebehu plynutia zákonnej lehoty na ich uplatňovanie stanovených, s možnosťou, pri splnení zákonných podmienok, ich predĺženia.

Pri splnení zákonných podmienok pre obmedzenie obvineného M.T. vo výkone trestu odňatia slobody tak z uvedených dôvodov najvyšší súd podľa § 194 ods. 1 písm. a/ Tr. por. zrušil napadnuté uznesenie a sám vo veci rozhodol (bod I. uznesenia) a pri nedôvodnosti sťažnosti obvineného túto jeho sťažnosť podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. zamietol (bod II. uznesenia).

Sťažnosťou ako opravným prostriedkom proti uzneseniu, možno napadnúť uznesenie súdu len v tých prípadoch, v ktorých to zákon výslovne pripúšťa a ak rozhoduje vo veci v prvom stupni (§ 185 ods. 1, ods. 2 Tr. por.). Ustanovenie § 84 Tr. por. o obmedzení obvineného vo výkone trestu odňatia slobody ustanovenie o sťažnosti neupravuje. Nečiní tak ani v odseku 3, odkazom na ustanovenie § 83 Tr. por. upravujúce sťažnosť proti väzbe. Zo striktného výkladu zákona by tak nebola sťažnosť proti uzneseniu o obmedzení obvineného vo výkone trestu odňatia slobody prípustná. I keď toto rozhodnutie podľa § 84 Tr. por. nie je vedené v katalógu rozhodnutí o väzbe - § 72 ods. 1 písm. a/ až f/ Tr. por., na ktoré sa viaže prípustnosť sťažnosti (§ 83 Tr. por.), vzhľadom na dopad väzobných účinkov konkrétnymi obmedzeniami obvineného počas jeho výkonu trestu odňatia slobody, je za použitia analógie takéto rozhodnutie za väzobné rozhodnutie sui generis potrebné považovať s viazanosťou možnosti podania sťažnosti proti takému uzneseniu, čo i najvyšší súd pri konkrétnej rozhodovacej činnosti aplikoval.

17.

ROZHODNUTIE

Príkazy súdu a prokurátora sa v trestnom konaní vydajú len v prípade zákonného dôvodu na zásah do základných alebo iných práv a slobôd dotknutých osôb.

Domovú prehliadku alebo prehliadku iných priestorov alebo pozemku na účel zabezpečenia veci dôležitej pre trestné konanie nie je potrebné nariadiť, ak je zrejmä dobrovoľná súčinnosť osoby, ktorá je vlastníkom alebo oprávneným užívateľom nehnuteľnosti, v (na) ktorej sa má vec nachádzať. V takom prípade sa použije inštitút vydania alebo odňatia veci (§ 91 Tr. por.) po prípadnom predchádzajúcom, resp. súčasnom vykonaní obhliadky (§ 154 Tr. por.) bez nariadenia prehliadky uvedenej v § 99 ods. 1 alebo ods. 2 Tr. por.

Aj v prípade nariadenia domovej prehliadky alebo prehliadky iných priestorov alebo pozemku sa od výkonu prehliadky upustí alebo sa prehliadka ukončí, ak sa dobrovoľné vydanie individuálne určenej veci dosiahlo predchádzajúcou výzvou pri splnení podmienok uvedených v § 104 ods. 1 a ods. 2 Tr. por.

(Uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 2 Tdo 29/2014 z 20. mája 2014).

Najvyšší súd SR vyššie uvedeným uznesením dovolanie obvineného L.K. proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 30. mája 2012, sp. zn. 1 To 55/2012, podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

Z o d ô v o d n e n i a

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Nitre rozhodol tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. b/, písm. d/ Tr. por. zrušil rozsudok Okresného súdu Komárno z 12. apríla 2012, sp. zn. 3T/54/2010 a podľa § 322 ods. 3 Tr. por. obžalovaného L.K. uznal za vinného, že

neoprávnene, bez povolenia príslušných orgánov si zadovážil sušené rastliny rodu Cannabis, ktoré do 11.45 h. dňa 30. marca 2009 neoprávnene prechovával v H. časť V. na povale hospodárskej budovy nachádzajúcej sa na pozemku patriacom k rodinnému domu číslo 2096 v plastových vreckách v počte 8 ks, pričom 30. marca 2009 o 11.45 h. boli tieto plastové vrecká s obsahom sušenej rastliny zaistené príslušníkmi polície a bolo zistené, že v plastových vreckách sa spolu nachádzalo konope s hmotnosťou 691,89 g s priemernou koncentráciou tetrahydrokanabinolu od 1,8% do 10,7% hmotnostného, obsahujúce 54 244 mg THC, čo zodpovedá najmenej 1939 obvykle jednorazovým dávkam drogy s nižším obsahom účinnej látky v hodnote najmenej 6 437,48 €

pričom rastliny rodu Cannabis (konopa) sú podľa zákona č. 139/1998 Z.z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch, v znení neskorších predpisov, zaradené do I. skupiny omamných látok, pričom celková hodnota zaisteného konope, z ktorého by bolo možné vyrobiť najmenej 1939 obvykle jednorazových dávok drogy, by bola najmenej 6 435,48 €,

čím spáchal obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. d/, ods. 2 písm. e/ Tr. zák.

Za to obžalovanému uložil podľa § 172 ods. 2 Tr. zák., s prihliadnutím na prítiažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. m/ Tr. zák., za nezistených poľahčujúcich okolností podľa § 36 Tr. zák., postupom podľa § 38 ods. 2, ods. 4 Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere 11 (jedenásť) rokov a 8 (osem) mesiacov nepodmienečne, pre výkon ktorého ho zaradil podľa § 48 ods. 4 Tr. zák. do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom strázenia a zároveň obžalovanému uložil ochranný dohľad v trvaní 2 (dva) roky.

Proti rozsudku podal dovolanie obvinený písomným podaním obhajcu doručeným Okresnému súdu Komárno 14. marca 2014.

V dovolaní uplatnil námietky z vecných a právnych dôvodov (§ 374 ods. 1, ods. 2 Tr. por.), uvedené v nasledujúcej časti tohto odôvodnenia, ktorá sa s uplatnenými námietkami vysporiadava.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len najvyšší súd) vec preskúmal a zistil, že nie je dôvod na odmietnutie dovolania z formálnych dôvodov (§ 382 písm. a/, písm. b/ alebo písm. d/ až písm. f/ Tr. por.). Zároveň však zistil, že je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania uvedené v § 371 (ods. 1) Tr. por.

Ide o nasledujúce námietky:

- § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. - nezákonný postup policajtov, ktorý obvinenému už pred obhliadkou povedali, kde sa má taška s omamnou látkou nachádzať (námietka mala byť v prípade jej vecnej správnosti uplatnená podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. ako zákonne nesúladné vykonanie dôkazu).

Námietka je nedôvodná, údaj o umiestnení tašky čerpali policajti z Obvodného oddelenia Policajného zboru Hurbanovo od oznamovateľky trestného činu I. K. a nemali žiaden dôvod ho pred obvineným tajiť pred vykonaním úkonu obhliadky.

- § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. - rozpory vo výpovediach svedkov H., B. a K. (táto okolnosť sa v dovolaní tvrdí opakovane).

Hodnotením dôkazov sa dovolací súd nezaobrá, nakoľko správnosť a úplnosť zisteného skutku nemôže skúmať a meniť (§ 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. časť vety za bodkočiarkou). Túto okolnosť judikatúra najvyššieho súdu už chronicky zdôrazňuje.

- § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. - vzorka, ktorú doniesla I. K. na Obvodné oddelenie Policajného zboru Hurbanovo nebola zaistená a zadokumentovaná v súlade s príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku (námietka mala byť v prípade jej vecnej správnosti uplatnená podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por.).

Dokumentácia vzorky nebola potrebná, nakoľko skutok bol od vznesenia obvinenia vymedzený len vo vzťahu ku droge, zaistenej (až) pri výkone obhliadky na povale hospodárskej budovy. Vzorka bola len súčasťou trestného oznámenia I. K. a sama osebe nemala dôkazný význam.

- § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. - vzorky zaistené na mieste činu a označené ako stopa č. 1 až č. 8 pred zaslaním na expertízu neboli skúmané daktyloskopicky ani z hľadiska výskytu DNA na nich.

Vo vzťahu k tejto námietke platí to, čo bolo uvedené vo vzťahu k hodnoteniu rozporov svedeckých výpovedí. Dovolací súd nemôže preskúmať výber dôkazov, na ktorých napadnuté rozhodnutie zakladá svoje skutkové zistenia. K tejto otázke sa vyjadruje aj rozhodnutie 7/2011 Zbierky stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (čiastka 1/2011), a to nasledovne :

„Za porušenie práva na obhajobu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Tr. por., resp. uplatnení oprávnenia podľa § 2 ods. 11 Tr. por.

Ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu účinený v zmysle § 2 ods. 12 Tr. por. o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú, a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., ktoré vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu“.

- § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. - nezákonný postup pri „domovej prehliadke“, v rozpore s §§ 104 ods. 1, 105 ods. 1, ods. 2 Tr. por.

Nešlo o domovú prehliadku, ale o obhliadku (miesta činu), ako to zodpovedá aj vyhotovenej zápisnici (vlastníkom nehnuteľnosti - iných priestorov bola výlučne oznamovateľka I.K.).

Nebol teda potrebný ani príkaz podľa § 101 ods. 1 Tr. por., nakoľko nešlo o zásah do práv vlastníka alebo oprávneného užívateľa nehnuteľnosti (iného priestoru - hospodárskej budovy).

To vyplýva z § 104 ods. 1 Tr. por., podľa ktorého domovú prehliadku, osobnú prehliadku alebo prehliadku iných priestorov, alebo prehliadku pozemku možno vykonať len po predchádzajúcej výzve toho, u koho alebo na kom sa má taký úkon vykonať, a to len vtedy, ak sa výzvou nedosiahlo dobrovoľné vydanie hľadanej veci alebo odstránenie iného dôvodu, ktorý viedol k takému úkonu.

V preskúmvanej veci sa hľadala v dotknutom priestore droga na podnet vlastníka predmetnej budovy, učeného za účelom odstránenia protiprávneho stavu a postihu páchatel'a.

Za týchto okolností bolo zákonné a legitímne vykonať obhliadku, a to v súlade s kritériami § 154 Tr. por. (podľa odseku 1 tohto ustanovenia sa obhliadka vykoná, ak majú byť priamym pozorovaním objasnené skutočnosti dôležité pre trestné konanie, najmä ak by mohli byť zistené alebo zaistené akékoľvek stopy). Zápisnica o úkone obhliadky (§ 154 ods. 2 Tr. por.) bola spísaná ako zápisnica o obhliadke miesta činu - miestom činu je tu miesto prechovávaní drogy.

Platí teda nasledovné :

Príkazy súdu a prokurátora sa v trestnom konaní vydajú len v prípade zákonného dôvodu na zásah do základných alebo iných práv a slobôd dotknutých osôb.

Domovú prehliadku alebo prehliadku iných priestorov alebo pozemku na účel zabezpečenia veci dôležitej pre trestné konanie nie je potrebné nariadiť, ak je zrejma dobrovoľná súčinnosť osoby, ktorá je vlastníkom alebo oprávneným užívateľom nehnuteľnosti, v (na) ktorej sa má vec nachádzať.

V takom prípade sa použije inštitút vydania alebo odňatia veci (§ 91 Tr. por.), po prípadnom predchádzajúcom, resp. súčasnom vykonaní obhliadky (§ 154 Tr. por.), bez nariadenia prehliadky uvedenej v § 99 ods. 1 alebo ods. 2 Tr. por.

Aj v prípade nariadenia domovej prehliadky alebo prehliadky iných priestorov alebo pozemku sa od výkonu prehliadky upustí, ak sa dobrovoľné vydanie veci dosiahlo predchádzajúcou výzvou pri splnení podmienok uvedených v § 104 ods. 1 a ods. 2 Tr. por.

Aj táto námietka je teda nedôvodná.

18.

ROZHODNUTIE

Otázka zisťovania resp. zhodnotenia (ne)existencie poľahčujúcich okolností a prit'azujúcich okolností je otázkou skutkovou, ktorá je vylúčená z preskúmania dovolacieho súdu v prípade, že tento koná na podklade dovolania obvineného podľa § 371 ods. 1 Tr. por. Ak ale súd vo výroku napadnutého rozhodnutia konštatuje danosť niektorej takejto okolnosti, či už poľahčujúcej alebo prit'azujúcej, ale v rozpore s tým ju nezoberie do úvahy pri ukladaní trestu – pri úprave trestnej sadzby – tak, ako to ustanovuje § 38 ods. 2 až 4 Tr. zák., ide o skutočnosť, ktorá za splnenia podmienky uvedenej v § 371 ods. 5 Tr. por. môže znamenať naplnenie dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. (nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia).

(Uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 6 Tdo 56/2013 zo 14. mája 2014).

Citovaným uznesením najvyšší súd dovolanie obvineného P.H. proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 24. apríla 2013, sp. zn. 4 To 9/2013, v spojení s rozsudkom Okresného súdu Košice I z 9. januára 2013, sp. zn. OT85/2011, podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol.

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu Košice I z 9. januára 2013, sp. zn. OT/85/2011, bol obvinený P.H. uznaný vinným zo zločinu krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 3 písm. a/, ods. 4 písm. b/ Tr. zák. s poukazom na ust. § 138 písm. e/ Tr. zák., a to na tom skutkovom základe, že

dňa 27. novembra 2011 v čase okolo 04.05 hod. v K. na ulici M. č. X., po predchádzajúcom poškodení vylomením mreže vedúcej z podchodu na schodisko, prejdení na pavlač prvého poschodia obytného domu a po vypáčení okna ateliéru spoločnosti I.S. s.r.o. vošiel cez toto okno dnu, kde odcudzil 1 ks tašku Hamma na fotoaparát v hodnote 5,40 eur s objektívom s adaptérom zn. M-42 v hodnote 11,84 eur, 2 ks kryty zn. Sigma v hodnote 4,90 eur, 1 ks blesk zn. Nikon s puzdrom v hodnote 346,46 eur, 1 ks fotoaparát zn. Olympus C760 v hodnote 106,7 eur, 1 ks nabíjačku na tužkové batérie BC 700 v hodnote 16,96 eur, 1 ks nabíjačku Kodak na fotoaparát v hodnote 9,86 eur, 1 ks nabíjačku na blesk v nezistenej hodnote, 1 ks objektív zn. Nikon 50/14 v hodnote 250,02 eur, 1 ks Power Pack SD Sigma v hodnote 5 eur, 1 ks fotoaparát zn. Nikon D3S s objektívom v hodnote 3 691,20 eur, 1 ks odpaľovaciu jednotku v hodnote 39,84 eur, dymostroj 2S 900 v hodnote 43,31 eur, 1 ks nabíjačku na baterky Nikon D3S v hodnote 8,66 eur, 1 ks notebook zn. HP 6820S v hodnote 228 eur a 1 ks tašku na notebook v hodnote 13,07 eur a to tak, že si ich pripravil do svojej tašky a túto ponechal na zemi vedľa kancelárskeho stola, po tom, čo bol vyrušený hliadkou polície a z miesta činu ušiel, pričom bol následne zaistený na úteku, čím by takto odcudzením vecí spôsobil spoločnosti I.S. s.r.o. so sídlom K., M. č. X. škodu vo výške najmenej 4 781,22 eur.

Za to bol odsúdený podľa § 212 ods. 4, § 38 ods. 2, ods. 4, § 37 písm. m/ Tr. zák. na trest odňatia slobody v trvaní 64 mesiacov nepodmienečne, na výkon ktorého bol zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia (§ 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák.).

Odvolanie obvineného proti vyššie citovanému rozsudku bolo podľa § 319 Tr. por. uznesením Krajského súdu v Košiciach z 24. apríla 2013, sp. zn. 4To/9/2013, ako nedôvodné zamietnuté.

Dňa 13. júna 2013 bolo na Okresný súd Košice I predložené dovolanie obvineného P.H., podané prostredníctvom jeho obhajcu a smerujúce proti obom skôr spomínaným rozhodnutiam, kde tento ako dovolacie dôvody označil dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. c/, písm. g/, písm. h/, písm. i/ Tr. por. V čase, keď sa vec nachádzala na najvyššom súde bolo tomuto niekoľkokrát doručené i doplnenie odôvodnenia takto podaného dovolania.

V bližšom písomnom zdôvodnení poukázal obvinený v prvom rade na tú skutočnosť, že okresný súd ho odsúdil len na základe výpovedí štyroch zasahujúcich policajtov, keď iné dôkazy voči jeho osobe neboli vykonané ani v prípravnom konaní, ani na hlavnom pojednávaní. Tieto výpovede sú však neprípustné - nepoužiteľné aj po ich zopakovaní, keďže vypočúvaní policajti sa odvolávali na svoje predchádzajúce výpovede,

ktoré ale boli vykonané vyšetrovateľom potom, čo bola podaná obžaloba (už prebiehalo súdne konanie). Neexistuje teda žiaden dôkaz vyvracajúci jeho obranu. Navyše nebol pritom v jeho prospech vykonaný na hlavnom pojednávaní výsluch poškodeného, ktorý podľa jeho názoru vie potvrdiť rozhodujúce skutočnosti.

Obvinený ďalej namietal, že konajúce súdy sa dôsledne neriadili pri hodnotení dôkazov zásadou uvedenou v § 2 ods. 12 Tr. por. Oba súdy sa stotožnili s názorom, že jeho obrana je účelová bez toho, aby bol vykonaný nejaký dôkaz, ktorý by takéto tvrdenie skutočne odôvodňoval. Tiež nesúhlasí ani s tým záverom okresného súdu, že k jeho priznaniu došlo pod ťarchou dôkazov. Od počiatku tvrdil, že od ďalšieho konania potrebného na dokonanie činu dobrovoľne upustil a snažil sa odstrániť nebezpečenstvo, ktoré vzniklo záujmu chránenému Trestným zákonom z podniknutého pokusu tým, že na povale objektu hľadal vhodný materiál na zabezpečenie vylomených mreží. Posledne uvedená skutočnosť, a teda že od dokonania trestného činu upustil v zmysle § 14 ods. 3 písm. a/ Tr. zák., má byť pritom zrejماً z ním popísaného skutkového (dôkazného) stavu. V prípade, že mal súd akékoľvek pochybnosti, ktorá z variant skutkového deja zodpovedá skutočnosti, jeho povinnosťou bolo zvoliť tú, ktorá je pre neho priaznivejšia, čo je vyjadrením zásady „v pochybnostiach prospech obvineného“, uvedenej v § 2 ods. 4 Tr. por. (?) Ak by sa však súd s týmto nestotožnil, právne posúdenie jeho konania ako dokonaného činu treba považovať za nesprávne tiež s ohľadom na to, že toto mohlo byť posúdené len ako pokus, keďže s vecami v ateliéri nezotrval (ani ich inde nepremiestnil) a tento opustil bez tašky ešte pred príchodom hliadky Policajného zboru. Zo strany súdu tu došlo k nesprávnemu použitiu judikátu uverejneného pod R 51/76-I.

Za predpokladu, že dovolací súd zotrvá na tom, že nie je dôvod na oslobodenie spod obžaloby, ani dôvod na posúdenie konania ako pokusu o krádež, obvinený v súvislosti s výrokom o treste opakovane vyčítal súdmi použitú právnu kvalifikáciu podľa § 212 ods. 1, ods. 3 písm. a/, ods. 4 písm. b/ Tr. zák., čo odôvodnil konkrétne tým, že:

- obžaloba bola podaná pre prečin krádeže v štádiu pokusu podľa § 14 k § 212 ods. 2 písm. a/, ods. 3 písm. a/ Tr. zák.,

- k zmene právnej kvalifikácie došlo počas konania na súde pred prvým odsudzujúcim rozsudkom, a to s odkazom na stanovisko trestného kolégia najvyššieho súdu č. Tpj 78/2011, vo vzťahu ku ktorému namietol, že toto nie je prameňom práva, pričom odsúdený môže byť iba na základe zákona, keď navyše dané stanovisko nemôže byť použité ani s poukazom na zákaz retroaktivity v neprospech páchatel'a (bolo prijaté až po spáchaní skutku),

- s poukazom na zákaz dvojitého pričítania (§ 38 ods. 1 Tr. zák.) sa mala správne aplikovať kvalifikácia podľa § 212 ods. 2 písm. a/, ods. 3 písm. a/ Tr. zák., obsahujúca rovnaký počet znakov ako použitá právna kvalifikácia, zodpovedajúca vyššie spomenutému stanovisku (má tu ísť o „neústavné prepínanie trestnej represie“),

- podľa Európskeho dohovoru má každý nárok na rovnaký prístup, aký bol zvolený iným okresným súdom na území tohto štátu voči iným osobám v obdobnej trestnej veci v rovnakom právnom postavení (do pozornosti dal niektoré takéto „iné“ rozhodnutia, neaplikujúce stanovisko trestného kolégia najvyššieho súdu).

Ďalšia výhrada, uplatnená v podanom dovolaní, smeruje k nezisteniu žiadnych poľahčujúcich okolností zo strany príslušných súdov, aj keď podľa mienky dovolateľa boli v jeho prípade jednoznačne dané poľahčujúce okolnosti podľa § 36 písm. l/ a písm. n/ Tr. zák. Tak ako bola odôvodnená neexistencia týchto okolností, nemá oporu v texte zákona, resp. prekračuje jeho normatívne vymedzenie. Zároveň upozornil na ten fakt, že v dôsledku nepriznania týchto poľahčujúcich okolností došlo v zmysle § 38 ods. 4 Tr. zák. k zvýšeniu dolnej hranice zákonom stanovenej trestnej sadzby o jednu tretinu, čo zásadným spôsobom zhoršilo jeho postavenie.

Napokon porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom nachádza obvinený v tom, že napriek tomu, že trval na preštudovaní spisu po skončení vyšetrovania v zmysle § 208 ods. 1 Tr. por., toto mu nebolo umožnené. Na podporu svojich tvrdení poukázal na judikatúru (R 15/1991-III), kde sa zastáva názor, že pri oboznámení s výsledkami vyšetrovania podľa § 166 Tr. por. (teraz § 208) je vyšetrovateľ povinný predložiť obvinenému na preštudovanie celý spis. Ak za tejto situácie obvinený nie je oboznámený so všetkými dôkazmi obsiahnutými v spise, ide o vadu konania, ktorá po podaní obžaloby môže podľa okolností odôvodniť postup podľa § 188 ods. 1 písm. f/ Tr. por. (teraz § 244 ods. 1 písm. h/). Naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. však vidí i v tom, že v rozpore so zákonom mu nebolo doručené vyjadrenie prokuratúry

k jeho dovolaniu, ku ktorému mal právo sa vyjadriť. A na záver v súvislosti s uvedeným dovolacím dôvodom poukázal na to, že jeho právo na obhajobu bolo porušené i v dôsledku ďalšieho pochybenia okresného súdu, spočívajúceho v tom, že daný súd mu 27. novembra 2012 zmenil dôvody väzby bez prítomnosti jeho obhajcu - s čím výslovne nesúhlasil - ako i prokurátora v inom zložení senátu v akom pojednával.

Vzhľadom na vyššie uvedené preto obvinený navrhol, aby najvyšší súd ako súd dovolací vydal rozsudok v nasledovnom znení:

Podľa § 386 ods. 1 Tr. por. bol uznesením (dovolateľ neprávne hovorí o rozsudku) Krajského súdu v Košiciach z 24. apríla 2013, sp. zn. 4To/9/2013, porušený zákon v § 319 Tr. por. a v konaní, ktoré mu predchádzalo v § 38 ods. 1 Tr. zák., a to v neprospech P.H.

Podľa § 386 ods. 2 Tr. por. sa zrušuje napadnuté uznesenie Krajského súdu v Košiciach z 24. apríla 2013, sp. zn. 4To 9/2013, ako i rozsudok Okresného súdu Košice I z 9. januára 2013, sp. zn. 0T/85/2011, vo výroku o vine a treste.

Podľa § 388 ods. 1 Tr. por. sa prikazuje Okresnému súdu Košice I, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K podanému dovolaniu sa písomne vyjadril i prokurátor príslušnej okresnej prokuratúry, ktorý nepovažuje v danom prípade dôvody dovolania v zmysle § 371 Tr. por. za splnené. K namietaným výsluchom štyroch zasahujúcich policajtov, vykonaných prokurátorom až po podaní obžaloby pritom poznamenal, že tieto boli realizované v súlade s § 234 ods. 4 Tr. por. za súčasného dodržania práva na obhajobu. Pokiaľ ide potom o údajne nesprávnu právnu kvalifikáciu, táto je v zhode so stanoviskom trestného kolégia najvyššieho súdu, sp. zn. Tpj 78/2011. Vzhľadom k tomu preto navrhol dovolanie obvineného P.H. odmietnuť podľa § 382 písm. b/ Tr. por. (?)

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní obvineného skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 1, ods. 2 Tr. por. a § 566 ods. 3 Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou prostredníctvom obhajcu (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por. a § 373 ods. 1 Tr. por.), v zákonnej lehote a na príslušnom súde (§ 370 ods. 1, ods. 3 Tr. por.), a že spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1, ods. 2 Tr. por.). Okrem toho zistil, že bola splnená aj podmienka dovolania podľa § 372 ods. 1, veta prvá Tr. por., keďže obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok a o tomto bolo rozhodnuté.

Najvyšší súd Slovenskej republiky však zároveň dospel k záveru, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, nakoľko je zřejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por. (§ 382 písm. c/ Tr. por.).

Podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Podľa § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávany trestný čin nepripúšťa.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Podľa § 371 ods. 4, veta prvá Tr. por. dôvody podľa odseku 1 písm. a/ až g/ nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie, známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom; to neplatí, ak dovolanie podáva minister spravodlivosti.

Podľa § 371 ods. 5 Tr. por. dôvody podľa odseku 1 písm. i/ a podľa odseku 3 nemožno použiť, ak

zistené porušenie zákona zásadne neovplyvnilo postavenie obvineného.

Podľa § 374 ods. 3 Tr. por. v dovolaní možno uplatňovať ako dôvod dovolania aj konanie na súde prvého stupňa, ak vytýkané pochybenia neboli napravené v konaní o riadnom opravnom prostriedku.

Podľa § 385 ods. 1 Tr. por. dovolací súd je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené.

Dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným k náprave výslovne uvedených pochybení, pričom má byť len skutočne výnimočným prielomom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Možnosti podania dovolania musia byť preto obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštitúcia.

Pokiaľ ide o v § 385 ods. 1 Tr. por. spomínanú viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené, tak táto sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Tr. por.) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Tr. por. z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Tr. por. Z toho potom vyplýva, že v prípade, ak chybám, vytýkaným v podanom dovolaní v zmysle § 374 ods. 1 Tr. por. nezodpovedá dovolateľom označený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por., ani iný dôvod dovolania uvedený v tomto (naposledy uvedenom) ustanovení, dovolací súd dovolanie odmietne podľa § 382 písm. c/ Tr. por. alebo zamietne podľa § 392 ods. 1 Tr. por., bez toho, aby zisťoval inú chybu napadnutého rozhodnutia alebo konania, ktorá by zodpovedala právnomu dôvodu dovolania označenému dovolateľom v zmysle § 374 ods. 2 Tr. por. Ak ale dovolací súd zistí chybu rozhodnutia alebo konania, vecne špecifikovanú dovolateľom podľa § 374 ods. 1 Tr. por., ktorej pri jej správnej právnej (procesnej) kvalifikácii zodpovedá iný dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por., než ktorý dovolateľ uviedol v dovolaní v zmysle § 374 ods. 2 Tr. por., dovolací súd vyhovie dovolaniu postupom podľa § 386 a nasledujúcich ustanovení Tr. por. a zistenú chybu vo výroku svojho rozsudku podradí pod dovolací dôvod zodpovedajúci zákonu (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 16. augusta 2011, sp. zn. 2 Tdo 30/2011, uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 120/2012).

Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu uvedenému v § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. treba hneď v úvode upozorniť na tú skutočnosť, že nie každé porušenie práva obvineného na obhajobu môže mať za následok konštatovanie jeho naplnenia. Zákon totiž výslovne požaduje, aby išlo o porušenie zásadné. Odpoveď na to, čo je potrebné rozumieť pod porušením práva na obhajobu zásadným spôsobom, dáva pritom súdna prax, po dôslednom zvážení všetkých okolností a špecifik konkrétneho prípadu.

Čo sa týka potom námietky obvineného P.H., že mu nebolo umožnené po skončení vyšetrovania preštudovať spis, tak tu najvyšší súd na jednej strane po preskúmaní spisového materiálu musí dať za pravdu uvedenému tvrdeniu, no na strane zároveň dodáva, že takémuto zistenému pochybeniu nie je možné podľa jeho názoru - vzhľadom na všetky okolnosti posudzovaného prípadu – priznať zákonom požadovaný charakter zásadného porušenia práva na obhajobu.

V predmetnej veci bolo zo strany OČTK postupované v zmysle § 204 ods. 1 Tr. por. (išlo o skrátené vyšetrovanie). Dovolateľ bol zadržaný ako podozrivý bezprostredne po čine, pričom na druhý deň (t.j. 28. novembra 2011) bola podaná na neho obžaloba. V následnom konaní bolo obvinenému plne umožnené uplatnenie jeho práv, keď treba zmieniť najmä právo navrhovať dôkazy vo svoj prospech, či právo vyjadrovať sa ku všetkým vykonávaným dôkazom. Tiež bolo zistené, že obhajoba počas súdneho konania niekoľkokrát využila právo nahliadnuť do spisu. Posudzujúc v kontexte celého trestného konania nemožno teda v danej veci hovoriť o porušení práva na obhajobu v takej intenzite, ako sa vyžaduje pre naplnenie namietaného dovolacieho dôvodu. Nedostatok spočívajúci v neumožnení obvinenému (ako i jeho obhajcovi) využiť svoje právo na preštudovanie spisu v zmysle § 208 Tr. por. nemal vplyv na samotné rozhodnutie o jeho vine.

K ďalším výhradám obvineného smerujúcich k tomu, že oba konajúce sudy pri hodnotení dôkazov dôsledne nerešpektovali zásadu uvedenú v § 2 ods. 12 Tr. por. a nesprávne vyhodnotili bez toho zodpovedajúcich dôkazov jeho obhajobu ako účelovú treba uviesť iba toľko, že tu ide o otázky skutkové, ktoré sú z prieskumu dovolacieho súdu vylúčené. Porušenie práva na obhajobu, resp. teda naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. nemožno odvíjať od iného hodnotenia dôkazov obvineným oproti tomu, ako to vo veci učinili príslušné sudy, ktorých skutkové zistenia a závery sú pre dovolací súd záväzné (nepreskúmateľné). V tomto smere je potom potrebné hodnotiť ako irelevantný aj poukaz obvineného na nevykonanie výsluchu poškodeného na hlavnom pojednávaní, ktorý by podľa jeho slov vedel potvrdiť rozhodujúce skutočnosti pre rozhodnutie. Rozsah vo veci vykonaných dôkazov považovali sudy

nižšieho stupňa za dostatočný na vydanie rozhodnutia, keď dôvod nevyhovenia návrhu obhajoby na vykonanie vyššie spomínaného dôkazu je podrobne ozrejmenej v odôvodnení prvostupňového rozsudku.

A napokon ako neopodstatnené je nevyhnutné hodnotiť i ostatné výhrady obvineného, svedčiace podľa jeho mienky pre záver o porušení práva na obhajobu. Vo vzťahu k údajnému nerešpektovaniu zákonnej povinnosti doručiť mu na vyjadrenie stanovisko prokuratúry k podanému dovolaniu možno uviesť iba toľko, že žiadnu takúto povinnosť Trestný poriadok neustanovuje (viď § 376 Tr. por.), kým na strane druhej námietky vzťahujúcej sa k parciálnemu väzobnému rozhodovaniu stoja potom úplne mimo akéhokoľvek dovolacieho dôvodu (pri podaní dovolania obvineným).

Vzhľadom na splnenie podmienky uvedenej v § 371 ods. 4 Tr. por. bolo potrebné sa v dovolacom konaní zaoberať tiež tvrdením obvineného o nezákonnosti (nepripustnosti) rozhodujúcich výpovedí štyroch policajtov, opodstatňujúcim podľa jeho názoru naplnenie dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. Aj tu však najvyšší súd nemohol dať za pravdu dovolateľovi, keďže z obsahu predloženého spisu vyplýva, že najskôr boli dané dôkazy po podaní obžaloby v súlade § 234 ods. 4 Tr. por. riadne zabezpečené, keď následne došlo k ich zákonnému vykonaniu taktiež na hlavnom pojednávaní, a to za plneného rešpektovania práv obhajoby. Namietané výpovede sú teda bez akýchkoľvek pochybností použiteľné pre účely daného trestného konania, keďže žiadna nezákonnosť tu zistená nebola.

Pokiaľ ide o dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., z jeho dikcie vyplýva, že vo vzťahu k zistenému skutku je možné dovolaním namietat výlučne vady právne, a teda to, že skutok tak, ako bol súdom zistený, bol nesprávne právne kvalifikovaný. Popri vadách, ktoré sa týkajú právneho posúdenia skutku, možno tiež vytýkať iné nesprávne hmotnoprávne posúdenie. Rozumie sa ním zhodnotenie otázky, ktorá nespočíva priamo v právnej kvalifikácii skutku, ale v právnom posúdení inej skutkovej okolnosti majúcej význam z hľadiska hmotného práva.

Daná úprava tak výslovne vylučuje možnosť uplatňovania námietok voči skutkovým zisteniam, čo znamená, že v predmetnom dovolacom konaní nie je možné preskúmať a hodnotiť správnosť či úplnosť zisteného skutkového stavu, preverovať dostatočnosť vykonaného dokazovania ako ani správnosť hodnotenia jednotlivých dôkazov (ako už bolo uvedené aj skôr). Skutkový stav je v prípade rozhodovania o dovolaní hodnotený iba z toho hľadiska, či skutok alebo iná okolnosť skutkovej povahy boli správne právne posúdené, t.j. či boli právne kvalifikované v súlade s príslušnými ustanoveniami hmotného práva. Revízia skutkových zistení a záverov už v dovolacom konaní (konanom na podklade dovolania obvineného) neprichádza do úvahy.

Vychádzajúc z obsahu dovolania obvineného P.H. treba potom s poukazom na deklarovaný dovolací dôvod uviesť nasledovné:

Zo skutkového stavu zisteného súdmi nižšieho stupňa vyplýva, že konanie obvineného bolo z ich strany správne právne posúdené ako dokonaný trestný čin krádeže (a nie ako pokus daného trestného činu), keďže v súlade so súdnou praxou ide o dokonané zmocnenie sa vecí, ak si páchatel uloží veci do tašky, ktorú však ponechá v miestnosti z dôvodu, že je vyrušený zasahujúcou policajnou hliadkou.

Rovnako potom vzhľadom na už vyššie uvedené ako i obsah ustálenej skutkovej vety neprichádza v posudzovanej veci uvažovať ani o dobrovoľnom upustení od dokonania trestného činu v zmysle § 14 ods. 3 písm. a/ Tr. zák. Predmetné ustanovenie upravuje zánik trestnosti pokusu trestného činu, ak páchatel dobrovoľne upustil od ďalšieho konania potrebného na dokonanie trestného činu a zároveň odstránil nebezpečenstvo, ktoré hrozilo chránenému záujmu z podniknutého pokusu. Je zrejmé, že ani jedna z týchto podmienok v predmetnej veci splnená nebola, keď je potrebné upozorniť najmä na to, že o dobrovoľnom upustení od ďalšieho konania možno hovoriť len vtedy, ak sa páchatel domnieva, že má možnosť trestnú činnosť dokončiť, avšak napriek tomu sám z vlastnej vôle sa rozhodne upustiť od jej dokonania. Takúto dobrovoľnosť súdy po vykonanom dokazovaní u obvineného vylúčili.

Vyššie uvedené námietky boli v podstate predmetom obhajoby obvineného v rámci celého základného konania, pričom súdy sa s nimi aj patričným spôsobom vysporiadali. Vykonali dôkazy a na základe ich hodnotenia dospeli k takému zhodnému záveru, že v posudzovanom prípade nemožno hovoriť ani o žiadnom pokuse, ani o žiadnom dobrovoľnom upustení od dokonania trestného činu v zmysle § 14 ods. 3 písm. a/ Tr. zák., keďže obvinený opustil miestnosť, v ktorej sa nachádzala pripravená taška s vecami z dôvodu, že bol pri čine vyrušený zasahujúcou hliadkou polície (t.j. nemal už možnosť tašku vyniesť). Súdy teda jeho obhajobe neuverili.

Napokon za správnu a zodpovedajúcu zákonu považuje najvyšší súd aj právnu kvalifikáciu ustáleného skutku (týmto je viazaný), ktorý i podľa jeho názoru naplňa všetky znaky skutkovej podstaty zločinu krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 3 písm. a/, ods. 4 písm. b/ Tr. zák. s poukazom na ust. § 138 písm. e/ Tr. zák. S ohľadom na námietky obvineného treba poznamenať, že stanovisko trestného kolégia najvyššieho súdu prijaté na zasadnutí konanom 12. decembra 2011, pod Tpj 78/2011 a uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 116/2012, na ktoré sa v tomto smere odvolávali konajúce súdy, bolo prijaté práve za účelom zjednotenia výkladu príslušným zákonných ustanovení, keďže tu bola zistená nejednotnosť v samotnej rozhodovacej činnosti (má sa tým v konečnom dôsledku zabraňovať rozdielnemu posudzovaniu rovnakých prípadov).

Obvinený v podanom dovolaní označil ako jedno z pochybení konajúcich súdov tiež tú skutočnosť, že tieto u neho v rozpore so skutočným stavom konštatovali neexistenciu poľahčujúcich okolností uvedených v § 36 písm. l/ („priznal sa k spáchaniu trestného činu a trestný čin úprimne oľutoval“) a písm. n/ Tr. zák. („napomáhal pri objasňovaní trestnej činnosti príslušným orgánom“).

Najvyšší súd s poukazom na uvedené zdôrazňuje, že otázka zisťovania resp. zhodnotenia (ne)existencie poľahčujúcich a priťažujúcich okolností je otázkou skutkovou, ktorá je vylúčená z preskúmania dovolacieho súdu v prípade, že tento koná na podklade dovolania obvineného. Ak ale súd v napadnutom rozhodnutí konštatuje danosť niektorej takejto okolnosti, či už poľahčujúcej ale priťažujúcej, no v rozpore s tým ju nezoberie do úvahy pri ukladaní trestu – pri úprave trestnej sadzby tak, ako to ustanovuje § 38 ods. 2 až 4 Tr. zák., ide o skutočnosť, ktorá za splnenia podmienky uvedenej v § 371 ods. 5 Tr. por. môže znamenať naplnenie dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. (nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia).

V posudzovanej veci však o žiadne takéto relevantné pochybenie zo strany súdu nešlo, keďže u obvineného P.H. bola zistená jediná priťažujúca okolnosť (§ 37 písm. m/ Tr. zák.), v dôsledku čoho mu následne bol v súlade s § 38 ods. 2, ods. 4 Tr. zák. aj ukladaný trest v rámci upravenej trestnej sadzby. Prvostupňový súd sa pritom tiež podrobne vyjadril k tomu, prečo nemožno považovať za dané aj obvineným namietané poľahčujúce okolnosti (§ 36 písm. l/, písm. n/ Tr. zák.) a odvolací súd sa s týmito argumentmi plne stotožnil. Preskúmať takéto skutkové závery súdov nižšieho stupňa dovolacím súdom potom nie je možné.

A úplne na záver treba podotknúť, že za naplnený nemožno považovať ani posledne v dovolaní namietaný dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por., ktorý obvinený odvíjal len od – podľa jeho názoru – nesprávneho výroku o vine (presnejšie od nesprávneho právneho posúdenia skutku).

19.

ROZHODNUTIE

I. Ak páchatel' použije hrozbu násilia alebo hrozbu inej ťažkej ujmy na donucovanie iného k majetkovému plneniu, pričom páchatel' možnosť spôsobenia ujmy, ktorou hrozí alebo odhodlanie na jej spôsobenie len predstiera, čím poškodeného uvedie do omylu a obohatí tak seba alebo iného na škodu cudzieho majetku, ide o spáchanie trestného činu vydierania podľa § 189 Tr. zák. (pri aplikácii základnej alebo kvalifikovanej skutkovej podstaty uvedenej v tomto ustanovení) a nie o trestný čin podvodu podľa § 221 Tr. zák. V takom prípade je ustanovenie § 189 Tr. zák. v pomere špeciality k ustanoveniu § 221 Tr. zák., v dôsledku čoho je jednočinný súbeh trestných činov vydierania a podvodu vylúčený.

II. V prípade, že konanie páchatel'a nesmeruje k núteniu iného na konanie, opomenutie alebo strpenie niečoho, avšak svojím predstieraným vyhrázaním sa inou ťažkou ujmou môže páchatel' u iného vzbudiť dôvodnú obavu, prichádza do úvahy posúdenie takého konania ako trestného činu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 Tr. zák.

(Uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 2 Tdo 72/2013 zo 16. decembra 2013).

Najvyšší súd vyššie uvedeným uznesením dovolanie obvineného R.A. proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 30. apríla 2013, sp. zn. 3To/27/2013, podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV z 29. januára 2013, sp. zn. 2T/112/2012, bol obvinený R.A. uznaný za vinného v bodoch 1/ a 2/ z pokračovacieho prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. a v bode 3/ zo zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. d/ Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

1/ v presne nezistený deň v mesiaci august 2011 sa zoznámil prostredníctvom portálu POKEC s poškodenou P.H., pričom pri osobných stretnutiach si získal jej dôveru, vystupujúc pred ňou ako policajt, ktorý má množstvo známostí v zložkách polície, následne 29. septembra 2011 v Bratislave v obchodnom centre P.C.C. na V. ulici, po tom, ako poškodenú P.H. presvedčil o svojich kontaktoch medzi policajtami, predstieral realizáciu policajnej akcie za účelom zabezpečenia vrátenia finančných prostriedkov, ktoré poškodená P.H. zapožičala osobe, vystupujúcej pod menom M.M., za týmto účelom obžalovaný R.A. prevzal od poškodenej finančnú hotovosť vo výške 8 000 €, ktoré mali byť tejto osobe odovzdané v rámci údajnej policajnej akcie za účelom usvedčenia osoby z trestnej činnosti, avšak policajnú akciu len predstieral, peniaze poškodenej P.H. nevrátil a tieto si ponechal pre vlastnú potrebu,

2/ dňa 30. septembra 2011 žiadal od poškodenej P.H. sumu 2 000 € pod vymyslenou zámienkou, že pre neúspešnú policajnú akciu žiadajú túto sumu zúčastnení policajti ako odškodné, na čo P.H. požiadala dňa 5. októbra 2011 v P.B. o úver, ktorý jej bol poskytnutý a dňa 12. októbra 2011 v Bratislave na ulici O. č. X. v priestoroch knižnice F.M. U.K. mu poškodená P.H. odovzdala sumu 2 000 € v hotovosti, pričom obžalovaný R.A. si peniaze ponechal pre vlastnú potrebu, čím týmto konaním v bodoch 1/ a 2/ spôsobil poškodenej P. H. celkovú škodu vo výške 10 000 €,

3/ dňa 6. marca 2012 v čase o 11.00 hod. v B. na O. ulici č. X. navštívil poškodenú A.O., ktorej sa predstavil ako vyšetrovateľ Policajného zboru, mjr. M.G., pričom jej ukázal fotografie, vyhotovené z videozáznamu, zhotoveného dňa 23. septembra 2011, v byte na O. ulici č. X. v B., kedy počas návštevy poškodenej P.H. bez jej vedomia a súhlasu zhotovil presne nezisteným spôsobom videozáznam, zachytávajúci poškodenú P.H. pri súložii a ďalších sexuálnych praktikách, pričom po predložení fotografií oznámil poškodenej A.O., že jej dcéra P.H. pôjde do väzenia, pretože je prostitútka a berie drogy, pričom jej maloletého syna, ktorý je vnukom poškodenej A.O. dajú do ústavnej výchovy a všetko oznámia zamestnávateľovi P.H. a riaditeľovi Z.Š. na ulici Pri K., ktorú navštevuje maloletý syn poškodenej P.H., avšak pokiaľ chce takémuto postupu zabrániť, on ako policajt vie vybaviť, že maloletý nepôjde do ústavnej výchovy, avšak je potrebné, aby mu poškodená A.O. dala sumu 5 000 € v termíne do 8. marca 2012 ako odmenu pre prokurátora, ktorý vec vybaví, následne sa dňa 8. marca 2012 skontaktoval s poškodenou A.O. a v čase asi o 13.00 hod. dňa 8. marca 2012 sa s ňou stretol v blízkosti predajne B. na K. ulici v B., kde od poškodenej A.O. prevzal hotovosť vo výške 2 500 € a

žiadal od nej doplatenie zvyšnej sumy vo výške 2 500 €, najneskôr do 13. marca 2012, pričom bol následne zadržaný políciou.

Za to bol odsúdený podľa § 189 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 2, § 37 písm. h/, § 36 písm. j/ a § 41 ods. 2 Tr. zák. na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 5 (päť) rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. bol obvinený pre výkon trestu odňatia slobody zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. bola obvinenému uložená povinnosť nahradiť poškodenej P.H., trvale bytom B. škodu vo výške 10 000 (desaťtisíc) eur.

Proti tomuto rozsudku podal obvinený R.A. v zákonnej lehote odvolanie, ktoré Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací uznesením z 30. apríla 2013, sp. zn. 3To/27/2013, podľa § 319 Tr. por. ako nedôvodné zamietol.

Proti citovanému uzneseniu Krajského súdu v Bratislave podal obvinený R.A. dovolanie z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., ktorý predpokladá, že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, pričom spomenutý dovolací dôvod obmedzil na skutok uvedený v bode 3/ prvostupňového rozsudku, kvalifikovaný ako zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. d/ Tr. zák. V spojitosti s uplatneným dovolacím dôvodom obvinený R.A. ako dovolateľ argumentuje:

Nestotožňujem sa s právnou kvalifikáciou skutku uvedeného v bode 3/ rozsudku okresného súdu ako zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. (správne malo byť podľa odseku 2 písm. d/ Tr. zák.), lebo toto právne posúdenie nevyplývalo z vykonaného dokazovania a nezodpovedá ani samotnej formulácii skutkovej vety. Predpokladom na preukázanie daného konania je hrozba páchatel'a inou ťažkou ujmom za účelom toho, aby poškodený niečo konal, avšak musí ísť o hrozbu, ktorú páchatel' môže realizovať, čo v danom prípade možné nebolo a taký úmysel ani nebol na strane páchatel'a. Jeho konanie v bode 3/ rozsudku okresného súdu mohlo byť preto nanajvyš kvalifikované ako prečin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Tr. zák.

Obvinený ďalej uviedol, že pri odovzdávaní peňazí 8. marca 2012 očakával zadržanie osôb, ktoré ho nútili k vyžiadaniu peňazí od poškodenej O. On peniaze nežiadal ani od poškodenej H., konal tak M. alias M. alias Š., ktorý páchal rovnakú trestnú činnosť aj v iných prípadoch.

Z uvedených dôvodov navrhol, aby dovolací súd zrušil uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 30. apríla 2013, sp. zn. 3To/27/2013, jemu predchádzajúci rozsudok Okresného súdu Bratislava IV z 29. januára 2013, sp. zn. 2T/112/2012, vo výroku o vine v bode 3/ zo zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. d/ Tr. zák. a vo výroku o treste a „v uvedenej veci nariadil pojednávanie“.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) zistil, že dovolanie bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.) prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.), v zákonnej lehote podľa § 370 ods. 1 Tr. por. a po tom ako obvinený využil svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok (v danom prípade odvolanie), o ktorom bolo rozhodnuté (§ 372 ods. 1 Tr. por.) a s obsahovými náležitosťami podľa § 374 ods. 1 Tr. por., s uvedením dôvodu dovolania podľa odseku 2, tohto ustanovenia. Zároveň však dovolací súd zistil, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí podľa § 382 písm. c/ Tr. por., keďže je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. uplatnené obvineným, ktorými bol dovolací súd viazaný podľa § 385 ods. 1 Tr. por.

V súvislosti s tou časťou dovolania obvineného R.A., v ktorej uvádza, že bol nútený k prevzatíu peňazí 8. marca 2012 od poškodenej A.O. a že nebol páchatel'om skutkov vo vzťahu k poškodenej P.H. treba uviesť, že ide o námietky skutkové, ktoré stoja mimo obvineným uplatneného dovolacieho dôvodu.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. predpokladá výlučne chyby právne, ktoré sa dotýkajú právneho posúdenia zisteného skutku v tom zmysle, že tento bol v rozpore s Trestným zákonom posúdený buď ako prísnejšie alebo miernejšie trestný čin alebo že vôbec nemal byť posúdený ako trestný čin pre existenciu niektorej v Trestnom zákone uvedenej okolnosti vylučujúcej trestnú zodpovednosť páchatel'a alebo protiprávnosť činu. Spomenutý dovolací dôvod je okrem toho daný aj nesprávnou aplikáciou iného

hmotnoprávneho ustanovenia, ktorá nemusí bezprostredne súvisieť len s právnym posúdením skutku, ale sa môže dotýkať napr. rozhodovania o treste, či ochrannom opatrení.

Predmetný dôvod dovolania teda vylučuje námietky skutkové (§ 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., veta za bodkočiarkou), t.j. nie je prípustné namietat', že skutok tak, ako bol zistený súdmi prvého a druhého stupňa, bol zistený nesprávne a neúplne a tiež hodnotenie dôkazov, pretože určitý skutkový stav je vždy výsledkom tohto hodnotiaceho procesu. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. slúži výlučne k náprave hmotnoprávných chýb.

Pokiaľ obvinený R.A. namietal, že jeho čin v bode 3/ prvostupňového rozsudku mal byť právne posúdený ako trestný čin podvodu a nie ako zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. d/ Tr. zák. (ktorý trestný čin je v porovnaní s trestným činom podvodu prísnejšie trestný) ide síce o námietku subsumovateľnú pod uplatnený dovolací dôvod, ovšem táto jeho námietka nie je podľa zistenia dovolacieho súdu vecne opodstatnená.

Predovšetkým popis skutku zodpovedá znakom použitej právnej kvalifikácie, t. j. zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. d/ Tr. zák.

Právne posúdenie skutku vo vzťahu k poškodenej A.O. ako trestného činu podvodu napriek tomu, že obvinený tejto predstieral nepravdivé skutočnosti, je vylúčené. Objektívna stránka tohto trestného činu spočíva v uvedení iného do omylu alebo vo využití omylu iného. Osoba konajúca v omyle (ktorou vždy nutne nemusí byť ten, ktorému konaním páchatel'a vznikla alebo mala vzniknúť majetková ujma) koná slobodne, z vlastnej vôle, ovšem jej predstava o konkrétnych skutočnostiach je chybná, nekryje sa s realitou.

V posudzovanom prípade sa však konanie obvineného R.A. neobmedzilo len na napĺňanie znakov objektívnej stránky trestného činu podvodu ale ich prekročilo v tom, že na poškodenú A.O. pôsobil hrozbami rozvratu rodinného života jej dcéry P.H. tak, že syn tejto a zároveň vnuk poškodenej A.O. bude umiestnený do ústavnej výchovy, poškodením P. H. v zamestnaní a napokon jej uväznením, vydávajúc sa za policajného vyšetrovateľa, ktorý za poskytnutie majetkového plnenia je schopný uvedené hrozby odstrániť.

Takéto hrozby majúce charakter inej ťažkej ujmy obvinený síce objektívne realizovať nemohol, na strane druhej však ony výlučne spôsobili, že poškodená sa rozhodla vyhovieť požiadavke obvineného, ktorého cieľom bolo získať majetkový prospech. Použité hrozby predstavovali zásah do slobody rozhodovania poškodenej, boli prostriedkom pôsobenia na jej vôľu, ktorej prejav nebol slobodný ale vynútený práve použitím už spomenutých hrozieb. Uvedené okolnosti vylučujú možnosť miernejšieho právneho posúdenia skutku v bode 3/ rozsudku súdu prvého stupňa v zmysle dovolacích námietok obvineného.

Finálne treba riešenú problematiku uzavrieť nasledovne:

Ak páchatel' použije hrozbu násillia alebo hrozbu inej ťažkej ujmy na donucovanie iného k majetkovému plneniu, pričom páchatel' možnosť spôsobenia ujmy, ktorou hrozí alebo odhodlanie na jej spôsobenie len predstiera, čím poškodeného uvedie do omylu a obohatí tak seba alebo iného na škodu cudzieho majetku, ide o spáchanie trestného činu vydierania podľa § 189 Tr. zák. (pri aplikácii základnej alebo kvalifikovanej skutkovej podstaty uvedenej v tomto ustanovení) a nie o trestný čin podvodu podľa § 221 Tr. zák. V takom prípade je ustanovenie § 189 Tr. zák. v pomere špeciality k ustanoveniu § 221 Tr. zák., v dôsledku ktorého je jednočinný súbeh trestných činov vydierania a podvodu vylúčený.

V prípade, že konanie páchatel'a nesmeruje k núteniu iného na konanie, opomenutie alebo strpenie niečoho, avšak svojím predstieraným vyhrázaním sa môže páchatel' u iného vzbudiť dôvodnú obavu, prichádza do úvahy posúdenie takého konania ako trestného činu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 Tr. zák.

Z uvedeného vyplýva, že skutok obvineného R.A. v bode 3/ rozsudku prvostupňového súdu, ktorý nebol žiadnym spôsobom modifikovaný rozhodnutím odvolacieho súdu, bol v súlade so zákonom posúdený ako zločin vydierania. Nejde však o dokonaný zločin podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. d/ Tr. zák., ako to uzavreli súdy nižších stupňov, pretože obvinený R.A. požadovanú celkovú sumu 5 000 €, predstavujúcu väčšiu škodu nezískal v dôsledku toho, že po prevzatí sumy 2 500 € 8. marca 2012, bol pri pokuse 13. marca 2012 získať ďalších 2 500 € zadržaný políciou. Následok predpokladaný okolnosťou podmieňujúcou použitie prísnejšej trestnej sadzby, ktorou je podľa § 189 ods. 2 písm. d/ Tr. zák. spôsobenie väčšej škody teda nenastal. Vzhľadom k tomu, že sa tak stalo pre okolnosti stojace mimo vôle obvineného (ktorý mal 13. marca 2012 získať doplatok

do celkovej sumy 5 000 €), malo byť jeho konanie v bode 3/ pri správnom použití zákona kvalifikované ako pokus zločinu vydierania podľa § 14 ods. 1, § 189 ods. 1, ods. 2 písm. d/ Tr. zák. Keďže uvedené pochybenie zásadne neovplyvnilo postavenie obvineného (§ 371 ods. 5 Tr. por.), nakoľko pokus uvedeného zločinu a dokonaný zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. d/ Tr. zák. sú rovnako trestné, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie obvineného R.A. podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol.

20.

ROZHODNUTIE

I. Zákon č. 154/2010 Z.z. o európskom zatýkacom rozkaze v znení zákona č. 344/2012 Z.z. (ďalej len „zákon o EZR“) stanovuje jednak príslušnosť prokuratúry a jednak príslušnosť súdu ako vykonávajúcich justičných orgánov. Miestnu príslušnosť krajskej prokuratúry na vykonávanie predbežného vyšetrovania upravuje § 11 ods. 1, ods. 2 zákona o EZR, miestnu príslušnosť krajského súdu upravuje tento zákon vo viacerých ustanoveniach, a to v závislosti od navrhovaného postupu (na postup podľa § 15 ods. 3, § 22 ods. 2, § 17 ods. 3 zákona o EZR).

II. Miestna príslušnosť krajského súdu na konanie podľa § 17 ods. 1 zákona o EZR je v treťom odseku tohto ustanovenia upravená samostatne – nezávisle od miestnej príslušnosti prokurátora, ktorá týmto ustanovením nie je dotknutá – tak, že relevantným pre určenie príslušnosti krajského súdu je aktuálne miesto výkonu väzby alebo výkonu trestu odňatia slobody.

(Uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 6 Tost 19/2014 z 3. júna 2014).

Na základe sťažnosti prokurátora proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 30. apríla 2014, sp. zn. 1Ntc/11/2014, najvyšší súd vyššie uvedeným uznesením zrušil v časti, ktorá sa týka neuznania miestnej príslušnosti vo veci návrhu na vykonanie EZR Okresného súdu Győr zo 14. januára 2014, sp. zn. B.417/2012/36, s jeho odkladom do doby skočenia trestného konania vo veci vedenej na Okresnom súde Nové Zámky, sp. zn. 2T/32/2010.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Nitre uznesením z 30. apríla 2014, sp. zn. 1Ntc/11/2014, rozhodol o tom, že podľa § 17 ods. 3 zákona o európskom zatýkacom rozkaze č. 154/2010 Z.z. v znení neskorších zmien (ďalej už len „zákon o EZR“) neuznáva svoju miestnu príslušnosť vo veci L.B., naposledy bytom D.S., t.č. vo výkone trestu odňatia slobody v Ústave na výkon väzby a Ústave na výkon trestu odňatia slobody Leopoldov

- návrhu na vykonanie európskeho zatýkacieho rozkazu Okresného súdu Győr zo dňa 14. januára 2014, sp. zn. B.417/2012/36, s jeho odkladom do doby skončenia trestného konania vo veci vedenej na Okresnom súde Nové Zámky, sp. zn. 2T/32/2010 a

- návrhu na vzatie L.B. podľa § 17 ods. 1 zákona o EZR do vydávacej väzby, a

vec postupuje Krajskému súdu v Trnave na prejednanie a rozhodnutie.

Vychádzajúc z odôvodnenia treba dodať, že príslušnosť Krajského súdu v Trnave má byť daná tým, že vyžiadaný má naposledy evidované trvalé bydlisko v D.S. a vykonáva trest odňatia slobody v Leopoldove.

Proti vyššie citovanému uzneseniu bola podaná zo strany prokurátora v zákonnej lehote sťažnosť. Ten upozornil v prvom rade na tú skutočnosť, že v čase, keď sa začalo konanie o európskom zatýkacom rozkaze, vyžiadaná osoba vykonávala trest odňatia slobody v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Želiezovce. K jej preeskortovaniu do Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Leopoldov došlo až 18. marca 2014, kde bol následne aj realizovaný výsluch v zmysle § 19 ods. 2 zákona o EZR. Čo sa týka potom ust. § 11 ods. 1 zákona o EZR, tak toto treba považovať podľa jeho názoru za všeobecné vo vzťahu k súdom použitému ust. § 17 ods. 3 zákona o EZR. Záverom bolo poukázané i na ust. § 18 ods. 1 zákona o EZR, ktoré s eventuálne podanou sťažnosťou proti rozhodnutiu o prepustení z vydávacej väzby spája odkladný účinok len v prípade, že je súčasne podaná sťažnosť prokurátora proti rozhodnutiu súdu o výkone EZR, z dôvodu čoho je teda vhodné, aby o oboch skutočnostiach rozhodoval naraz jeden a ten istý krajský súd.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti preto prokurátor najvyššiemu súdu navrhol sťažnosťou napadnuté uznesenie Krajského súdu v Nitre zrušiť a vec mu vrátiť na nové konanie a rozhodnutie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v súlade s § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia ako aj konanie tomuto výroku predchádzajúce a dospel k takému záveru, že podaná sťažnosť je sčasti dôvodná.

Z obsahu predloženého spisového materiálu vyplýva, že dňa 9. apríla 2014 bol podaný na Krajský súd v Nitre návrh Krajskej prokuratúry v Nitre, sp. zn. 2Kpt 11/14/4400, podľa § 22 ods. 1 a § 29 ods. 1 zákona o EZR na vykonanie európskeho zatýkacieho rozkazu Okresného súdu Győr zo dňa 14. januára 2014, sp. zn. B.417/2012/36, vydaného na L.B. (za účelom jeho trestného stíhania v Maďarsku) s odkladom jeho realizácie do doby skončenia trestného konania vo veci vedenej na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 2T/32/2010, ako i návrh podľa § 17 ods. 1 zákona o EZR na vzatie vyššie menovanej vyžiadanej osoby do vydávacej väzby, ktorá bude spočívať.

Pre potreby správneho rozhodnutia o podanej sťažnosti boli potom na základe vlastného šetrenia najvyššieho súdu zistené (overené) i ďalšie dôležité skutočnosti, a síce, že:

- konanie o vyššie citovanom európskom zatýkacom rozkaze začalo na Krajskej prokuratúre v Nitre 21. februára 2014 (informačná povinnosť v zmysle § 11 ods. 3 zákona o EZR bola splnená 24. februára 2014);

- v čase začatia konania o európskom zatýkacom rozkaze vykonával vyžiadaný L.B. trest odňatia slobody v Ústave na výkon trestu Želiezovce;

- v priebehu predbežného vyšetrovania - konkrétne 18. marca 2014 - bol vyžiadaný na výkon trestu premiestnený do Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Leopoldov.

Podľa § 11 ods. 1 zákona o EZR na začatie konania o európskom zatýkacom rozkaze je príslušná krajská prokuratúra, v ktorej obvode bola vyžiadaná osoba zadržaná alebo jej bola inak obmedzená osobná sloboda; zmena miesta výkonu väzby alebo miesta výkonu trestu odňatia slobody v priebehu konania o európskom zatýkacom rozkaze nemá vplyv na príslušnosť.

Podľa § 17 ods. 1 zákona o EZR ak sa vyžiadaná osoba nachádza vo väzbe v súvislosti s jej trestným stíhaním slovenskými orgánmi, alebo sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody právoplatne uloženého slovenským súdom, príslušný sudca, po doručení originálu európskeho zatýkacieho rozkazu s prekladom do štátneho jazyka, ak sa preklad vyžaduje, vezme vyžiadanú osobu do vydávacej väzby, ktorá bude spočívať. O rozhodnutí o vzatí vyžiadanej osoby do vydávacej väzby sudca vyrozumie príslušný ústav na výkon väzby alebo ústav na výkon trestu odňatia slobody.

Podľa § 17 ods. 3 zákona o EZR na konanie podľa odseku 1 je príslušný krajský súd, v ktorého obvode je vyžiadaná osoba vo väzbe alebo vo výkone trestu odňatia slobody.

Podľa § 22 ods. 1 veta prvá, časť pred bodkočiarkou zákona o EZR po skončení predbežného vyšetrovania rozhodne súd na návrh prokurátora o výkone európskeho zatýkacieho rozkazu.

Podľa § 22 ods. 2 zákona o EZR na konanie podľa odseku 1 je príslušný krajský súd, ktorému podal návrh prokurátor príslušný podľa § 11.

Už z vyššie citovaných ustanovení vyplýva, že zákon o EZR stanovuje odlišným spôsobom príslušnosť prokuratúry a súdu ako vykonávajúcich justičných orgánov. Kým miestna príslušnosť krajskej prokuratúry na vykonávanie predbežného vyšetrovania sa riadi § 11 ods. 1, ods. 2 zákona o EZR, miestnu príslušnosť krajského súdu upravuje citovaný zákon na viacerých miestach, a to v závislosti od navrhovaného postupu (na postup podľa § 15 ods. 3 ako i § 22 ods. 2 zákona o EZR je príslušný ten krajský súd, ktorému príslušný prokurátor predložil návrh, na postup podľa § 17 ods. 3 zákona o EZR potom ten, v obvode ktorého je vyžiadaná osoba vo väzbe alebo vo výkone trestu odňatia slobody).

Pokiaľ ide o posudzovaný prípad, tu Krajská prokuratúra v Nitre podľa § 11 ods. 1 per analogiam zákona o EZR (v čase začatia konania o európskom zatýkacom rozkaze už bola vyžiadaná osoba obmedzovaná na osobnej slobode z dôvodu výkonu trestu odňatia slobody) správne začala a aj naďalej v súlade so zákonom vykonáva predbežné vyšetrovanie, keďže neskoršie preeskortovanie vyžiadanej osoby do Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Leopoldov nemalo v zmysle § 11 ods. 1 časť vety za bodkočiarkou zákona o EZR (doplnená novelou č. 344/2012 Z.z. s účinnosťou od 1. decembra 2012) na

zmenu jej príslušnosti žiaden vplyv.

Čo sa týka potom príslušnosti súdu na konanie a rozhodnutie, tu treba v prvom rade upozorniť na tú skutočnosť, že zo strany krajskej prokuratúry boli podané dva návrhy, jednak návrh na vykonanie európskeho zatýkacieho rozkazu s odkladom jeho realizácie a jednak návrh na vzatie vyžiadaného do vydávacej väzby, ktorá bude spočívať. Pre obe tieto konania upravuje pritom zákon o EZR príslušnosť súdu rozličným spôsobom.

Keďže si vyžiadaný L.B. momentálne odpykáva trest odňatia slobody, právoplatne mu uložený slovenským súdom (§ 17 ods. 1 zákona o EZR), príslušnosť súdu na konanie o jeho vzatí do vydávacej väzby sa spravuje ustanovením § 17 ods. 3 zákona o EZR, určujúcim ako rozhodujúce miesto výkonu trestu. Presnejšie povedané, v zmysle posledne uvedeného ustanovenia je na konanie podľa § 17 ods. 1 zákona o EZR príslušný ten krajský súd, v obvode ktorého je vyžiadaná osoba v rozhodnom čase vo väzbe resp. výkone trestu odňatia slobody. Relevantné je tu teda aktuálne miesto výkonu väzby či trestu odňatia slobody.

Názor prokuratúry spočívajúci v tom, že ust. § 11 ods. 1 zákona o EZR je všeobecné aj vo vzťahu ust. § 17 ods. 3 zákona o EZR, je chybný, nakoľko nevychádza z obsahu daných ustanovení a nemá oporu v žiadnom z výkladových pravidiel. Miestna príslušnosť krajského súdu na konanie podľa § 17 ods. 1 zákona o EZR je v § 17 ods. 3 zákona o EZR upravená samostatne - nezávisle od miestnej príslušnosti prokurátora, ktorá týmto ustanovením rovnako nie je dotknutá. Časť vety za bodkočiarkou v § 11 ods. 1 zákona o EZR („zmena miesta výkonu väzby alebo miesta výkonu trestu odňatia slobody v priebehu konania o európskom zatýkacom rozkaze nemá vplyv na príslušnosť“), o ktorú bolo predmetné ustanovenie doplnené novelou č. 344/2012 Z.z., nadväzuje na predchádzajúcu časť vety a týka sa iba miestnej príslušnosti prokuratúry.

Vychádzajúc z uvedeného, tiež s poukazom na to, že vyžiadaný L.B. si v súčasnosti odpykáva trest v Ústave na výkon väzby a Ústave na výkon trestu odňatia slobody Leopoldov, možno potom konštatovať, podaná sťažnosť prokurátora je nedôvodná, pokiaľ ide o postúpenie vecí podľa § 17 ods. 3 zákona o EZR Krajskému súdu v Trnave ako miestne príslušnému na rozhodnutie o návrhu na vzatie vyžiadaného do vydávacej väzby podľa § 17 ods. 1 zákona o EZR. Napadnuté rozhodnutie Krajského súdu v Nitre je v danej časti správne a v súlade so zákonom, s výnimkou toho, že sa v jeho odôvodnení z neznámeho dôvodu okrem miesta výkonu trestu odňatia slobody poukazuje i na naposledy evidované trvalé bydlisko vyžiadaného v D.S., nemajúce v tomto smere žiadny význam.

Nie je tomu ale tak už v prípade postúpenia vecí Krajskému súdu v Trnave na rozhodnutie o návrhu na vykonanie európskeho zatýkacieho rozkazu s odkladom jeho realizácie podľa § 22 ods. 1, § 29 ods. 1 zákona o EZR, kde je naopak podaná sťažnosť treba považovať za opodstatnenú (preto bolo v danej časti napadnuté rozhodnutie zrušené). Pri určovaní príslušnosti súdu na konanie o výkone európskeho zatýkacieho rozkazu totiž platí iné pravidlo, uvedené v § 22 ods. 2 zákona o EZR, v zmysle ktorého je príslušným ten krajský súd, ktorému podal návrh prokurátor príslušný podľa § 11. Miestne príslušný krajský súd tu teda určuje príslušná krajská prokuratúra vykonávajúca predbežné vyšetrovanie podaním návrhu. Uvedené ustanovenie Krajský súd v Nitre pri svojom rozhodnutí o postúpení vecí Krajskému súdu v Trnave (na rozhodnutie o oboch predložených návrhoch) vôbec nezohľadnil, inak by totiž musel dospieť k záveru o svojej príslušnosti na postup podľa § 22 ods. 1 zákona o EZR, založenej predložením mu návrhu zo strany Krajskej prokuratúry v Nitre 9. apríla 2014.

21.

ROZHODNUTIE

I. Trestný čin prijímania úplatku podľa § 329 Tr. zák., spočívajúci v prijatí, požadovaní alebo prijatí sľubu úplatku v súvislosti s obstarávaním veci všeobecného záujmu nemusí byť spojený s porušením povinnosti páchatel'a, ktorá vyplýva z jeho zamestnania, povolania, postavenia alebo funkcie, ako je tomu pri trestnom čine prijímania úplatku podľa § 328 Tr. zák.

II. Súvislosť s obstarávaním veci všeobecného záujmu v zmysle § 329 ods. 1 Tr. zák. je daná vždy vtedy, ak páchatel' bez právneho titulu prijme, žiada alebo si dá sľúbiť materiálnu alebo inú protislužbu za svoje predchádzajúce, prebiehajúce alebo nasledujúce konanie pri obstarávaní určitej veci (vecí) všeobecného záujmu. Také obstarávanie totiž nie je spojené so vznikom akéhokoľvek nároku na plnenie peňažnej alebo nepeňažnej povahy (úplatok v zmysle § 131 ods. 3 Tr. zák.), mimo právneho režimu odmeňovania toho, kto obstarávanie dotknutých vecí všeobecného záujmu z dôvodu svojho zamestnania, povolania, postavenia alebo funkcie vykonáva.

III. Povinnosť zachovávať mlčanlivosť v zmysle § 23 ods. 3 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o advokácii“) vyvoláva tie isté právne účinky, teda zákaz výsluchu svedka v trestnom konaní, ktoré § 129 ods. 2 Tr. por. spája s povinnosťou mlčanlivosti v prípade neoslobodenia povinnej osoby od zachovávania povinnosti mlčanlivosti príslušným orgánom alebo tým, v ktorého záujme má túto povinnosť.

IV. Okolnosť, či pozbavenie povinnosti mlčanlivosti je v neprospech klienta, predpokladanú ustanovením § 23 ods. 3 zákona o advokácii, ponecháva tento zákon formuláciou „ak usúdi“ na úvahu advokáta, ktorá nie je preskúmateľná orgánmi činnými v trestnom konaní alebo súdom.

(Rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 2 To 12/2013 z 24. februára 2014).

Najvyšší súd uvedeným rozsudkom z 25. februára 2014 podľa § 321 ods. 1 písm. b/ Tr. por. rozsudok Špecializovaného trestného súdu z 9. októbra 2013, sp. zn. PK 1T/5/2011 zrušil v odsudzujúcej časti výroku o vine a výroku o treste u obžalovaného JUDr. O.M. Na základe § 322 ods. 3 Tr. por. bol obž. JUDr. O.M. uznaný za vinného z prečinu prijímania úplatku § 329 ods. 1, ods. 2 Tr. zák., ktorý spáchal tým, že

ako vyšetrovateľ Policajného zboru, v dobe najmenej od 24. marca 2009 na Okresnom riaditeľstve Policajného zboru, Úrade justičnej a kriminálnej polície, v T., vyšetroval trestnú vec obvineného M.K., ktorý bol pod sp. zn. ORP - 134/OVK - TV - 2009, stíhaný pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák., pričom trestné stíhanie M.K. bolo prokurátorom Okresnej prokuratúry v T. 28. mája 2009 podmienene zastavené podľa § 216 Tr. por., následne dňa 12. júna 2009 v čase okolo 12.00 h. v Advokátskej kancelárii JUDr. S.B., v T., prijal od neho finančný úplatok 200 € v súvislosti s výkonom funkcie vyšetrovateľa vo vyššie uvedenej trestnej veci

Bol za to odsúdený podľa § 329 ods. 2 s poukazom na § 36 písm. j/ a s použitím § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere päť rokov, so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Bol mu uložený aj peňažný trest (1200 €) a náhradný trest odňatia slobody vo výmere štyroch mesiacov

Podľa § 319 Tr. por. odvolanie prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky proti vyššie uvedenému rozsudku súdu prvého stupňa najvyšší súd zamietol.

Z o d ô v o d n e n i a

Rozsudkom Špecializovaného trestného súdu bol obž. JUDr. O.M. uznaný za vinného zo spáchania prečinu prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. a bol mu za to uložený trest odňatia slobody vo výmere päť rokov, so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, peňažný trest 1220€, náhradný trest odňatia slobody vo výmere 4 mesiacov a bol mu uložený aj trest zákazu činnosti.

Ďalším výrokom napadnutého rozsudku Špecializovaný trestný súd obž. JUDr. O.M. podľa § 285 písm. a/ Tr. por. oslobodil spod obžaloby v rozsahu skutkov v jej bodoch 1 a 3, ktoré mal spáchať tak ako je uvedené aj vo výroku rozsudku súdu prvého stupňa, pretože nebolo dokázané, že sa tieto skutky stali.

Tretím výrokom napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa bol spod obžaloby oslobodený podľa § 258 písm. a/ Tr. por. aj obž. Š.L. pre skutok uvedený v jej bode 4, pretože nebolo dokázané, že tento skutok sa stal.

Prokurátor sa odvolal proti všetkým výrokom rozsudku v neprospech oboch obžalovaných. JUDr. M. sa odvolal proti odsudzujúcej časti rozsudku v celom rozsahu, pokiaľ sa týkajú jeho osoby.

Prokurátor, aj obžalovaný JUDr. O.M. odvolania písomne odôvodnili tak, ako to vyplýva z odôvodnenia rozsudku najvyššieho súdu vo vzťahu k jednotlivým námietkam odvolateľov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len najvyšší súd) ako odvolací súd (§ 315 Tr. por.), keďže nezistil dôvod na zamietnutie odvolania podľa § 316 ods. 1 Tr. por. alebo zrušenie rozsudku podľa § 316 ods. 3 Tr. por., preskúmal podľa § 317 ods. 1 Tr. por. zákonnosť a odôvodnenosť odvolaniami napadnutých výrokov rozsudku (teda všetkých jeho výrokov) a správnosť postupu im predchádzajúceho konania. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané prihliadol len vtedy, ak by boli dôvodom na podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Takto zistil, že dôvodné je len odvolanie obžalovaného M., a to len v časti, ktorá podstatu rozhodnutia nemení.

Súd prvého stupňa rozhodol (s výnimkou týkajúcou sa ďalej uvedených okolností skutku obsiahnutého v odsudzujúcej časti výroku rozsudku) v súlade so zákonom a stavom veci. To znamená, že z procesne použiteľných dôkazov vyvodil správne závery, teda že sa skutok v bode 2/ obžaloby stal, spáchal ho obžalovaný JUDr. O.M., a že spáchanie ostatných v obžalobe uvedených skutkov nebolo dokázané.

Čin, pre ktorý bola uznaná vina aj (v konečnom dôsledku) správne právne kvalifikoval, čo však platí pre jeho podobu, upravenú odvolacím súdom (pri podobe skutku uvedenej vo výroku napadnutého rozsudku by bola právna kvalifikácia neúplná).

Podľa zákonných kritérií rozhodol Špecializovaný trestný súd aj o treste, čo odvolací súd korigoval len v rozsahu nadbytočne uloženého trestu zákazu činnosti.

Bolo by nadbytočné opakovať skutkovo - dôkazný a právny rozbor odôvodnenia napadnutého rozsudku, okrem odôvodnenia vykonaných zmien, a vo zvyšnej časti najvyšší súd na toto odôvodnenie odkazuje.

V zmysle uvedeného, na základe odvolania obžalovaného, ktoré smerovalo proti skutkovým zisteniam v celej časti odsudzujúceho výroku, bola vypustená časť skutkovej vety v rozsahu slov „kde počas trestného konania vykonával v trestnej veci procesné úkony tak, aby trestná vec obvineného bola podmiennečne zastavená v zmysle § 216 Tr. por. a“. Tieto okolnosti neboli dokázané a úvahy súdu v odôvodnení rozsudku ani neprezentujú spôsob, ktorým malo dôjsť k vytvoreniu podkladov pre rozhodnutie prokurátora o podmiennečnom zastavení trestného stíhania v rozpore s reálne nastanými resp. dôkazne zistenými skutočnosťami („predpisovanie“ výpovede niektorých dôkazne nepodstatných svedkov takú povahu nemá). O tom svedčí aj ukončenie veci návrhom na podanie obžaloby zo strany obžalovaného ako vyšetrovateľa činného vo veci.

Naopak, keby ku súdom prvého stupňa konštatovaným okolnostiam došlo, znamenalo by to potrebu doplniť právnu kvalifikáciu o trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 Tr. zák., spáchaný v jednočinnom súbehu.

Popis skutku bol potom najvyšším súdom doplnený o procesné reálie postupu prokurátora pri meritórnom rozhodnutí vo veci a poukazom na príčinnú súvislosť medzi prijatím úplatku a výkonom funkcie vyšetrovateľa (ako osobitnou formou obstarávania veci všeobecného záujmu).

Právna kvalifikácia ostala nezmenená, na trestnosti prijímania úplatku v tomto prípade nič nemení okolnosť, že toto prijatie nebolo spojené s preukázanou protislužbou v podobe ovplyvnenia priebehu vyšetrovania v prospech obvineného a v rozpore so zákonom.

Trestný čin prijímania úplatku podľa § 329 Tr. zák., spočívajúci v prijatí, požadovaní alebo daní si sľúbiť úplatok v súvislosti s obstarávaním vecí všeobecného záujmu nemusí byť spojený s porušením povinnosti páchatel'a, ako je tomu pri trestnom čine prijímania úplatku podľa § 328 Tr. zák.

Súvislosť s obstarávaním vecí všeobecného záujmu v zmysle § 329 ods. 1 Tr. zák. je daná vždy vtedy, ak páchatel' bez právneho titulu prijme, žiada alebo si dá sľúbiť materiálnu alebo inú protislužbu (napr. aj ako uznanie, ocenenie alebo poďakovanie) za svoje predchádzajúce, prebiehajúce alebo nasledujúce konanie pri obstarávaní určitej veci (vecí) všeobecného záujmu. Také obstarávanie totiž nie je spojené so vznikom akéhokoľvek nároku na plnenie peňažnej alebo nepeňažnej povahy (úplatok v zmysle § 131 ods. 3 Tr. zák.), mimo právneho režimu odmeňovania toho, kto obstarávanie dotknutých vecí všeobecného záujmu z dôvodu svojho zamestnania, postavenia alebo funkcie vykonáva. Prijatie dotknutého plnenia v oficiálnom (úradnom) styku zároveň aj symbolizuje pre taký prípad nepripustné upevňovanie vzťahov a prísľub „ústretoivosti“ pre budúcnosť.

Aj v konaní prezentované tvrdenie o prijatí príslušnej sumy (1 200 €) za „dohodenie“ klienta obhajcovi by bolo pokryté trestnosťou podľa § 329 Tr. zák. (aj keď toto tvrdenie je dôkazne potrebné hodnotiť len ako spôsob obrany obvineného).

Ak by vo veci činný vyšetrovateľ také plnenie prijal, je splnený zákonný znak v súvislosti s obstarávaním vecí všeobecného záujmu, a to pri výkone právomoci verejného činiteľa (§ 329 ods. 2 Tr. zák.). Vyšetrovateľ je za výkon svojej právomoci odmeňovaný v rámci nárokov vyplývajúcich zo služobného pomeru príslušníka Policajného zboru a od subjektov trestného konania, resp. ich zástupcov žiadne plnenia neprijíma. V rámci svojho nestranného postupu v zmysle § 2 ods. 10 Tr. por. by vyšetrovateľ nemal obvinenému ani odporúčať konkrétneho obhajcu, taký postup však sám osebe nie je trestným činom.

Ku úprave skutku došlo po zrušení výroku o vine podľa § 321 ods. 1 písm. b/, písm. c/ Tr. por., teda pre popísaný defekt skutkových zistení, reparáciu ktorého vykonal a s podkladovými okolnosťami sa vysporiadal odvolací súd, nepredlžujúc tak konanie po nutnosti rozsudok v predchádzajúcom priebehu konania už dvakrát zrušiť. Meritórne rozhodol v zmysle § 322 ods. 3 Tr. por.

Ku ďalšej zmene rozsudku došlo pri opätovnom rozhodovaní o treste, výrok o ktorom bol zrušený podľa § 321 ods. 3 Trestného poriadku. Spočíva vo vypustení z výroku o treste uloženia trestu zákazu činnosti vykonávať funkciu vyšetrovateľa Policajného zboru na dobu 5 rokov.

Uloženie takého trestu je nadbytočné v dôsledku obligatórneho prepustenia zo služobného pomeru policajta pre odsúdenie za úmyselný trestný čin v zmysle § 192 ods. 1 písm. f/ zákona č. 73/1998 Z. z. v znení neskorších predpisov o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže a Železničnej polície.

Následnému opätovnému prijatiu do služobného pomeru a výkonu funkcie vyšetrovateľa potom bráni nesplnenie požiadavky bezúhonnosti v zmysle § 14 ods. 1 písm. a/, ods. 2 naposledy označeného zákona, a to z rovnakých dôvodov, ako pri prepustení zo služobného pomeru (predchádzajúce odsúdenie pre úmyselný trestný čin), pričom bezúhonnosť sa v prijímacom konaní preukazuje odpisom z registra trestov.

Obdobné obmedzenia vyplývajú aj z iných právnych predpisov, upravujúcich statusové pomery verejných činiteľov (napr. sudcov alebo prokurátorov).

Ako už bolo uvedené, ku zrušeniu výroku o vine a v nadväznosti na to zo zákona (§ 321 ods. 3 Tr. por.) i výroku o treste došlo na základe odvolania obžalovaného JUDr. M., ktorému odvolací súd vo vyššie popísanom rozsahu vyhovel. Vo zvyšnom rozsahu bolo toto odvolanie nedôvodné a teda nemožno súhlasiť s jeho argumentáciou, smerujúcou ku oslobodeniu obžalovaného spod obžaloby, v čom odvolací súd generálne už skôr odkázal na odôvodnenie napadnutého rozsudku.

Osobitne k odvolacím námietkam obžalovaného :

Pokiaľ ide o výsluch konajúcich policajtov, tento naozaj nemôže viesť ku objasneniu skutočností, ktoré sa primárne (najmä, nie však výlučne) dokazujú v trestnom konaní v zmysle § 119 ods. 1 Tr. por. - tu ide o okolnosti skutku a osoby páchatel'a. Je pravdou tiež to, že priebeh procesného úkonu dokumentuje zápisnica

alebo iná listina o jeho vykonaní. Vykonanie dôkazu (výsluchu) však môže dokázať, že údaje uvedené v zápisnici alebo inej verejnej listine sú nepravdivé.

V prejednávanej veci sa navyše výsluch dotknutých osôb týkal aj okolností zadržania obžalovaného a JUDr. B. 12. júna 2009, keď došlo k prevzatíu predmetného úplatku, čo v konkrétnych súvislostiach predstavuje skutkový prienik s dejovou líniou trestného činu.

Ako však uvádza aj samotný odvolateľ, dotknutí svedkovia ho z trestnej činnosti neusvedčujú a uznanie viny je založené na iných dôkazoch. Odôvodnenie rozsudku popisuje obsah výpovedí policajtov vo vzťahu k ich činnosti v predmetnom čase, priebeh a výsledky procesných úkonov sú však dokumentované v príslušných zápisniciach – o osobnej prehliadke (JUDr. M.), o obhliadke miesta činu (kancelária naposledy menovaného) s fotodokumentáciou, obdobne osobná prehliadka a prehliadka iných priestorov vo vzťahu k JUDr. B. a zápisnice o vykonaných výsluchoch.

Výpovede policajtov (svedok K.) sa týkajú aj okolnosti, či nebol na JUDr. B. pri výsluchu vykonávaný nátlak v súvislosti s okolnosťami trestnej činnosti obžalovaného (odvolateľa). Bez ohľadu na negatívne vyjadrenie vypočúvaného policajta k tejto otázke, svedecké výpovede JUDr. B. neboli dôkazne použiteľné, primárne z iných dôvodov, uvedených v predošlom rozhodnutí najvyššieho súdu a tiež v napadnutom rozsudku. To sa týka i ostatných namietaných okolností vo vzťahu k B. výsluchu, resp. výsluchom.

Namietaný údaj, týkajúci sa doby výsluchu podozrivého JUDr. M. (v Košiciach od 12.20 do 20.30 hod.) je evidentne chybou zápisnice, keďže menovaný sa o 12.20 hod. nachádzal v Trebišove ako zadržaný. Túto nezrovnalosť pripustil ako svedok i vypočúvaný vyšetrovateľ V. s tým, že výsluch sa musel v skutočnosti začať neskôr. Ide evidentne o neúmyselnú mechanickú chybu pri uvedení dotknutého údajja do zápisnice (ak nejde len o chybu pisársku), keďže iné vysvetlenie nemá logické opodstatnenie.

Svedok - policajt K. uviedol, že bol striedavo prítomný pri výsluchu B. i M., ktoré sa časovo sčasti prekrývali. To zodpovedá zápisniciam z 12. júna 2009, kde pri výsluchu JUDr. B. je uvedený ako prítomný pri výsluchu a podpise (výsluch skončený o 19.30 hod.) a pri výsluchu JUDr. M. je uvedený ako prítomný pri podpise (výsluch skončený o 20.30 hod.). Oba výsluchy boli vykonané v Košiciach.

Čo sa týka momentu, od ktorého možno použiť agenta, predmetný príkaz vydáva sudca pre prípravné konanie podľa § 117 ods. 5 Tr. por. aj pred začatím trestného stíhania. Zároveň v predmetných súvislostiach už predchádzajúce rozhodnutia najvyššieho súdu upozornilo na uznesenie o začatí trestného stíhania, vydané už 19. februára 2009 (skutok vecne vymedzený ako „ad 1“).

Postup agenta (K.) nebol provokáciou, nakoľko o poskytnutie príslušných prostriedkov (doplatok 500 €) bola (ešte nie ako agent) JUDr. B. požiadaná už pred 8. júnom 2005, kedy (až) mu túto sumu odovzdala. V tomto bode je jej výpoveď objektivizovaná i obrazovo - zvukovým záznamom z odovzdania peňazí. Nemá žiadne vecné opodstatnenie skúmať, či bol záznam spustený ešte pred vstupom do advokátskej kancelárie, ako to žiada odvolateľ.

Bez ohľadu na uvedené, pri korupcii verejného činiteľa je aktívne navádzanie na spáchanie trestného činu (navádzanie agentom) prípustné v zmysle § 117 ods. 2 Tr. por.).

Okolnosť, či svedkyňa mala byť trestne stíhaná vo vzťahu k jej konaniu predchádzajúcemu ustanoveniu za agenta, odvolací súd právne nerieši, nakoľko v zmysle § 2 ods. 15 a § 237 ods. 1 Tr. por. rozhoduje len o vine osôb, ktoré boli pred súd (podaním obžaloby) postavené prokurátorom.

Čo sa týka hodnotenia dôkazov vo vzťahu k obsahu svedeckých výpovedí, ich rozdelenia súdom na dôveryhodné a nedôveryhodné, taktiež pokiaľ ide o obsah záznamov telekomunikačnej prevádzky a zvukových záznamov, platí nasledovné :

Hodnotenie dôkazov vo vzťahu ku prijatiu úplatku sa odvíja od objektívne preukázaného (obrazovo - zvukové záznamy, zápisnica o osobnej prehliadke) prevzatia evidovaných bankoviek najprv JUDr. B. od J. K. a potom od JUDr. B. obžalovaným M. Verzia obhajoby, že práve tieto bankovky odovzdal JUDr. B. s odstupom štyroch dní obžalovanému z iného dôvodu, ktorý neuvádza ani samotný odvolateľ, je nereálna a nevzbudzuje rozumnú pochybnosť o vine. Správne je potom posúdenie svedeckých výpovedí, označených súdom prvého

stupňa ako vierohodných, ktoré takým zisteniam zodpovedajú, a naopak. Rovnako to platí o hodnotení obsahu odpočutých telefonických hovorov a zvukovo zaznamenaných osobných rozhovorov.

Neoprávnenosť požiadaviek prokurátora, namietaná odvolateľom, ktorá sa týka zisťovania pozbavenia povinnosti mlčanlivosti JUDr. B. jeho klientmi, je zargumentovaná v časti tohto odôvodnenia, týkajúcej sa odvolacích námietok prokurátora, a v tomto bode je odvolanie obžalovaného dôvodné (čo však nemá vplyv na uznanie jeho viny).

Dôvodná je i odvolacia námietka vo vzťahu ku skutkovým zisteniam súdu prvého stupňa, že obžalovaný M. vykonával procesné úkony tak, aby bola trestná vec obvineného M.K. podmiennečne zastavená, čo je odôvodnené vyššie, a skutok bol v tomto zmysle odvolacím súdom upravený.

V predchádzajúcej časti odôvodnenia je tiež vysvetlené, prečo je prevzatie 200 € obžalovaným od obhajcu i za týchto okolností (nepreukázané porušenie procesných povinností) trestným činom prijímania úplatku.

Vo vzťahu k namietaným okolnostiam sledovania osoby obžalovaného je potrebné uviesť, že o taký dôkaz sa uznanie jeho viny v napadnutom rozsudku neopiera.

Čo sa týka B. výrokov, zaznamenaných pri rozhovore s K. 8. júna 2009, z pohľadu dokázaných skutočností ide o mystifikáciu, keď uvedenie väčšieho množstva osôb, ktoré už obhajca musel podplatiť, malo zosilniť tlak na zaplatenie (doplatenie) 500 € vyššie menovanou.

Pokiaľ ide o odtlačok B. prsta na obálke, v ktorej boli odovzdané peniaze, čo nemá podľa odvolateľa dôkazný význam, treba uviesť, že táto dôkazná informácia dopĺňa mozaiku objektivizácie skutkového zistenia odovzdania a prijatia úplatku medzi dotknutými osobami. Ak JUDr. B. povedal obžalovanému, že peniaze, ktoré mu dáva, mu (M.) patria, plne to zapadá do schémy korupčného konania. Ťažko očakávať, že poskytovateľ peňažného plnenia bude v tejto situácii používať terminológiu „úplatok“, alebo inú výslovnú charakteristiku prijímateľovho benefitu.

Pokiaľ ide o rozhovor komentovaný v rozsudku na čl. 28 (odsek 3) - naozaj taký rozhovor obžalovaného JUDr. M. s JUDr. B. nebol zaznamenaný (ide zrejme o zámenu s iným rozhovorom), čo však skutkové zistenia ohľadom prijatia úplatku nespochybňuje (sú nepochybne dokázané inak). Rovnako na týchto zisteniach nič nemenia údaje svedkov K., ktoré neobsahujú výslovný údaj, že peniaze boli poskytované menovite pre vyšetrovateľa M.

V naposledy uvedenom smere bol obhajca JUDr. B. podľa vykonaných dôkazov autonómny sprostredkovateľom, zodpovedným za výsledok. Úplatok nepochybne odovzdal obžalovanému M., aj keď pre obvineného pozitívny výsledok trestného stíhania nemusel byť, a v rozsahu dokázaných skutočností ani nebol, dosiahnutý protiprávne, resp. nemusel byť sprevádzaný korupčným plnením voči osobe, ktorá o podmiennečnom zastavení trestného stíhania rozhodla, teda voči prokurátorovi. Tomu zodpovedá prvotné (JUDr. L.) i opätovné (po zrušení rozhodnutia JUDr. L. generálnym prokurátorom) uzavretie dotknutej trestnej veci podmiennečným zastavením trestného stíhania (v druhom prípade už iným vo veci konajúcim prokurátorom). To, že obhajca vyšetrovateľovi úplatok poskytol, dokumentuje ich spoluprácu pri nasmerovaní vyšetrovateľom obvineného (jeho rodinného príslušníka) na korupčne aktívneho obhajcu, ktorý mu potom z prostriedkov poskytnutých klientom (nad rámec odmeny advokáta) ako úplatok (pod zámenkou ovplyvnenia orgánov činných v trestnom konaní) poskytne províziu. Ako už bolo vysvetlené vyššie, ide o úplatok, a to aj v prípade, ak by konajúci vyšetrovateľ prijal od obhajcu peňažné plnenie za „dohodenie klienta“ pri legálnej (bezkorupčnej) obhajobe.

Čo sa týka odvolania prokurátora, toto je v celom rozsahu nedôvodné.

Prokurátor v jeho obsahu vyjadruje nesúhlas s právnym názorom, ktorý vyslovil najvyšší súd v predchádzajúcom zrušujúcom rozhodnutí v prejednávanej veci, teda v uznesení z 21. augusta 2012, sp. zn. 2 To 1/2012, a to jednak v otázke povinnosti mlčanlivosti advokáta v zmysle § 129 ods. 2 a ods. 3 Tr. por. a § 23 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii v znení neskorších predpisov, a jednak v otázke podmienky súčasného vedenia trestného konania v zmysle § 115 ods. 7 Tr. por.

Odpoveď na dotknuté aplikačné otázky dáva už naposledy označené rozhodnutie najvyššieho súdu, ktorého obsah bol prevzatý do odôvodnenia napadnutého rozsudku, vrátane komplexného rozboru právnej

problematiky. Z nej vyplýva i vysporiadanie sa s oponentúrou, ktorá je obsahom aktuálneho odvolania (právne vety týkajúce sa povinnosti mlčanlivosti boli publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 53 v čiastke 4/2013 - veta I a II).

Je potrebné doplniť (v nadväznosti aj na obsah odvolacích námietok), že súd prvého stupňa správne postupoval, keď na základe vyhlásenia JUDr. B. v zmysle § 23 ods. 3 zákona o advokácii konštatoval prekážku výsluchu menovaného ako svedka v zmysle § 129 ods. 2 Tr. por.

Pokiaľ obhajcu nepozbavil mlčanlivosti L.K. (skutok 1/ obžaloby) a A.T. (skutok 3/ obžaloby), vo vzťahu ku obom týmto skutkom, ktorých sa týka oslobodzujúca časť výroku rozsudku, by bola výpoveď svedka už z tohto dôvodu nemožná (pokiaľ ide o skutok v bode 1/, je výsluch znemožnený nedostatkom pozbavenia mlčanlivosti ktorýmkoľvek zo spoluobvinených - viacerých klientov odvolateľa).

Bez ohľadu na uvedené, zákaz výsluchu JUDr. B. je daný v celom rozsah vyhlásením obhajcu, že aj keby ho pozbavili mlčanlivosti všetci klienti, ktorých sa prejednávane veci týkajú, zachováva mlčanlivosť, aby im nepoškodil, a to v zmysle § 23 ods. 3 zákona o advokácii.

Podľa § 23 ods. 3 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii v znení neskorších predpisov advokát jej povinný zachovávať mlčanlivosť aj v prípade, ak ho klient alebo všetci jeho právni nástupcovia pozbavia tejto povinnosti, ak usúdi, že pozbavenie povinnosti zachovávať mlčanlivosť je v neprospech klienta.

Z formulácie „ak usúdi“ je zrejmé, že záver o okolnosti, či pozbavenie povinnosti zachovávať mlčanlivosť je v neprospech klienta, ponecháva zákon na úvahe advokáta.

Navyše, ako na to už poukázal najvyšší súd vo svojom predchádzajúcom rozhodnutí, výsluch sa viaže na okolnosť možného (v konaní dokazovaného) porušenia povinnosti policajta a prokurátora v pôvodnom konaní, čo je obligatónym dôvodom na obnovu konania, v dotknutých súvislostiach v neprospech obvineného.

Ak advokát usúdi, že pozbavenie povinnosti zachovávať mlčanlivosť je v neprospech klienta, zachovanie tejto povinnosti podľa zákona o advokácii je jeho (výslovne ustanovenou) povinnosťou.

Taká situácia je potom právne rovnocenná neoslobodeniu od povinnosti mlčanlivosti v zmysle § 129 ods. 2 Tr. por. (§ 23 ods. 1, ods. 2 zákona o advokácii).

V súhrne teda platí:

Povinnosť zachovávať mlčanlivosť v zmysle § 23 ods. 3 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o advokácii) vyvoláva tie isté právne účinky, teda zákaz výsluchu svedka v trestnom konaní, ktoré § 129 ods. 2 Tr. por. spája s povinnosťou mlčanlivosti v prípade neoslobodenia povinnej osoby od zachovávanía povinnosti mlčanlivosti príslušným orgánom alebo tým, v ktorého záujme má túto povinnosť (také neoslobodenie a jeho právne účinky sú vo všeobecnej rovine vyjadrené v ustanovení § 23 ods. 1, ods. 2 zákona o advokácii).

Okolnosť, či pozbavenie povinnosti mlčanlivosti je v neprospech klienta, predpokladanú ustanovením § 23 ods. 3 zákona o advokácii, ponecháva tento zákon formuláciou „ak usúdi“ na úvahe advokáta, ktorá nie je preskúmateľná orgánmi činnými v trestnom konaní alebo súdom.

Jedine taký výklad oboch ustanovení v ich vzájomnej súvzťažnosti sa javí ako ústavne konformný.

Je tiež zrejmé, že ďalšie zisťovanie možného pozbavenia povinnosti mlčanlivosti zo strany doposiaľ neoslovených klientov nemôže na už prejavenej vôli advokáta (JUDr. B.) vo vyššie popísaných súvislostiach nič zmeniť.

Taktiež je potrebné doplniť, že ustanovenie § 129 ods. 2 Tr. por. sa viaže na § 23 zákona o advokácii, teda na situáciu, v ktorej sa advokát podľa odseku 1 naposledy označeného ustanovenia dozvedel o príslušných okolnostiach v súvislosti s výkonom advokácie (v prípade trestného konania v súvislosti s výkonom obhajoby).

Korupčné aktivity v prospech klienta v postavení obvineného, na ktorých mal mať obhajca účasť, nemožno považovať za výkon obhajoby. Na tieto okolnosti sa použije ustanovenie § 129 ods. 2 Tr. por. a ustanovenie § 23 ods. 1 až 3 zákona o advokácii, keďže sa o nich advokát dozvedel v súvislosti s výkonom advokácie (obhajoby), aj keď nie priamo pri jej (legálnom) výkone.

Ak ide o iné relevantné skutočnosti, o ktorých sa advokát dozvedel pri legálne konformnom výkone obhajoby, použije sa ustanovenie § 36 ods. 3 veta druhá Tr. por. a advokát nesmie byť o týchto okolnostiach vypočúvaný ako svedok za žiadnych okolností (absolútny zákaz výsluchu).

Takú hierarchiu právnym poriadkom chránených a presadzovaných spoločenských záujmov, v ktorej majú prioritu vzťahy týkajúce sa poskytovania právnej pomoci, ustanovuje zákon. Súd je povinný (pri nutnosti interpretovať dotknuté, obsahovo kontroverzné ustanovenia aj navzájom) tento legálny režim rešpektovať (ako však vyplýva aj z predchádzajúceho rozhodnutia najvyššieho súdu v tejto veci, súčasťou predmetného režimu je v hmotnoprávnej rovine zároveň povinnosť prekazená, resp. pri splnení zákonom ustanovených podmienok aj povinnosť oznámenia trestného činu podľa Tr. zák.).

Na základe uvedeného bolo odvolanie prokurátora zamietnuté ako nedôvodné podľa § 319 Tr. por.

22.

ROZHODNUTIE

I. Právnickú osobu možno uviesť do omylu len uvedením do omylu fyzickej osoby, ktorá je oprávnená tvoriť vôľu právnickej osoby a prejavovať ju navonok, teda rozhoduje a koná v jej mene (môže ísť aj o osobu, ktorá je členom štatutárneho alebo iného orgánu právnickej osoby). Rovnako platí, že využiť omyl právnickej osoby možno len využitím omylu vyššie charakterizovanej fyzickej osoby.

II. Spôsobiť škodu na cudzom majetku možno pri trestnom čine podvodu podľa § 221 Tr. zák. aj uvedením niekoho do omylu alebo využitím niečieho omylu, ak taká (mýliaca sa) fyzická osoba nie je poškodeným ani nereprezentuje poškodenú právnickú osobu.

III. Skutková veta (popis skutku) nie je totožná s právnou vetou a spravidla nepoužíva terminológiu právnej vety (teda terminológiu dotknutého zákonného ustanovenia), aj keď sa niekedy použité výrazy a formulácie skutkovej a právnej vety nevyhnutne prekrývajú (zhodujú). Skutková veta však musí s dostatočnou obsahovou určitosťou vyjadrovať všetky skutkové okolnosti, ktoré sú kvalifikačným momentom použitej právnej kvalifikácie.

(Rozsudok najvyššieho súdu SR, sp. zn. 2 Tdo 38/2014 z 26. augusta 2014).

O dovolaní obv. Thlic. V.S. proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo 14. augusta 2013, sp. zn. 2To/44/2013, rozhodol najvyšší súd na neverejnom zasadnutí rozsudkom, ktorým vyslovil porušenie zákona rozhodnutím krajského súdu v ustanovení § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a/ Tr. zák. v neprospech obv. Thlic. V.S. Zrušil tento rozsudok vo vzťahu k tomuto obvinenému a zrušil aj ďalšie rozhodnutia na zrušenú časť rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením stratili podklad. Krajskému súdu v Žiline prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol. Zároveň najvyšší súd rozhodol, že Thlic. V.S. sa neberie do väzby.

Z o d ô v o d n e n i a

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Žiline (ďalej len krajský súd) rozhodol tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. e/, ods. 3 Tr. por. zrušil rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 2T/44/2011 z 30. januára 2013 v časti vo výroku o treste.

Podľa § 322 ods. 3 Tr. por. pri nezmenenom výroku o vine obžalovaných ThLic. V.S. a L.H. odsúdil podľa § 221 ods. 4 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 3, § 36 písm. j/ Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 10,5 (desať a pol) roka.

Podľa § 48 ods. 3 písm. b/ Tr. zák. obžalovaných na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia.

Odvolaním napadnutým rozsudkom Okresný súd Liptovský Mikuláš (ďalej len okresný súd) uznal obžalovaných ThLic. V.S. a L.H. vinnými z obzvlášť závažného zločinu podvodu podľa § 20, § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a/ Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

obidvaja na základe vzájomnej dohody s úmyslom neoprávnene rozdeľovať príjem z predaja nehnuteľného cirkevného majetku RKC v SR., L. D., v banke ČSOB, a.s., IČO: X., M. X. B., pobočke B.B., založili účet s číslom X., so samostatným dispozičným právom každého z obžalovaných k nemu, dňa 28.12.2007 potom, čo zistili, že obž. ThLic. V.S. nemal oprávnenie podpísať dňa 21.12.2007 kúpnu zmluvu, predložili zástupcovi právnickej osoby RKC v SR., farnosti D., Mgr. F.M., na podpis totožný text kúpnej zmluvy, ktorej predmetom bol prevod vlastníckeho práva k parcele registra „E“ s parcelným číslom X., vedenej Správou katastra v L.M. a zapísanej na liste vlastníctva č. X. a k parcele registra „C“ s parcelným číslom X., vedenej Správou Katastra v L.M. a zapísanej na liste vlastníctva č. X., ktorej zmluvnými stranami boli na strane predávajúceho RKC, farnosť D., okres L.M., a na strane kupujúceho spoločnosť F.S., s.r.o. K. X., T., pričom na jej základe a po predchádzajúcej ústnej dohode so zástupcom kupujúceho Ing. V.P., došlo k výplate kúpnej ceny v dvoch splátkach dňa 21.12.2007 vo výške 4.227.800,- Sk, čo je po prepočte konverzným kurzom 140.337,25 Eur a dňa 28.12.2007 po podaní návrhu na zápis vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam na Správu katastra v L.M. vo výške 8.455.600,- Sk, čo je po prepočte konverzným kurzom 280.674.50 Eur, na účet

založený obžalovanými apo tom, čo bol Správou katastra L.M. povolený vklad dňa 4.2.2008, sp. zn. X., a na účet RKC, Farnosti D. dňa 12.2.2008 poukázali len druhú splátku kúpnej ceny, sumu 4.227,800,- Sk nepreviedli na účet RKC, Farnosti D., ale využili ju pre vlastnú potrebu a pokúsili sa ju dodatočne legalizovať antitadovanou zmluvou o sprostredkovaní predaja nehnuteľnosti medzi RKC, Farnosť D. a 1. R.S., s.r.o., B. 1, L.M., ktorú Mgr. F.M. predložili k podpisu dňa 25.2.2008, čím spôsobili škodu RKC, Farnosti D., vo výške 4.227.800,- Sk, čo je po prepočte konverzným kurzom 140.337,25 Eur.

Za to ich okresný súd odsúdil podľa § 221 ods. 4 Tr. zák., § 38 ods. 3 (§ 36 písm. j/) Tr. zákona na trest odňatia slobody vo výmere 12 (dvanásť) rokov, na výkon ktorého oboch obžalovaných zaradil podľa § 48 ods. 3 písm. b/ Tr. zák. do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia. Súčasne im podľa § 61 ods. 1, 2 Tr. zák. uložil trest zákazu činnosti vykonávať činnosť ako fyzická osoba alebo činnosť zástupcu fyzickej osoby alebo štatutárneho zástupcu alebo prokuristu právnickej osoby vo výmere 8 rokov.

Okresný súd súčasne podľa § 285 písm. a/ Tr. por. oslobodil obžalovaného spod obžaloby pre skutok kvalifikovaný ako zločin marenia spravodlivosti podľa § 344 ods. 1 písm. d/ Tr. zák.

Proti rozsudku krajského súdu podal dovolanie obvinený písomným podaním obhajcu zo 7. januára 2014.

Ako právny dôvod dovolania uviedol dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., ktorý vzťahuje na nesprávnu právnu kvalifikáciu skutku, pre ktorý bol, avšak nemal byť, uznaný za vinného zo spáchania trestného činu.

Konkrétne (v zmysle § 374 ods. 1 Tr. por.) rozhodnutiu vyčíta opomenutie dovolateľom tvrdených skutočností, a to platný prevod dotknutej nehnuteľnosti kúpnu zmluvou z 28. decembra 2007, ktorú Mgr. M. za predávajúceho podpisoval bez akéhokoľvek nátlaku. Súčasťou zmluvy je aj dohoda o spôsobe zaplatenia kúpnej ceny na účastníkmi dohodnutý účet, pričom akékoľvek nedostatky tejto dohody nie sú nedostatkom podstatnej náležitosti kúpnej zmluvy. Na základe zmluvy bol povolený vklad do katastra nehnuteľností.

Zmluva o sprostredkovaní z 25. februára 2008 je platná, a len reflektuje ústnu dohodu uzavretú od začiatku rokovania o predaji nehnuteľností. Zmluva o sprostredkovaní predaja môže byť uzavretá aj po jeho uskutočnení.

Predaj nehnuteľností na základe zmluvy sprostredkovala 1. R.S., s.r.o. a porušenie práva vyplývajúceho z obchodného zákonníka alebo stanov tejto spoločnosti je obchodnoprávnym vzťahom, ktorý nemá byť riešený prostriedkami trestného práva. To platí pre celú oblasť súkromnoprávných vzťahov. V týchto prípadoch má byť uplatnený princíp pomocnej úlohy trestnej represie „ultima ratio“, ktorý dovolateľ rozsiahlejšie rozoberá.

Konkrétne v dovolaní uvádza aj okolnosť, že nie je zrejmé, v čom mal spočívať omyl poškodených subjektov.

Záverom navrhuje napadnutý rozsudok aj rozsudok okresného súdu pre nepoužiteľnosť jeho právnej kvalifikácie zrušiť a prikázať vec okresnému súdu na opätovné prerokovanie, a to po vyslovení porušenia zákona v neprospech obvineného.

Ďalšie podanie dovolateľa označovalo nové dôkazy, ktoré nemožno uplatňovať v dovolacom konaní.

Prokurátor navrhol dovolanie obvineného ako v celom rozsahu nedôvodné odmietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len najvyšší súd) vec preskúmal a zistil, že nie je dôvod na odmietnutie dovolania z formálnych dôvodov (§ 382 písm. a/, b/ alebo d/ až f/ Tr. por.). Zároveň zistil, že dovolanie je z časti dôvodné.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Dovolací súd (ako judikatúra najvyššieho súdu už chronicky zdôrazňuje) teda v zmysle citovaného ustanovenia len posúdi, či skutok zistený súdom zodpovedá použitej právnej kvalifikácii (všetkým jej znakom).

Nevstupuje do procesu hodnotenia dôkazov, teda dôkazy nehodnotí ani nepreskúmava správnosť úvah skôr vo veci konajúcich súdov pri hodnotení dôkazov.

Je potrebné tiež zdôrazniť, že podoba skutku uvedená vo výroku rozsudku (správnosť kvalifikácie ktorej sa preskúmava) sa nemôže považovať za doplnenú obsahom odôvodnenia rozsudku a dovolací súd musí pri svojom kvalifikačnom prieskume vychádzať výlučne zo skutkovej vety odsudzujúceho výroku napadnutého rozsudku.

Odvolacie námietky sú dôvodné vo vzťahu k okolnosti, vyjadrenej v dovolaní tak, že „z popisu skutku nie je zrejmé, v čom mal spočívať omyl poškodených subjektov“.

Uvedená okolnosť má zásadný kvalifikačný význam.

Preskúvaný skutok nezodpovedá použitej právnej kvalifikácii vo vyššie označenom zákonom znaku, ktorého skutkový podklad je podmienkou posúdenia konania páchatel'a ako podvodného.

Z popisu skutku vo výroku rozsudku okresného súdu nevyplýva potrebné zrozumiteľným spôsobom uvedenie do omylu alebo využitie omylu ktorejkoľvek skutkovým opisom dotknutej osoby ako „niekoho“ v zmysle § 221 ods. 1 Tr. zák.

Pokiaľ ide o štatutárneho zástupcu právnickej osoby – Farnosti D., Mgr. F.M., skutková veta hovorí o tom, že mu obžalovaní 28. decembra 2007 predložili na podpis totožný text zmluvy, ktorej predmetom bol prevod vlastníckeho práva k dotknutým nehnuteľnostiam (totožný vo vzťahu ku obžalovaným S. popísanej zmluve z 21. decembra 2007 s číslom účtu predtým založeného obžalovanými, uvedeným ako číslo účtu predávajúceho, teda Farnosti D.).

Vo vzťahu ku zmluve o sprostredkovaní (ktorá je podľa textu výroku rozsudku pokusom o dodatočnú legalizáciu podvodne získanej sumy 4.227.800,- Sk) sa rozsudok vyjadruje v skutkovej vete tak, že antedatovanú zmluvu obžalovaní Mgr. M. predložili k podpisu 25. februára 2008.

V kontexte týchto formulácií je potom zrejmé, že Mgr. M. tieto zmluvy aj podpísal.

Vôbec však zo skutkovej vety nevyplýva, že by bol Mgr. M. obžalovanými uvedený do omylu alebo že by obžalovaní využili jeho omyl (pokiaľ ide o číslo účtu predávajúceho uvedené v kúpnej zmluve alebo inú okolnosť). Podpísanie z jeho strany „legalizačnej“ zmluvy (aj keď s reálnym dátumom) vyznieva v popísaných súvislostiach skôr opačne.

Text skutkovej vety teda vyznieva (môže vyznieť, resp. pripúšťa interpretáciu) v tom zmysle, že menovaný konal po dohode s obžalovanými, resp. s ich konaním súhlasil.

Odôvodnenie rozsudku k tejto otázke uvádza:

„Nie je účelom tohto konania posudzovať zodpovednosť Mgr. F.M. v celej kauze, lebo podľa § 2 ods. 15 Tr. por. trestné stíhanie pred súdom je možné len na základe obžaloby podanej prokurátorom a tá bola podaná na obžalovaných V.S. a Ľ.H.“

Krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku v dotknutých súvislostiach uvádza:

„Aj keď obhajoba namieta, že záver okresného súdu o použití finančných prostriedkov obžalovanou na získanie rodinného domu v exekúcii sú len dohadmi súdu, pravdou je, že časové súvislosti tento záver evokujú. Bez ohľadu na spôsob použitia týchto finančných prostriedkov je však nepochybné, že celá kúpna cena mala byť poukázaná predávajúcemu, teda farnosti D. a bolo potom na predávajúcom, akú časť tejto kúpnej ceny by poskytla iným osobám za predaj týchto pozemkov. Za osobu konajúcu v mene farnosti D. však nemal právo nikto rozhodovať, a to aj s ohľadom na interné cirkevné predpisy. Už správne okresný súd naznačil, že v tomto konaní nie je možné posudzovať zákonnosť či nezákonnosť postupu svedka M.“

Uplatnenie obžalovacej zásady v súdnom konaní (§ 2 ods. 15 Tr. por.) je nepochybné.

Mimo rámca hodnotenia dôkazov je zrejmé, že v posudzovanom prípade vyjadrenia oboch konajúcich súdov o neposudzovaní zákonnosti, resp. trestnej zodpovednosti Mgr. M. charakterizujú východisko spôsobu formulácie skutkovej vety. Táto veta netvrdí uvedenie menovaného do omylu alebo využitie jeho omylu, a to výslovne ani opisne. Pri znaku „uvedie niekoho do omylu“, alebo „využije niečí omyl“, ako esenciálneho kvalifikačného momentu pri trestnom čine podvodu, však musí byť skutkový podklad tohto zákonného znaku vo výroku odsudzujúceho rozsudku jednoznačne vyjadrený.

Právnickú osobu pritom nie je možné uviesť do omylu len ako právnu formu (inej než fyzickej osoby), ktorá nemá vlastné vedomie ani vôľu. Právnickú osobu teda možno uviesť do omylu len uvedením do omylu fyzickej osoby, ktorá je oprávnená tvoriť vôľu právnickej osoby a prejavovať ju navonok, teda rozhoduje a koná v jej mene (môže ísť aj o osobu, ktorá je členom štatutárneho alebo iného orgánu právnickej osoby).

Rovnako platí, že využiť omyl právnickej osoby možno len využitím omylu fyzickej osoby uvedenej v predchádzajúcej vete.

V posudzovanej veci je takou osobou Mgr. F.M. Ako už bolo uvedené, z popisu skutku vo výroku rozsudku nevyplýva jeho uvedenie do omylu páchatelmi ani využitie jeho omylu z ich strany.

Spôsobiť škodu na cudzom majetku možno pri trestnom čine podvodu podľa § 221 Tr. zák. aj uvedením niekoho do omylu alebo využitím niečieho omylu, ak taká (mýliaca sa) fyzická osoba nie je poškodeným ani nereprezentuje poškodenú právnickú osobu.

V posudzovanej veci by mohlo ísť o osobu Ing. V.P., podľa skutkovej vety výroku rozsudku okresného súdu zástupcu kupujúceho, teda obchodnej spoločnosti F.S., s.r.o. Vychádzajúc z okolností popísaných v súdom zistenom skutku by tomu tak mohlo byť v prípade, ak by sa menovaný domnieval, že peňažné plnenie (kúpnu cenu) poukazuje na účet predávajúceho (RKC, Farnosť D.), teda nie na účet založený obžalovanými, uvedený vo výroku rozsudku okresného súdu.

To však zo skutkovej vety výroku rozsudku nijako nevyplýva. Tá naopak uvádza, že k výplate kúpnej ceny v dvoch splátkach, na účet založený obžalovanými, došlo na základe kúpnej zmluvy podpísanej Mgr. M. a po predchádzajúcej ústnej dohode so zástupcom kupujúceho Ing. V.P.

Skutková veta (popis skutku) nie je totožná s právnou vetou a spravidla nepoužíva terminológiu právnej vety (teda terminológiu dotknutého zákonného ustanovenia), aj keď sa niekedy použité výrazy a formulácie skutkovej a právnej vety nevyhnutne prekrývajú (zhodujú). Skutková veta však musí s dostatočnou obsahovou určitosťou vyjadrovať všetky skutkové okolnosti, ktoré sú kvalifikačným momentom použitej právnej kvalifikácie.

Je ešte potrebné uviesť, že okresným súdom použitá právna veta cituje obe časti príslušnej formulácie uvedenej v § 221 ods. 1 Tr. zák., a to kumulatívne – teda že obžalovaní uviedli niekoho do omylu a že využili niečí omyl. Keďže nie je zo skutkovej vety identifikovateľný omyl niektorej dotknutej osoby, nie je (a ani nemôže byť) z tejto vety ani zrejmé, ktorej okolnosti sa týka uvedenie niekoho do omylu a ktorej využitie niečieho omylu.

Súdom zistený skutok teda nie je správne právne kvalifikovaný, čo v zmysle § 371 ods. 5 Tr. por. zásadne ovplyvnilo postavenie obvineného a v dovolacom konaní táto okolnosť vyvolala vyslovenie porušenia zákona rozsudkom krajského súdu z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., v ustanovení § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a/ Tr. zák. (kvalifikačne použitého), a to v neprospech obvineného. Na to nadväzuje zrušenie napadnutého rozsudku (v celom rozsahu) vo vzťahu k obžalovanému S., ako aj na zrušenie častí rozsudku nadväzujúcich rozhodnutí a vrátenie veci krajskému súdu na nové konanie o odvolaní obžalovaného S. (takto postupoval dovolací súd v zmysle procesných ustanovení, uvedených vo výroku tohto rozsudku).

V novom konaní bude krajský súd viazaný právnym názorom dovolacieho súdu (§ 391 ods. 1 Tr. por.). Taktiež bude viazaný zákazom zmeny k horšiemu (§ 391 ods. 2 Tr. por.), ktorá platí pre rozhodnutie v novom konaní vo všetkých smeroch. Nemôže teda dôjsť k úprave skutku (skutkových zistení), ktorá by umožňovala skutok kvalifikovať (oproti jeho pôvodnej podobe) ako trestný čin podvodu, alebo iný, pre prípad zmeny popisu skutku kvalifikovateľný, trestný čin. Ostatné dovolacie námietky sú nedôvodné.